คุณค่าแห่งชีวิต

หนังสือวันเด็กแห่งชาติ ๒๕๔๔

คุณค่าแห่งชีวิต หนังสือวันเด็กแห่งชาติ ๒๕๔๔

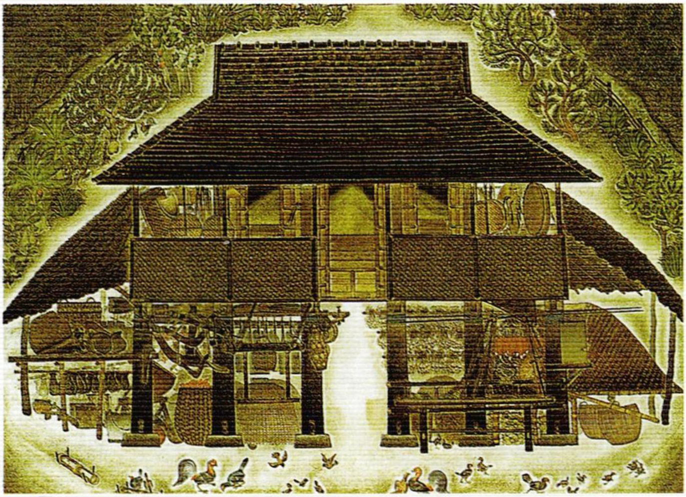

รางวัลที่ ๑ ประเภทจิตรกรรมไทยแบบประเพณี
นายศิริพล แสนจันทร์
สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตภาคพายัพ (เจ็ดยอด)
ศิลปกรรมบัณฑิต ศูนย์กลางสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล

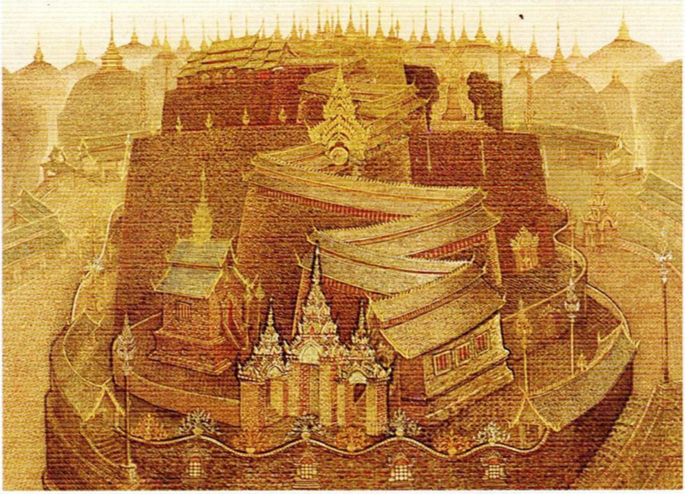

รางวัลที่ ๒ ประเภทจิตรกรรมไทยแบบประเพณี
นายพรมมา อินยาศรี
สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตภาคพายัพ จ.เชียงใหม่

คุณค่าแห่งชีวิต

หนังสือวันเด็กแห่งชาติ ๒๕๔๔

“คุณค่าแห่งชีวิต”

หนังสือวันเด็กแห่งชาติ ๒๕๔๔

กระทรวงศึกษาธิการ เจ้าของ

ISBN 974-650-008-2

จัดพิมพ์จำหน่ายในวันเด็ก ๑๓ มกราคม ๒๕๔๔

ภาพปกหน้า-ปกหลัง โดย นายสงคราม โพธิวิไล (สงวนลิขสิทธิ์)

พิมพ์ที่โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว

"...เด็ก เป็นผู้ที่จะได้รับช่วงทุกสิ่งทุกอย่าง
ต่อจากผู้ใหญ่ ดังนั้น เด็กทุกคนจึงสมควรและ
จำเป็น ที่จะต้องได้รับการอบรมเลี้ยงดูอย่าง
ถูกต้องเหมาะสม ให้มีศรัทธามั่นคงในคุณความดี
มีความประพฤติเรียบร้อย สุจริต และมีปัญญา
ฉลาดแจ่มใสในเหตุในผล..."

พระราชดำรัส พระราชทานในโอกาสปีเด็กสากล
๑ มกราคม ๒๕๒๒

คุณธรรม ๔ ประการ

พระราชทานแก่ประชาชนชาวไทย
ในคราวสมโภชกรุงรัตนโกสินทร์ ๒๐๐ ปี

ประการแรก คือการรักษาความสัจ ความจริงใจต่อตัวเอง รู้จักสละประโยชน์ส่วนน้อยของตนเพื่อประโยชน์ส่วนใหญ่ของบ้านเมือง ที่จะประพฤติปฏิบัติแต่สิ่งที่เป็นประโยชน์ และเป็นธรรม

ประการที่สอง คือการรู้จักข่มใจตนเอง ฝึกใจตนเองให้ประพฤติปฏิบัติอยู่ในความสัจ ความดีนั้น

ประการที่สาม คือการอดทน อดกลั้น และอดออม ไม่ประพฤติล่วงความสัจสุจริต ไม่ว่าจะด้วยเหตุประการใด

ประการที่สี่ คือการรู้จักละวางความชั่ว ความทุจริต และรู้จักเสียสละประโยชน์ส่วนน้อยของตน เพื่อประโยชน์ส่วนใหญ่ของบ้านเมือง

คุณธรรม ๔ ประการนี้ ถ้าแต่ละคนพยายามปลูกฝังและบำรุงให้เจริญงอกงามขึ้นโดยทั่วกันแล้ว จะช่วยให้ประเทศชาติบังเกิดความสุขความร่มเย็น และมีโอกาสที่จะปรับปรุงพัฒนาให้มั่นคงก้าวหน้าต่อไปได้ดังประสงค์

พระวรธัมโมวาท

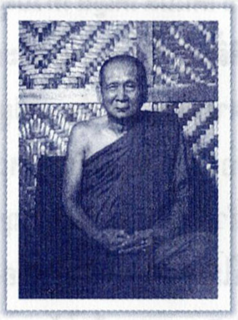

(สมเด็จพระญาณสังวร)

สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก

สำหรับหนังสือ "วันเด็กแห่งชาติ" ประจำปีพระพุทธศักราช ๒๕๔๓

....

"เด็กคืออนาคตของชาติ" ภาษาไทยประโยคนี้ ไม่ว่าจะแปลออกเป็นภาษาอะไร มีความเป็นจริงตรงกันทุกภาษา คือ **"เด็กคืออนาคตของชาติ"**

เด็กในที่นี้ย่อมต้องหมายถึงคำที่ใช้กันว่าเยาวชนด้วย คือทั้งเด็กและทั้งเยาวชนคืออนาคตของชาติ ซึ่งน่าจะให้เด็กท่องขึ้นใจไว้ทุกคน ให้รู้หน้าที่

ความสำคัญของตน **ว่าเป็นอนาคตของชาติ** และผู้ใหญ่ทั้งหลาย ทั้งที่เป็นครู ทั้งที่เป็นมารดาบิดาญาติพี่น้อง น่าจะถือเป็นหน้าที่ปลูกฝังความรับผิดชอบนี้ให้เกิดในจิตใจเด็ก ไม่เพียงให้เด็กท่องไว้ให้ฝังจิตฝังใจ **ว่าเด็กคืออนาคตของชาติ** แต่ต้องทำความเข้าใจของเด็กทั้งหลายให้ชัดเจน ให้ภูมิใจในหน้าที่ของตน หน้าที่ที่เป็นความสำคัญอย่างที่สุด ยิ่งกว่าความสำคัญอื่นใดในชีวิตคนทุกคน เพราะชาติสำคัญสำหรับคนทุกคนยิ่งกว่าอะไรอื่นทั้งหมด

ข้อสำคัญผู้ใหญ่ทั้งหลายต้องสำนึกในความจริงนี้ให้ชัดเจนลึกซึ้งและจริงใจ **คือในความจริงที่ว่าชาตินั้นสำคัญสำหรับทุกคนยิ่งกว่าอะไรอื่นทั้งหมด ไม่มีชาติไม่มีทุกสิ่ง สิ้นชาติสิ้นทุกสิ่ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งคือสิ้นศักดิ์ศรี**

สิ้นชาติสิ้นศักดิ์ศรี ตายเสียยังดีกว่า จงปลูกความสำนึกนี้ให้จริงจังในความรู้สึกนึกคิดชีวิตจิตใจของเด็ก ข้อสำคัญผู้ใหญ่ผู้จะทำหน้าที่สำคัญนี้ต้องมีความรู้สึกจริงใจในความสำคัญนี้ ความสำคัญที่ว่า **"สิ้นชาติสิ้นศักดิ์ศรี ตายเสียยังดีกว่า"** ผู้ใหญ่ที่ไม่เห็นความสำคัญของชาติ ไม่รู้สึกว่า **"สิ้นชาติสิ้นศักดิ์ศรี ตายเสียยังดีกว่า"** จะสอนเด็กให้ซาบซึ้งถึงใจได้อย่างไร

จะให้เด็กเป็นอย่างไร ผู้ใหญ่ต้องเป็นตัวอย่างให้ชัดเจนแก่ความรู้เห็นของเด็กก่อน ถ้าผู้ใหญ่ไม่รักชาติ ไม่เห็นความสำคัญของชาติ ก็เท่ากับผู้ใหญ่ซึ่งเป็นอนาคตของเด็ก ได้วางอนาคต สร้างอนาคตไว้แล้วอย่างเข้าข่ายที่ว่า **"สิ้นชาติสิ้นศักดิ์ศรี ตายเสียยังดีกว่า"**

ผู้ใหญ่คืออนาคตของเด็ก เด็กคืออนาคตของชาติ ชาติในอนาคตจะเป็นเช่นไร น่าจะขอให้ท่านผู้ใหญ่ทั้งหลายท่องไว้เช่นเดียวกับเด็กว่า "ผู้ใหญ่คืออนาคตของเด็ก เด็กคืออนาคตของชาติ"

วัดบวรนิเวศวิหาร กทม.

๑๓ มกราคม พ.ศ. ๒๕๔๔

คำขวัญ

นายกรัฐมนตรี นายชวน หลีกภัย

เนื่องในวันเด็กแห่งชาติ ประจำปี ๒๕๔๔

มีวินัย ใฝ่เรียนรู้

สู่คุณธรรม นำประชาธิปไตย.

(นายชวน หลีกภัย)

นายกรัฐมนตรี

คำขวัญ

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

ประจำปี ๒๕๔๔

ใฝ่รู้ ซื่อสัตย์ พัฒนาตนเอง

(นายสมศักดิ์ ปริศนานันทกุล)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

คำขวัญ
ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
ประจำปี ๒๕๔๔

ภาคภูมิใจในความเป็นไทย
ใฝ่ทำแต่ความดี
หนีไกลอบายมุข
มีความสุขกับการเรียนรู้
มุ่งหน้าสู่อนาคต

(นายพนม พงษ์ไพบูลย์)
ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

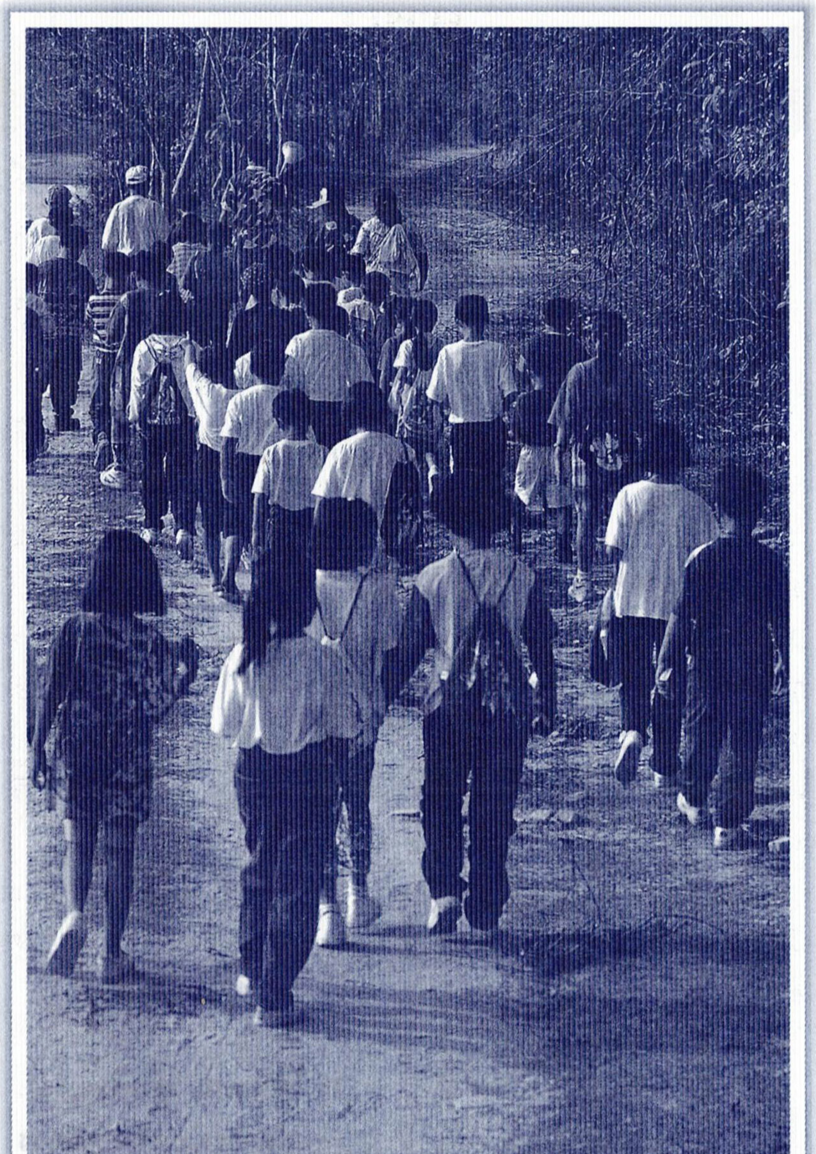

คำนำ

การจัดงานฉลองวันเด็กแห่งชาติ นั้น กระทรวงศึกษาธิการได้ดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๕ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๓๐ ซึ่งจัดเป็นประจำทุกปี สำหรับวันเด็กประจำปี ๒๕๔๔ นี้ ตรงกับวันที่ ๑๓ มกราคม พุทธศักราช ๒๕๔๔ เป็นช่วงที่มีการเลือกตั้งตามรัฐธรรมนูญฉบับของประชาชน

ดังนั้นเด็กในวันนี้จำเป็นต้องเรียนรู้ถึงคุณค่าของชีวิตในสังคมประชาธิปไตย เพื่อที่จะเรียนรู้และอยู่ได้อย่างเป็นสุขในโลกของข่าวสารข้อมูล

คณะกรรมการฯ รู้สึกสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานพระบรมราชานุญาตให้เชิญพระราชดำรัสอันทรงคุณค่า ลงในหนังสือวันเด็ก สำนึกในพระเมตตาของสมเด็จพระญาณสังวร สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก ที่ประทานพระธัมโมวาท ขอขอบคุณ ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ และปลัดกระทรวงศึกษาธิการที่ให้คำขวัญแก่เด็กและเยาวชน หนังสือวันเด็กเล่มนี้ได้รับความร่วมมือจากเด็กนักเรียนที่สร้างผลงานและโรงเรียนต่างๆ ที่ส่งเสริมการศึกษาและสร้างกิจกรรมสำคัญให้เด็ก จึงขอขอบคุณที่ทำให้หนังสือวันเด็กมีคุณค่าน่าอ่านมากขึ้น

ในโอกาสวันเด็กแห่งชาติ คณะกรรมการฯ ขอขอบคุณและส่งความปรารถนาดีมายังเด็ก เยาวชนทุกคน และผู้อ่านทุกท่าน ขอให้ประสบความสุขความเจริญโดยทั่วกัน

(นายชาติชาตรี โยสีดา)
ผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการ
ประธานกรรมการบริหารกิจกรรมหนังสือวันเด็ก

สารบัญ

หน้า

การศึกษาเริ่มต้น เมื่อคนเริ่มรู้จักดำเนินชีวิตด้วยปัญญา ๑
"ท่องเที่ยวไทย...รูปแบบใหม่ของการศึกษา" ๓
ปาย...สุดขอบฟ้า ๖
ตามรอยพ่อหลวง ๑๗
คุณค่าแห่งชีวิต ๒๔
ห้องเรียนกลางทุ่งกว้าง ๓๐
อะไรเอ่ย...คำตอบสุดท้าย ๓๖
สิ่งมหัศจรรย์ของโลก ๓๘
เจ้านกกาเหว่าเอย ๔๐
หนูก็ทำได้! ๔๕
ฉันทำงานศิลปะได้แล้ว ๔๙
จากพี่ถึงน้อง ๕๔
มรดกของชาติ ๖๑
รูปสวยของหนู ๖๖
ชีวิตวัยเด็กของผม ๖๙
เรียงความเรื่อง "วิถีแห่งความพอเพียง" ๗๔
เรียนรู้ภาษามือกันเถอะ ๗๗
ทำอย่างไร....ไทยจึงจะเป็น...ไทยมหารัฐ ๘๑
อย่างนี้สิ ! เด็กไทย ๘๕
จิตสำนึกแห่งการพัฒนาแผ่นดิน ๙๐
สำนึกของหนู สำนึกของพลเมืองดี ๙๒
วันหนึ่งเมื่อฉันพบว่าตัวเองกลายเป็นหยดน้ำ ๙๕
เยาวชนกับการพัฒนาและอนุรักษ์พลังงานและสิ่งแวดล้อม ๙๗
วันเด็กแห่งชาติ ๑๐๑
คุยกับครูหยุย... อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ๑๐๖
เด็กวันนี้คือผู้ใหญ่ในวันหน้า ๑๐๙
กิจกรรมการเรียนรู้ของเด็ก ๑๑๒

การศึกษาเริ่มต้น เมื่อคนเริ่มรู้จัก ดำเนินชีวิตด้วยปัญญา

พระธรรมปิฎก (ป. อ. ปยุตฺโต)

ลักษณะของคนมีการศึกษา คือ เป็นผู้ดำเนินชีวิตด้วยปัญญา เพราะฉะนั้นการดำเนินชีวิตด้วยปัญญาจึงเป็นเครื่องแสดงว่าคนผู้นั้นเริ่มมีการศึกษา ถ้าใครไม่ดำเนินชีวิตด้วยปัญญาก็แสดงว่ายังไม่มีการศึกษา

การดำเนินชีวิตด้วยปัญญาต้องเริ่มฝึกกันตั้งแต่ในชีวิตประจำวัน เช่น การกิน การนอน การเล่น เป็นต้น พูดสั้นๆ ว่า ให้ฝึกการดำเนินชีวิตด้วยปัญญาเริ่มตั้งแต่การกินอยู่ประจำวัน จะกินอาหารก็รู้จักกินด้วยปัญญา ถ้ามนุษย์รู้จักบริโภคปัจจัย ๔ เริ่มแต่กินอาหารด้วยปัญญา การศึกษาก็เริ่มต้น คือกินด้วยความรู้เข้าใจในวัตถุประสงค์ของการกินว่ากิน

เพื่ออะไรไม่ใช่กินแบบขาดสติหลงเพลินเรื่อยๆ เปื่อยๆ ไปตามรสอร่อย แต่มีความตระหนักรู้ว่ากินเพื่อบำรุงร่างกายให้เจริญเติบโต กินเพื่อให้สุขภาพแข็งแรงหรือกินเพื่อคุณภาพชีวิต

เมื่อกินด้วยความรู้เข้าใจมีปัญญาแล้ว ความรู้หรือปัญญานั้นก็จะมาจำกัดขอบเขตของการกินให้พอดี ทั้งในแง่ปริมาณของอาหาร และประเภทของอาหาร เพื่อให้การกินเกิดประโยชน์แก่ชีวิตมากที่สุด นี้คือ*ศีล* ที่เรียกว่า *"โภชเนมัตตัญญุตา"* แปลว่า ความรู้จักประมาณในการบริโภค คือรู้จักกินให้พอดี

การกินพอดี ซึ่งเป็นการกินด้วยปัญญา จะพ่วงมาด้วยด้วยท่าทีแห่งการมองอาหารในความหมายว่าเป็นปัจจัย การมองอาหาร มองสิ่งของเครื่องใช้ มองวัตถุ มองเทคโนโลยี มองเงินทอง และมองเศรษฐกิจเป็น ***ปัจจัย*** คือเป็นเครื่องเกื้อหนุนชีวิตที่ดีงาม ไม่ใช่มองเป็นจุดหมาย จะมีผลสืบเนื่องในเชิงสร้างสรรค์อีกหลายอย่างกว้างไกล อย่างน้อยก็จะเป็นการบริโภคที่มีความมั่นใจด้วยปัญญา คนที่บริโภคด้วยปัญญารู้ว่าตนทำถูกต้องตรงตามความจริงแล้วจึงมีความมั่นใจด้วยปัญญา และจะไม่หวั่นไหวต่อค่านิยมโก๋เก๋ ใครจะชอบไปกินอาหารปรุงแต่งอย่างไรก็รู้ทัน ไม่สนใจเพราะตนเองมั่นคงด้วยปัญญา นี้คือการศึกษาได้เริ่มต้นแล้ว และเป็นสิ่งที่สังคมไทยต้องการ

ปัจจุบัน การกินอาหาร และการเสพบริโภคเทคโนโลยีต่างๆ ได้หวั่นไหวไปตามค่านิยม ไม่มีความเป็นตัวของตัวเอง ถูกเขาใช้เป็นเครื่องมือล่อเหยื่อหาผลประโยชน์กันได้เต็มที่ เพราะเป็นการบริโภคอย่างขาดปัญญา

“ท่องเที่ยวไทย... รูปแบบใหม่ของการศึกษา”

โดย : ภราเดช พยัฆวิเชียร
ผู้ว่าการการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

ตั้งคำถามไว้เกี่ยวกับ “การท่องเที่ยวไทย” ที่จะนำไปใช้เป็นรูปแบบใหม่ในการศึกษานั้น มีความตั้งใจที่อยากเปิดประเด็นสนทนาให้เข้ากับยุคสมัยแห่งนโยบายปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ที่มุ่งเน้นการเรียนการสอนแบบนักเรียนเป็นศูนย์กลาง (Child centered) โดยเปิดโอกาสให้เด็กๆ ได้ค้นคว้าในสิ่งที่ตนเองมีความสนใจจากประสบการณ์ตรงและเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริง ซึ่งจะส่งเสริมประสิทธิภาพในกระบวนการเรียนรู้เกิดความเข้าใจที่ลึกซึ้ง และนำไปสู่การจดจำได้ดีกว่าการศึกษาจากตำราในห้องเรียนเพียงอย่างเดียว

ขณะเดียวกัน การท่องเที่ยวทัศนศึกษา จัดเป็นกิจกรรมนันทนาการอย่างหนึ่งที่สามารถตอบสนองความอยากรู้อยากเห็น อันเป็นความต้องการพื้นฐานของมนุษย์ ซึ่งนับเป็นเรื่องน่ายินดีมากที่ประเทศไทย มีความหลากหลายของทรัพยากรท่องเที่ยวมากมาย รวมถึงมีความแข็งแกร่งในเอกลักษณ์วัฒนธรรมความเป็นไทย อีกทั้งสภาพภูมิศาสตร์และภูมิอากาศโดยรวมก็เอื้อประโยชน์แก่การจัดกิจกรรมท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้ได้หลากหลายรูปแบบ หรืออาจกล่าวได้ว่ามีเรื่องราวให้เยาวชนสนใจได้เรียนรู้จากการทัศนศึกษาอีกมากมาย

อย่างไรก็ตาม จำเป็นต้องอาศัยปัจจัยที่จะเป็นแรงผลักดันส่งเสริมให้เกิดกิจกรรมดังกล่าวอยู่ ๔ ประการ คือ

ปัจจัยแรก ได้แก่ นโยบายการปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการที่เสมือนประตูบานใหญ่ที่เปิดกว้าง ให้เด็กๆ ได้มีโอกาสเรียนรู้จากห้องเรียนธรรมชาติที่เนื้อหาอาจไม่มีในตำราเรียน

ปัจจัยที่สอง ได้แก่ โรงเรียนและท่านคณาจารย์ที่เดิมทีคอยแต่เติมเต็มความรู้ให้กับเด็กและเยาวชน เริ่มเปลี่ยนไปมองโอกาสในการเรียนรู้ของพวกเขาให้ได้ศึกษาในสิ่งที่มีความสนใจและมีทักษะมากยิ่งขึ้น

ปัจจัยที่สาม ได้แก่ ผู้ประกอบการ บริษัทนำเที่ยวที่มีความพร้อมในการจัดทัศนศึกษาให้แก่โรงเรียน ทั้งในด้านมัคคุเทศก์ พาหนะ กิจกรรมท่องเที่ยว และหากต้องการจัดทัศนศึกษาแบบพักค้างคืนนั้น จากข้อมูลที่รวบรวมไว้พบว่า ประเทศไทยมีสถานที่พักสำหรับเยาวชนประมาณ ๒๒๐ แห่ง (เฉลี่ยมีสถานที่พักเยาวชนที่ได้มาตรฐานจังหวัดละ ๓ แห่ง)

ปัจจัยที่สี่ ได้แก่ เป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดคือ "เยาวชน" จากเด็กๆ ที่คอยเป็นผู้รับความรู้ก็เปลี่ยนเป็นผู้สร้างองค์ความรู้ตามเป้าหมายส่วนบุคคลของตน ภายใต้กรอบแห่งการศึกษาที่มีครูเป็นผู้เสริมความรู้คอยดูแลและจัดกิจกรรมต่างๆ ให้

ทั้งนี้ความสำคัญอยู่ที่ว่า ทำอย่างไรจะส่งเสริมให้ทั้ง ๔ ปัจจัยดังกล่าวมาพบกันได้อย่างมีจังหวะจะโคนเหมือนแม่น้ำ ปิง วัง ยม น่าน ที่รวมตัวกันเป็นสายน้ำอันยิ่งใหญ่ที่หล่อเลี้ยงชีวิตและสรรพสิ่งในนาม "แม่น้ำเจ้าพระยา" ซึ่งทางการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) ได้พยายามดำเนินการส่งเสริมกิจกรรมดังกล่าว โดยสิ่งหนึ่งที่เราคำนึงถึงตลอดมาคือ การสนับสนุนด้านข้อมูลและเอกสารเผยแพร่ด้านการท่องเที่ยวสำหรับเยาวชน

ปัจจุบัน ททท. ได้จัดทำเอกสารข้อมูลที่เน้นกิจกรรมท่องเที่ยวและสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับเยาวชนขึ้นหลายชุด รวมถึงการดำเนินการจัดทำอนุสาร อสท. YOUNG TRAVELLER ฉบับเยาวชน เพื่อให้เด็กๆ ที่มีความสนใจในการท่องเที่ยวได้ศึกษาเพื่อเตรียมตัวก่อนเดินทางไปเรียนรู้ ซึ่งในอนาคตอันใกล้นี้จะมีการเผยแพร่ผ่านรายการวิทยุสู่กลุ่มเป้าหมายเยาวชนอีกทางหนึ่งด้วย

ขอให้ ททท. ได้เป็นส่วนหนึ่งในการขยายโอกาสให้เด็กได้ท่องเที่ยวอย่างความสนุกสนานอันเป็นพื้นฐานการเรียนรู้ เพิ่มเติมประสบการณ์อันมีค่าในชีวิต สำหรับท่านที่สนใจติดต่อขอข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่ ททท. โทรศัพท์ ๑๙๔๑๒๒๒๒ หรือ คลิ๊กไปที่ www.tourism thailand.org หรือ www. tat.or.th

ฟ้าหลังฝน ที่ปาย แม้จะไม่สดใส...แต่ก็สวยแบบที่เห็น

ปาย...สุดขอบฟ้า

โดย : เบญจวรรณ วงศ์คำ

เมือง...ที่อยู่ในโอบล้อมแห่งขุนเขา มีไม่มากนัก ที่จะแวดล้อมไปด้วยวัฒนธรรม ประเพณี และชีวิตความเป็นอยู่อันเรียบง่ายของผู้คน

ทุกๆ เช้า ในทุกๆ วัน เราจะเห็นพ่อค้าแม่ค้า รวมถึงบรรดาลูกค้าจะพากันตื่นขึ้นมาตั้งแต่ตี ๓ เปิดตลาดกันเช้าขนาดนี้ ย่อมไม่มีที่ไหนเหมือนอีกแล้วนอกจากที่อำเภอปาย...หลายคนสงสัยกันว่า เขามาขาย-มาซื้ออะไรกันเช้าขนาดนั้น...เดี๋ยวจะมีคำตอบให้

รู้แต่เพียงว่า หากคุณพลาดช่วงเวลาดังกล่าว คุณจะพลาดของดีๆ ที่มีอยู่ในตลาดนั้น หากนั่นยังไม่สำคัญเท่า คุณจะพลาดชีวิตอันเรียบง่ายใน "กาดเช้า" แห่งเมืองในหุบเขา

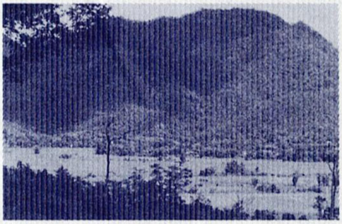

พื้นราบ ด้านล่างคือ ผืนนา... ในเส้นทางก่อนถึงตัวเมืองปาย ๒ กม.

รุ้งหลังฝน... พบเห็นกันบ่อยที่ปาย

แม้จะอยู่ท่ามกลางขุนเขา แต่ก็ไม่ยากนักหากคุณจะแวะมาเยือน...

ปาย...เป็นเมืองเล็ก อำเภอหนึ่งของจังหวัดแม่ฮ่องสอน ตั้งอยู่ริมแม่น้ำปาย แม่น้ำสายเล็กๆ ที่มีจุดเริ่มจากเทือกเขาถนนธงชัยและเทือกเขาแดนลาวเขาในเขตอำเภอปาย ไหลรวมกับแม่น้ำของ ซึ่งมีต้นกำเนิดในอำเภอปางมะผ้า ไหลผ่านอำเภอปายแบ่งเมืองออกเป็นสองฝั่ง หากชุมชนใหญ่จะตั้งอยู่ทางด้านทิศตะวันตกของแม่น้ำ ก่อนจะไหลเลาะร่องหลืบแห่งขุนเขาไล่เรื่อยไปจนกระทั่งถึงจังหวัดแม่ฮ่องสอน ไหลไปรวมกับแม่น้ำสาละวินที่รัฐคะยาในประเทศพม่า

การเดินทางไปเยือนจะง่ายขึ้น หากคุณมีรถ...รถอะไรก็ได้ รถยอดนิยมอย่างขับเคลื่อนสี่ล้อ ก็จะทำให้คุณเที่ยวปายได้อย่างมีอรรถรสมากขึ้น หรือจะเป็นรถเก๋ง แม้อรรถรสในการเดินทางจะต่างกับพวกขับเคลื่อนสี่ล้อ นั่นก็ไม่ได้หมายความว่ารสชาติในการเสพธรรมชาติจะหายไป

สำหรับคนที่ไม่มีรถ....ไม่มีปัญหา และคุณจะเที่ยวได้สนุกกว่าเพื่อน...

การเดินทางอย่างง่ายๆ โดยเริ่มต้นจากจังหวัดเชียงใหม่ วิ่งมาตามถนนสายเชียงใหม่-ฝาง ก่อนถึงตัวอำเภอแม่แตงจะมีทางแยกซ้ายมือไป

จังหวัดแม่ฮ่องสอน (ทางหลวงหมายเลข ๑๐๙๕) เรียกแบบชาวบ้านว่า "แยกแม่มาลัย" เพราะบริเวณนั้นจะเป็นที่ตั้งของตลาดแม่มาลัย

เลี้ยวซ้ายตรงบริเวณดังกล่าวจะไม่มีโค้งให้คุณดีใจแล่นไปสักประมาณ ๒๐ กิโลเมตร สำหรับรถขับเคลื่อนสี่ล้อ ถ้าไม่รีบ จากแยกแม่มาลัยไปประมาณ ๑๐ กิโลเมตร ซ้ายมือจะมีน้ำตกหมอกฟ้า... จัดว่าเป็นน้ำตกที่สวยอีกแห่งหนึ่งของจังหวัดเชียงใหม่ จะลองแวะเข้าไปดูก็ได้ ไม่ถือว่าผิดกติกา... ส่วนรถเก๋งอย่าเข้าไปนะ...ไม่คุ้ม

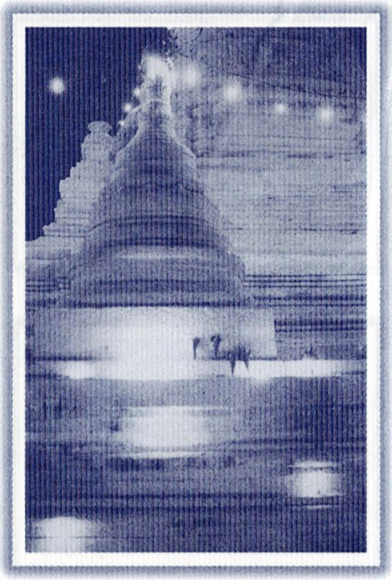

ทุกวันพระใหญ่ ชาวบ้านจะมากราบนมัสการเจดีย์วัดหลวง...วัดเก่าแก่แห่งหนึ่งของอำเภอปาย โดยจะขอพร ปักเทียน และช่อดอกไม้ไว้ที่ฐานเจดีย์

ทางหลวงหมายเลข ๑๐๙๕ หรือถนนสายเชียงใหม่-แม่ฮ่องสอน จัดเป็นถนนที่มีโค้งมากถึง ๑,๘๖๔ โค้ง เมื่อก่อนใครที่ขับรถผ่านถนนเส้นนี้นับเป็นความภาคภูมิใจสุดๆ เพราะถ้าสามารถผ่านมาได้ ให้ไปรับใบประกาศนียบัตรที่ศาลากลางจังหวัดที่ออกให้โดยผู้ว่าฯ

เดี๋ยวนี้ยอมรับว่าเป็นธุรกิจเกินไปหน่อย คุณไม่ต้องขับรถ คุณนั่งไปเฉยๆ คุณก็ไปขอได้ที่หอการค้าจังหวัด เสียเงินแค่ ๒๐ บาท... ง่ายดีจัง

แต่การเดินทางครั้งนี้เราคงไม่ไปถึงแม่ฮ่องสอน...แค่เมืองปายอำเภอเดียวก็สุดคุ้มแล้ว

ถนนสายนี้คนแถวนี้เรียกว่า "ถนนพระอาทิตย์" ตลอดทั้ง ๒ ฝั่งจะมีร้านอาหารบาร์ ร้านกาแฟ... เว้นแต่ไม่ได้อยู่ริมน้ำเท่านั้น

จักรยาน "บ้านพี่ปลิว" ความจริงมีเยอะกว่านี้ และมีให้เลือกหลายแบบ

อย่างที่บอก ถนนจะราบเรียบให้คุณดีใจเล่นอยู่ประมาณยี่สิบกว่ากิโลเมตร จากนั้นก็จะเริ่มไต่ระดับขึ้นเรื่อยๆ สูงขึ้น สูงขึ้น และสูงขึ้น จากนั้นก็ต่ำลง ต่ำลง และต่ำลง โดยมีความโค้งคดของถนนที่บางครั้งมองเหมือนมันหายเข้าไปในป่า หายเข้าไปในหุบเขา แต่มันไม่หายไปไหน มันไปโผล่อีกโค้ง และอีกนับร้อยๆ โค้งที่รับช่วงต่อๆ กันมา...ช่วงนี้ ระวังท้องไส้จะปั่นป่วน สำหรับคนขับคงไม่มีปัญหา แต่คนที่นั่งมาด้วย...มีลุ้น

อย่ากลัวครับ ธรรมชาติของการเดินทางย่อมสร้างอรรถรสในการท่องเที่ยวไว้ในตัวของมันเองอยู่แล้ว เพราะเอาเข้าจริงๆ วัตถุประสงค์ของการเดินทางท่องเที่ยวคงไม่ได้อยู่ที่จุดหมายซึ่งคุณกำลังจะเดินทางไปถึง ไม่ได้อยู่ที่คุณ "ได้ไป" หรือ "ไปมาแล้ว"

สิ่งที่สำคัญกว่านั้นคือ สิ่งที่คุณได้พบได้เห็น ระหว่างการเดินทาง ไม่ว่าจะเป็นทัศนียภาพสองข้างทาง ภาพชีวิตของผู้คน เหตุการณ์เล็กๆ ที่อาจเข้าไปอยู่ในความทรงจำของคุณอีกนานแสนนาน...นั่นต่างหากน่าจะเป็นเหตุผลสำคัญของการท่องเที่ยว

เช่นเดียวกันกับถนนสายนี้ มันจะเป็นอะไรไปหากท้องไส้ปั่นป่วนแล้วคายบางสิ่งบางอย่างออกมาเล็กน้อย-ว่ามั้ย

แต่หากหลุดโค้งคดบนขุนเขาเหล่านั้นมาได้ก็ถือว่าเข้าเส้นชัย เพราะจะพบอำเภอเล็กๆ สงบนิ่งอยู่ในโอบล้อมแห่งขุนเขา...ใช่แล้ว อำเภอปาย

เมื่อมาถึงอำเภอปาย หากเห็นฝรั่งเดินกันเต็มเมือง อย่าเพิ่งแปลกใจ เพราะฝรั่งเขาเที่ยวปายกันมาสิบกว่าปีแล้ว เอาเข้าจริง คนไทยส่วนใหญ่รู้จักสถานที่ท่องเที่ยวอย่างอำเภอปายน้อยกว่าฝรั่งด้วยซ้ำ

ลืมเลย...สำหรับคนที่ไม่มีรถ ที่เกริ่นไปแต่แรกว่าคุณจะสนุกกว่าเพื่อน...ความสนุกอยู่ตรงนี้ครับ

เมื่อคุณมาถึงเชียงใหม่ ให้ไปที่สถานีขนส่งอาเขต มองหารถที่มีลักษณะคล้ายรถมินิบัสเป็นรถคันเล็กๆ สีส้มๆ เก่าๆ หน้ารถเขียนว่า "เชียงใหม่-ปาย-แม่ฮ่องสอน" ...ย้ำว่าคุณต้องนั่งรถสายนี้เท่านั้น เพราะหากนั่งรถจากเชียงใหม่ตรงไปจังหวัดแม่ฮ่องสอน แล้วจึงค่อยต่อรถมาที่ปายคุณอาจจะเสียเวลาอีกหนึ่งวันเต็มๆ และยังต้องไปค้างที่แม่ฮ่องสอนอีกหนึ่งคืน...เหนื่อยเปล่า

เพราะรถบัสคันใหญ่นั้นจะวิ่งไปทางแม่สะเรียง ขุนยวม แล้วจึงเข้าแม่ฮ่องสอน ซึ่งเป็นคนละเส้นทางกับรถบัสเล็ก ซึ่งเป็นรถที่เก่ากว่า...แต่เก๋ากว่า

แต่อย่าเพิ่งดูถูกรถเก่าขนาดนั้น...แม้สมรรถนะและสภาพของรถจะดูไม่น่าไว้วางใจ แต่คนขับใจเกินร้อย เขาพาคุณมาถึงปายได้แน่ แม้บ่อยครั้งที่จะเสียกลางทาง ปล่อยให้ผู้โดยสารโบกรถกันต่อไปเอง หรือรอรถคันต่อไป...

นี่แหละที่ว่าน่าสนุก เพราะบางทีอาจเป็นการวัดดวงตัวคุณเองก็ได้

เคยมีเรื่องเล่า...นานมาแล้วที่คนจากเมืองปายจะไปเชียงใหม่ บางคนต้องพกเต็นท์ไปด้วยเพราะไม่อาจไว้วางใจรถโดยสารที่เขานั่งไปด้วยได้ ใครจะไปรู้ว่าจะเสียเมื่อไร หากรถเสียก็กางเต็นท์นอนมันตรงนั้น...ง่ายดี แต่เดี๋ยวนี้ไม่ต้องแล้ว...รถเสียก็ยังโบกรถต่อไปได้ (แต่หลังๆ มานี่ได้ข่าวว่าไม่ค่อยเสียนะ)

เมื่อถึงปาย มีกิจกรรมอะไรให้ทำบ้าง...หลายคนอาจคิดถามในใจ...เยอะแยะ เริ่มจากหาของกินก่อน

ข้าวซอยไก่อิสลามที่นี่อร่อย ร้านจะอยู่เยื้องๆ กับธนาคารกรุงไทย (ธนาคารของรัฐที่บริการได้ประทับใจคนที่นี่มาก) หรือถ้าจะกินอาหารอย่างอื่น ก็มีให้เลือกที่ร้าน "น้องเบียร์" และร้าน "พริกหวาน" สองร้านนี้อยู่ใกล้ๆ กัน คืออยู่ในเส้นทางไปแม่ฮ่องสอน ส่วนอาหารพื้นเมืองต้องไปหากินในตลาด ชื่อ "ตลาดแสงทอง" ลองแวะเข้าไปดูก็ได้ เพราะหากจะเรียนรู้ว่าผู้คนที่นี่เขามีวิถีชีวิตความเป็นอยู่อย่างไร อันดับแรกต้องไปดูที่ตลาด

อันดับต่อไปก็หาที่พัก...ด้วยความที่เป็นเมืองท่องเที่ยว อำเภอปายจึงมีที่พักผ่อนค่อนข้างเยอะทั้งที่เป็นแบบเกสต์เฮาส์ บังกะโล รีสอร์ท และโรงแรม บางที่ตั้งอยู่ริมแม่น้ำปาย ในเมือง และบนเขา...สำหรับบนเขา ตอนนี้จะมีบังกะโลอยู่เพียงแห่งเดียว ชื่อ PAI WATERSHED (ยอมรับว่าคนทำเขาใจถึงมาก) บังกะโลเล็กๆ ที่ปลูกอยู่บนไหล่เขา ซึ่งจะเป็นจุดที่คุณจะเห็นเมืองปายได้ทั้งเมือง

อย่างไรก็ตาม ชอบแบบไหนก็ลองเลือกดู ส่วนใหญ่ราคาไม่แพง ประมาณ ๘๐ - ๒๐๐ บาท

สำหรับกิจกรรมอื่นๆ ถ้าไม่ออกมาเดินเล่นรอบๆ เมือง ก็พักผ่อนนอนเอกเขนกอ่านหนังสืออยู่ในบังกะโล

แต่ถ้ามาเที่ยว ไม่ใช่มานอน เชิญพิจารณาจากสิ่งที่น่าสนใจเหล่านี้...

๑. **ขี่จักรยานเสือภูเขา**--ถือเป็นความนิยมสูงสุดของบรรดานักท่องเที่ยวในยุคนี้ หากไม่เหน็บจักรยานติดรถมาเอง ให้ไปติดต่อ **พี่ปลิว** ที่ **ชมรมรถถีบไต-ปาย** อยู่เยื้องๆ กับสถานีขนส่งแกจะเชี่ยวชาญเรื่องนี้มาก ไปคุยกับแก ขอข้อมูลเส้นทางคร่าวๆ เกี่ยวกับจุดที่น่าสนใจ จากนั้นก็เช่าจักรยานจากร้านแกไปถีบ (สำหรับมือใหม่แนะนำให้เลือกจักรยานที่มีอานนุ่มๆ) แล้วแกจะให้แผนที่เส้นทางมาหนึ่งแผ่นเพื่อเป็นแนวทาง ...ควรศึกษาเส้นทางกับพี่ปลิวก่อนคร่าวๆ เพราะถ้าถีบไปเรื่อยเปื่อยโดยไม่มีจุดหมาย รับรองลิ้นห้อยครับ เพราะเส้นทางมันจะขึ้นๆ ลงๆ ส่วนใหญ่จะมีแต่ขึ้นลงค่อนข้างน้อย...แต่สนุก เรียกเหงื่อ เรียกความเมื่อยล้าได้พอหอมปากหอมคอ (แต่ขอย้ำอีกทีว่า...มือใหม่แนะนำให้เลือกจักรยานที่มีอานนุ่มๆ ...อานนุ่มๆ เท่านั้น)

๒. **ล่องแพแม่น้ำปาย**--ถ้าเป็นเส้นทางระยะสั้นตอนนี้มีอยู่ที่เดียวคือที่ริเวอร์ไซด์ เกสต์เฮาส์เป็นการล่องแพยาง ประมาณ ๑ ชั่วโมง แต่ถ้าเป็นเส้นทางระยะยาวล่องกันเป็นวันๆ ก็ต้องที่ไทยแอดเวนเจอร์ เรื่องราคาต้องคุยกับมัคคุเทศก์อีกที

๓. **เดินป่า**--นี่ก็ได้รับความนิยมไม่แพ้กัน มีทั้งเดินวันเดียวแล้วกลับหรือจะเดินกันแบบ ๓ วัน ๒ คืน ส่วนใหญ่แล้วจะพาเดินเข้าไปใน

หมู่บ้านชาวเขา ดูวิถีชีวิตความเป็นอยู่ แล้วนอน - กิน กันที่นั่น จากนั้นก็ออกเดินต่อ

ทั้ง ๓ หัวข้อที่กล่าวมาเป็นจุดเด่นของกิจกรรมการท่องเที่ยวในเมืองปายที่ได้รับความนิยมกันมากในขณะนี้

หรือถ้าไม่เอาอะไรเลย...อย่างน้อย ๆ ตอนเย็นก็น่าจะออกมาเดินเล่นดูตลาด ฝรั่งจะเรียกว่า Vegetable Market ขายกันแต่ผักล้วนๆ ผักสดๆ (มีอย่างอื่นขายบ้าง แต่นิดหน่อย) ผักที่คนเหนือเขากินกัน ผักบางชนิดหน้าตาแปลกๆ

สำหรับกาดเช้า (คนเหนือจะเรียก "ตลาด" ว่า "กาด") ที่เกริ่นไว้แต่แรกว่าเปิดตลาดกันตั้งแต่ตี ๓ เป็นตลาดที่พ่อค้าแม่ค้าผักจากต่างหมู่บ้านจะเข้ามาซื้อไปขายต่อในหมู่บ้านของตัวเองอีกทอดหนึ่ง ส่วนใหญ่ก็จะเน้นที่ผักอีกเช่นกัน การซื้อขายจะผ่านไปอย่างรวดเร็ว...ใครตื่นสายก็ถือว่าพลาดของดี

ทั้งหมดทั้งมวลล้วนเป็นบรรยากาศเล็กๆ แต่สนุกสนานในท่ามกลางอำเภอเล็กแห่งนี้

หากยังมีเรื่องราวที่น่าสนใจอีกมากมายที่อยากเล่า...แต่ คุณมาเที่ยวกันเองดีกว่า อย่างน้อยก็เพิ่ม "ไมล์" ในการเดินทางให้กับชีวิตตัวเอง

ไม่เบื่อเมืองหลวงกันหรืออย่างไร...

ทำดีย่อมได้ดี

หนูแก้วแม้ยากจน แต่อดทนสู้ชีวิต
ก่อนทำใช้ความคิด ไม่ทำผิดเรื่องใดใด
ขยันหมั่นพากเพียร ตั้งใจเรียนไม่เหลวไหล
ทำดีมีน้ำใจ เพื่อนรักใคร่ครูเมตตา
ตื่นเช้ากวาดถูบ้าน รีบล้างจานซักเสื้อผ้า
แต่งตัวกินข้าวปลา ได้เวลาไปโรงเรียน
เข้าแถวร้องเพลงชาติ ไม่เคยขาดเรื่องอ่านเขียน
มุ่งมั่นด้วยความเพียร เย็นกลับบ้านไม่เชือนแช
วันหยุดไม่อยู่ว่าง งานทุกอย่างช่วยพ่อแม่
หนักเบาไม่ท้อแท้ ไม่ยอมแพ้สู้ความจน
วันนี้แก้วตื่นสาย ต้องวุ่นวายพาสับสน
รีบเร่งแต่งตัวตน เสื้อเก่าขาดสะอาดตา
เท้าเปล่าเดินและวิ่ง เร่งรีบยิ่งเหมือนยิ่งช้า
เหงื่อไหลอาบกายา มุ่งหน้าไปไม่รอรี

ผ่านสนามพลันเหลือบมอง เห็นสิ่งของมองอีกที
เอ๊ะ ! เงินทองใครนี่ ใบละร้อยตั้งสองใบ
มือแก้วนั้นสั่นเทา รีบหยิบเอาเงินทันใด
ยิ้มย่องกระหยิ่มใจ เก็บเงินได้เป็นลาภลอย
นึกถึงเสื้อผ้าใหม่ สิ่งอยากได้เครื่องใช้สอย
มีเงินตั้งสองร้อย ซื้ออาหารเอาไว้กิน
กำเงินแล้วตรึกตรอง แม้เป็นของที่ตกดิน
เจ้าของของทรัพย์สิน คงเสียดายและเสียใจ
พ่อแม่ครูอบรม เฝ้าสั่งสมบ่มนิสัย
อย่าคิดเอาของใคร มาถือครองเป็นของตน
ตัดใจแม้อยากได้ หักห้ามใจด้วยเหตุผล
แม่บอกถึงยากจน แต่อย่าจนคุณความดี
กำเงินส่งให้ครู ใจรับรู้อิ่มเปรมปรีดิ์
เหตุการณ์ในวันนี้ ชีวิตแก้วก็เปลี่ยนไป
หนูแก้วทำความดี ครูจึงมีรางวัลให้
เกียรติบัตร เสื้อผ้าใหม่ รองเท้าใส่ไปโรงเรียน

ได้ทุนการศึกษา ทั้งตำราและเครื่องเขียน
หนูแก้วเพิ่มความเพียร เพื่ออนาคตอันก้าวไกล
พ่อแม่ต่างสุขสม ทั้งชื่นชมและชื่นใจ
ลูกดีมีวินัย พ่อแม่ปลื้มลืมทุกข์พลัน
เด็กดีต้องซื่อสัตย์ รู้ประหยัดและขยัน
รักชาติ ศาสน์ ราชันย์ มีความรู้คู่คุณธรรม
ห่างไกลยาเสพย์ติด ไม่หลงผิดคิดก่อนทำ
หน้าที่พึงจดจำ รับผิดชอบกตัญญู
เด็ก เด็กอย่าเหลวไหล ควรตั้งใจใฝ่เรียนรู้
สังคมจะเชิดชู เพราะหนู หนูเป็น**เด็กดี**

เนื้อเรื่อง นางสมจินตนา เทียมวิไล โรงเรียนชุมแสงชนูทิศ
ภาพประกอบ นายอดิศร ศรีอริยวงศ์ ม. ๕/๑ โรงเรียนชุมแสงชนูทิศ จังหวัดนครสวรรค์

ตามรอยพ่อหลวง

โดย : นางสาวสุกานดา สร้อยสำราญ
นางสาวอรรัจนา แสงจินดา

กระท่อมหลังเล็กๆ ตั้งอยู่ท่ามกลางหมู่แมกไม้อันเขียวขจี ร่มรื่นที่นี่อยู่ติดภูเขามีแม่น้ำและลำธารไหลผ่าน ลุงชด เจ้าของกระท่อมหลังเล็กนี้อยู่กับหลานชายอีกสองคน คือ เอก และโต้ง ลุงชดเล่าว่าเมื่อครั้งแกยังหนุ่ม แกเคยเข้ามาใช้ชีวิตอยู่ในกรุงเทพฯ ในเขตที่มีความเจริญพรั่งพร้อมไปด้วยเทคโนโลยีต่างๆ แต่การใช้ชีวิตแบบนี้ไม่เป็นที่พอใจของแกนัก แกจึงย้ายมาอยู่ที่จังหวัดกาญจนบุรีแห่งนี้ ลุงชดพอใจมากที่ได้มาอยู่ที่นี่ ไม่ต้องใช้ชีวิตที่วุ่นวายในเมือง ลุงชดและหลานทำสวนปลูกผักไว้มากมาย และมีต้นไม้นานาพันธุ์ในสวนอันเป็นบ้านเกิดของแก

วันหนึ่งลุงชดเข้าไปในสวนซึ่งเป็นสวนผสมพร้อมกับเอกและโต้ง พืชผักที่ลุงและหลานปลูกไว้นี้ปลอดสารพิษทั้งนั้น พวกเขาไม่เคยใช้สารเคมีในการปลูกพืชเลย เพราะพวกเขาตระหนักดีว่าสารเคมีนั้นมีโทษมากกว่า

คุณประโยชน์ พวกเขาปลูกผักโดยใช้มุ้งเขียวคลุม แต่เมื่อมีแมลงมารบกวนต้นไม้ต้นกล้าที่เขาปลูกไว้มากๆ ลุงชดจะใช้น้ำยาสะเดาฉีดพ่นแทนการใช้สารเคมี ดังนั้นพวกเขาจึงมีพืชผักผลไม้

ปลอดสารพิษรับประทานกันสม่ำเสมอและยังสามารถนำไปแจกจ่ายเพื่อนบ้านได้อีกด้วย ถ้ามีมากก็จะนำไปขายในตลาดในเมือง เอกถามลุงชดขึ้นว่า "ลุงครับทำไมเราจะต้องปลูกต้นไม้หลายชนิดไว้ด้วยกันล่ะครับ" ลุงชดตอบว่า "ก็เพราะเป็นการประหยัดพื้นที่ในการเพาะปลูกและดูแลได้ง่ายดายยังไงล่ะ" "แล้วลุงไปเอาแนวคิดดีๆ แบบนี้มาจากไหนครับ" โต้งถามอย่างสนใจ ลุงชดตอบว่า "ไม่ใช่ความคิดของลุงหรอกเป็นโครงการในพระราชดำริของพระเจ้าอยู่หัวท่าน เรียกว่าการทำการเกษตรแบบทฤษฎีใหม่" "ก็ทำให้ราษฎรมีงานทำในยุคเศรษฐกิจตกต่ำอย่างนี้ทำให้ราษฎรไม่ต้องไปหางานทำในต่างถิ่น ให้กลับพัฒนาพื้นดินในบ้านเกิดให้มีคุณค่าหรือพูดอีกอย่างว่า เศรษฐกิจแบบพอเพียง" และมีประโยชน์อย่างไรครับเอกถาม "ก็มีผลทำให้เกิดทรัพยากรทางธรรมชาติเพิ่มขึ้นทำให้รู้จักรักธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมากกว่าหลงใหลฟุ้งเฟ้อในเทคโนโลยีไงล่ะ" เอกและโต้งพยักหน้าอย่างเข้าใจ

ขณะนี้เอกกำลังจะจบชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายแล้ว ในขณะที่โต้งน้องชายกำลังจะได้อยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ เมื่อเอกเรียนจบจึงเข้าไปเรียนระดับมหาวิทยาลัยในกรุงเทพฯ อันมีชื่อแห่งหนึ่ง เอกเรียนนิติศาสตร์

เพราะเอกอยากเป็นตำรวจมาก เขาตั้งใจเรียนเป็นอย่างดี

หลายปีผ่านไปเอกเรียนจบ ได้จบมาเป็นตำรวจสมใจ ทำให้ลุงชดดีใจ และภูมิใจในตัวเอกมาก ในขณะที่โต้งก็ได้เรียนเกี่ยวกับสื่อการพิมพ์ต่างๆ สมความตั้งใจเช่นกัน

ปีนี้เอกได้ย้ายเข้ามาเป็นตำรวจในถิ่นบ้านเกิดเดิมของตนในตำบลที่ตนเติบโต อยู่ในจังหวัดกาญจนบุรี เอกทำงานรับราชการด้วยความสุจริต ทำให้เป็นที่รักของคนทั่วไป ไม่นานนักเหตุการณ์ไม่คาดคิดก็เกิดขึ้น เสี่ยเส็ง หรือนายสุชาติ นายทุนใหญ่เข้ามามีอิทธิพลในท้องที่นี้เพื่อทำสัมปทานเถื่อน ตัดไม้ทำลายป่าและตั้งโรงงานที่ปราศจากการควบคุมสารพิษ เป็นเหตุให้ป่าไม้ถูกทำลาย แม่น้ำลำคลองเริ่มเน่าเสีย อากาศเริ่มเป็นพิษ สัตว์น้ำพากันล้มตายมากขึ้น แต่ไม่มีใครกล้าสู้กับอิทธิพลมืดของเสี่ยเส็ง เพราะเสี่ยเส็งนั้นติดสินบนข้าราชการบางส่วนในท้องถิ่นที่นั้น เอกเองก็เป็นคนหนึ่งที่รับสินบนเถื่อนนี้โดยไม่มีทางเลือกเพราะความปลอดภัยของตัวเขาเอง และลุงชดกับน้องชาย

วันหนึ่งลุงชดเข้าไปในสวนผสมของเขา ลุงได้ยินเสียงเลื่อยดังมาจากป่าท้ายสวนจึงแอบเดินลัดเลาะไปดู ลุงพบว่ามีพวกคนแปลกหน้าจำนวนมากกำลังใช้เครื่องเลื่อยไม้กันอย่างขมีขมัน เมื่อลุงกวาดสายตาไปก็แทบไม่เชื่อสายตาตัวเองว่าหนึ่งในคนกลุ่มนั้น คือเอก หลานชายของลุงเอง ลุงเสียใจมาก แต่ลุงไม่แสดงอาการใดๆ

เมื่อกลับมาถึงกระท่อม ลุงชดพูดขึ้นกับตัวเองว่า "เหตุใดเอกจึงเปลี่ยนไปได้เช่นนี้ คงเพราะเอกเห็นแก่เงินจึงยอมขายศักดิ์ศรีเพื่อเงิน" จากนั้นลุงจึงแอบเข้าไปค้นในห้องของเอกและพบหลักฐานเป็นเอกสารเกี่ยวกับการรับเงินทุจริต ทำให้ลุงชดเสียใจและตรอมใจมาก เมื่อเอกกลับมา ลุงชดจึงถามเอกไปตรงๆ ว่า "เอกยอมรับสินบนพวกนายทุน เอกไม่มีศักดิ์ศรีทำไมจึงทำแบบนี้ ?" เอกจนคำพูด ไม่รู้จะตอบลุงชดอย่างไร วันรุ่งขึ้นเอกตัดสินใจเข้ากรุงเทพฯ เพื่อประสานงานกับทางรัฐบาลโดยตรง ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ดูแลอยู่

ในขณะที่เอกไม่อยู่ เสี่ยเส็งได้ให้คนมาเจรจาขอซื้อที่บริเวณบ้านของลุงชด โดยให้เงินค่าตอบแทนเป็นจำนวนมาก แต่ลุงชดปฏิเสธไป ครั้นเป็นเวลาที่เอกกลับจากกรุงเทพฯ พอดีเอกกลับมาพร้อมกับชายฉกรรจ์ ๔-๕ คน ท่าทางภูมิฐาน พวกเขามาสืบตรวจการทำงานผิดกฎหมายของเสี่ยเส็ง ด้วยเห็นว่าเสี่ยเส็งมีข้าราชการที่มีอำนาจหนุนหลังอยู่ ไม่นานพวกเขาก็พบว่าเสี่ยเส็งกระทำความผิดจริง และพวกเขาได้บันทึกหลักฐานไว้มากมายจนสามารถขอกำลังทางหน่วยปราบปรามการทำสัมปทานเถื่อนเข้ามาจับกุมเสี่ยเส็ง และพรรคพวกจนได้ในที่สุดเสี่ยเส็งและพรรคพวกถูกจับหลายข้อหา และข้าราชการและเจ้าหน้าที่บางส่วนที่รับเงินสินบนของเสี่ยเส็งก็ถูกสอบสวนทางวินัย และถูกดำเนินคดีต่อไป ส่วนเอกนั้นไม่มีความผิด เพราะที่เอกแกล้งรับเงินสินบนก็เพื่อเข้าไปสืบความลับ และทำให้เสี่ยเส็งไว้ใจ เพราะเอกเป็นตำรวจลับของหน่วยปราบปรามอีกทีหนึ่ง

เหตุการณ์นี้ทำให้เอกได้รับเกียรติบัตรประกาศความดี เมื่อลุงชดรู้ความจริง ลุงชดดีใจมาก "เอกไม่ได้เป็นคนเลว ไม่ทำให้ลุงผิดหวัง"

ลุงชดพูดอย่างซึ้งใจและพูดอีกว่า "ลุงขอโทษที่ว่าเอกเป็นคนขายศักดิ์ศรี" เอกตอบว่า "ไม่เป็นไรครับ ขอให้เรื่องทุกอย่างจบลงด้วยดี ขอให้ลุงเข้าใจก็พอแล้วครับ" แล้วทั้งสองก็ปรับความเข้าใจกัน เมื่อข่าวของเสี่ยเส็งแพร่ไปตามสื่อ และสิ่งพิมพ์ต่างๆ ทำให้โต้งทราบข่าว โต้งจึงกลับมาบ้าน เมื่อโต้งมาถึงก็พูดว่า "ผมดีใจมากครับ ผมโชคดีจริงๆ ที่เกิดมามีลุงที่ดีน่าเคารพ แล้วยังมีพี่ชายที่แสนดีอีกด้วย" เอกตอบน้องชายด้วยความรักว่า "ที่เราเป็นคนดีได้ก็เพราะเรามีลุงที่ดีคอยพร่ำสอนแต่สิ่งดีๆ ให้ และเพราะเรามีสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติที่ดีด้วย จึงทำให้เราพลอยมีจิตใจที่ดีตามไปด้วย" โต้งพูดต่อว่า "งั้นต่อไปนี้พวกเราจะต้องรักธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมให้มากๆ" ลุงชดที่นั่งฟังอยู่อย่างปลาบปลื้มปิตินั้น จึงพูดเย้าว่า "ถ้าเป็นเช่นนั้นพวกเราก็ควรจะต้องไปช่วยกันดูแลต้นไม้ในสวนผสมของพวกเราให้ดีเดี๋ยวนี้เลย เพราะมันถูกปล่อยทิ้งไว้แห้งเหี่ยว และรกร้างมานานแล้ว นับตั้งแต่เกิดเรื่องร้ายๆ ขึ้น" เอกพูดอีกว่า "พวกเราไปชุบชีวิตให้พวกต้นไม้กันเถอะ" พูดพลางก็เดินนำหน้าไปอย่างขมีขมัน ปล่อยให้ลุงชด และโต้งเดินตามไปอย่างอารมณ์ดี

ขณะอยู่ในสวน โต้งพูดขึ้นอีกว่า "สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติให้แต่สิ่งดีกับเรามาก มากกว่าผลเสียซะอีกนะครับ" เอกพูดเสริมว่า "ถ้าให้พี่เลือกอยู่กับเทคโนโลยีที่เจริญก้าวหน้า แต่ขาดสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติที่ดีแล้ว พี่ขออยู่กับธรรมชาติที่ดีดีกว่า" ลุงชดได้ยินแล้วอดปลื้มไม่ได้ ลุงคิดในใจว่าไม่เสียแรงที่เลี้ยงดูเอกและโต้งมาพร้อมกับการปลูกฝังให้ทั้งสองรักและหวงแหนธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมจนหล่อหลอมให้พวกเขาเป็นคนดีได้ในที่สุด เพราะคนเราเมื่อสิ่งแวดล้อมที่ดีก็จะทำให้มีจิตใจดีตามไปด้วย

ถ้ำธารลอด

๏ ประตูผาเปิดผา ชันรับแดดโลมดง
น้ำพร่างกระหลบพง พนาเปิ่นอยู่คงกะฝั่ง

๏ น้ำร้องคือเพชรร่วง จากเพดานแห่งดวงดิ้น
เสียงกลิ้งดั่งเพลงพลิ้ว กระจายหายปทุมเหิน

๏ ไพ้นศพพตะเพิ่มพัก สลักปั้นประหนึ่งเป็น
เหยียบย่ามเฟิ้นเย็น หยดอยู่เพียงเก่าเพลงผา

๏ เปลวปล่องบนฟ้าปลั่ง ก็เปล่งล่ำชัวาลา
สุดไม้ละมุนตา ละไมหลดลงล่ำธาร

๏ ดั่งพรมระงมพฤกษ์ สะทึกไหวทั้งจักรวาล
ปลุกใจประสงค์สาร เป็นใจเดียวไปแผ่นดิน ฯ

ภาพประกอบ เป็นของ เด็กหญิงสายฝน ชั้น ป. ๓/๑
โรงเรียนบ้านห้วยแม่เลี่ยม อ.เมือง จ.เชียงราย

หมู่บ้านของเรา

หมู่บ้านของเรามีนก มีไก่ มีเป็ด มีวัว มีดอกไม้
ตาของฉันเลี้ยงนกไว้สามตัวและตาเอาอาหารให้ทุกวัน
และนกก็มากินทุกวัน
แม่เอาอาหารให้หมา แม่พูดว่าหมาหนึ่งตัวไปไหน

สุกัญญา แปแจกู่
ชั้น ป. 3/1

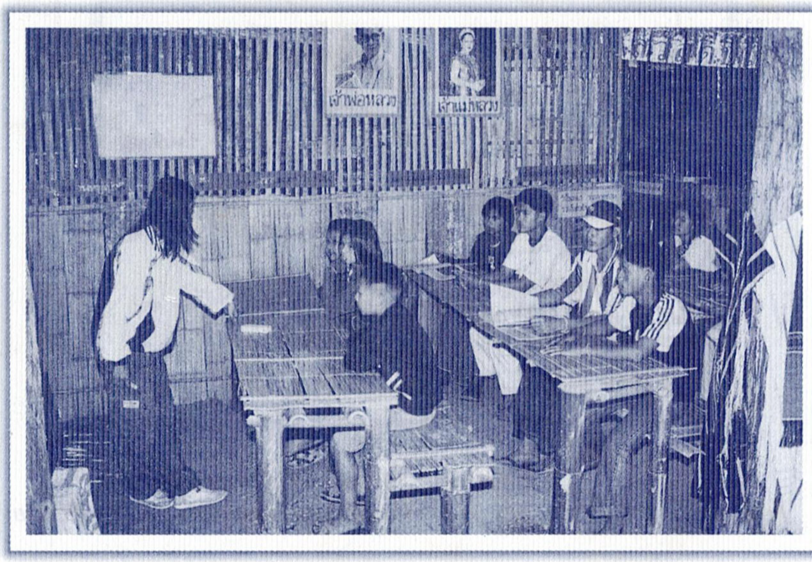

คุณค่าแห่งชีวิต

โดย : นพดล เจนอักษร

หน้าที่ของแต้มแต่งไม่มีอะไรมากนัก เพียงแต่เดินจากแปลงเกษตรหลังโรงเรียน ผ่านอาคารอเนกประสงค์ เลี้ยวเข้าโรงอาหาร แล้วก็ออกประตูด้านที่ติดกับสนามบาสเกตบอล ก่อนที่จะเดินตรงไปยังมุมอาคารสามด้านทิศตะวันออก แล้วหย่อนซองทั้งหมดที่รับมาตามรายทางจากเพื่อนนักเรียนคนอื่นๆ ที่คุ้นหน้าบ้างไม่คุ้นหน้าบ้างลงในช่องว่างระหว่างถุงดำกับผนังของถังขยะสีส้มใบใหญ่ใบนั้น

เวลาที่แต้มแต่งใช้ไปสำหรับการเดินซ้ำแล้วซ้ำเล่าอยู่กับเส้นทางเส้นนี้กินเวลาไม่เกินครึ่งชั่วโมงในช่วงพักกลางวัน แต้มแต่งทิ้งซอง

ทั้งหมดลงในถังขยะเรียบร้อยแล้วก็ยังมีเวลาเหลือเฟือพอที่จะไปซื้ออาหารกลางวันทาน ก่อนที่จะได้ยินสัญญาณเริ่มต้นเรียนในตอนบ่าย

จริงๆ แล้วแต้มแต่งเองก็ไม่ได้เดินอย่างนี้ทุกวัน วันไหนไม่มีรูปดอกไม้สีส้มติดอยู่ที่ป้ายประกาศหน้าห้องธุรการวันนั้นแต้มแต่งก็ไม่ต้องเดิน แต่แอบสังเกตเท่านั้นว่าวันไหนที่ไม่มีดอกไม้สีส้มติดอยู่ที่ป้ายประกาศก็มักจะมีดอกไม้สีอื่นติดอยู่แทนที่เสมอไป และเคยสงสัยอยู่เหมือนกันว่าดอกไม้สีส้มคงหมายถึงตนเอง ส่วนดอกไม้สีอื่นก็คงจะหมายถึงนักเรียนแบบแต้มแต่งคนอื่นๆ เพียงแต่แต้มแต่งไม่กล้าให้ความสงสัยวนเวียนอยู่ในสมองนานมัก เพราะเบิ้มเคยบอกไว้แล้วว่า

"ข้ายังไว้ใจให้เอ็งทำ เอ็งก็ทำไป อย่าขี้สงสัยให้มากนัก นอกจากจะเจ็บตัวแล้ว ข้ายังจะเอาความเลวของเอ็งไปบอกครูด้วย คราวนี้ล่ะเจ็บไปถึงกึ๋นเลยทีเดียวจะบอกให้"

ความเลวของแต้มแต่งอย่างที่นักเรียนจอมเกเรชื่อเบิ้มกล่าวถึงก็คือภาพถ่ายภาพหนึ่ง เป็นภาพแต้มแต่งกำลังรื้อค้นกระเป๋าถือของอาจารย์มลธิชาใบที่หายไปพร้อมกับเงินเดือนของอาจารย์ทั้งเดือน ซึ่งจนถึงทุกวันนี้ฝ่ายปกครองของโรงเรียนก็ยังตามหาไม่พบ ถ้าภาพนี้ปรากฏขึ้นแต้มแต่งคงเสียคนแน่ๆ ทั้งๆ ที่โดยความจริงแล้วเบิ้มนั่นเองที่เป็นคนเอากระเป๋าเปล่าใบนั้นมาให้แต้มแต่งดูแล้วก็บอกว่าคุณครูให้ช่วยดูซิปกระเป๋าให้หน่อยมันคอยจะติดๆ ขัดๆ อยู่เสมอ แต้มแต่งก็เลยง่วนอยู่กับกระเป๋าใบนั้นจนไม่ทันสังเกตว่ามีใครแอบถ่ายภาพเก็บไว้ เมื่อฝ่ายปกครองคาดโทษความผิดนี้หน้าเสาธงนั่นแหละเบิ้มจึงเอาภาพมาให้ดู และแต้มแต่งก็ต้องเดินจากแปลงเกษตรมายังอาคารสามตอนพักกลางวันมาจนถึงทุกวันนี้

ถึงอย่างไรก็ตาม แต้มแต่งก็มีรายได้จากการเดินลักษณะนี้ครั้งละไม่น้อยเหมือนกัน โดยเบิ้มเป็นคนจัดสรรมาให้ แม้จะมีความสุขอยู่กับเงินที่ได้มาจากการทำงาน แต่สิ่งที่เริ่มกัดกินใจของแต้มแต่งมากขึ้นทุกทีๆ ก็คือ แต้มแต่งอยากรู้นักว่างานที่เธอกำลังทำอยู่นี้คืองานอะไรกันแน่

ชมเพลินไม่เข้าใจเลยว่าทำไมแชมป์จะต้องเอารูปดอกไม้สีต่างๆ ไปสับเปลี่ยนเวียนหมุนติดเข้าปลดออกอยู่ที่ป้ายประกาศหน้าห้องธุรการเป็นประจำ คำตอบที่เธอได้จากพี่ชายก็ไม่ช่วยให้ความเข้าใจของเธอกระจ่างชัดขึ้นแม้แต่น้อย เพราะแชมป์บอกน้องสาวแต่เพียงว่าชุมนุมกิจกรรมนิเทศศิลป์ที่เขาเป็นสมาชิกอยู่เป็นผู้กำหนด แชมป์เป็นเพียงคนที่มีหน้าที่ตามที่ชุมนุมมอบหมายและเขาเองก็มีความสุขกับกิจกรรมอันนี้ ถึงแชมป์จะบอกต่อไปว่าเบิ้มคือประธานชุมนุม ความข้อนี้ก็คงไม่ช่วยให้ชมเพลินหรือแชมป์เองเข้าใจอะไรมากยิ่งขึ้นอยู่ดี

อาทิตย์หนึ่งหลังจากที่อยู่ดีๆ เบิ้มก็หายหน้าหายตาไปจากโรงเรียน จึงมีข่าวว่าพ่อและแม่ของเบิ้มถูกตำรวจจับในข้อหาเป็นผู้ค้ายาบ้ารายใหญ่ขณะพาครอบครัวหลบหนีเข้าไปในเขตแดนของประเทศเพื่อนบ้าน ไล่ๆ กันนั้นโรงเรียนของเบิ้ม แต้มแต่ง ชมเพลิน และ แชมป์ ก็เกิดโกลาหลเพราะนักเรียนเกือบร้อยคนที่ตกเป็นทาสยาบ้าของเบิ้มมีอาการคลุ้มคลั่งเนื่องจากอยากยาแต่หาเสพไม่ได้

ถึงตรงนี้แต้มแต่งเริ่มปะติดปะต่อเหตุการณ์และเห็นรางๆ ว่างานที่ตนเองทำภายใต้การกำกับดูแลของเบิ้มนั้นอยู่ส่วนไหนของวงจรชั่วร้ายที่เบิ้มถูกเสี้ยมสอนให้สร้างขึ้น ส่วนแชมป์นั้นไม่ระแคะระคายเลยแม้แต่น้อยว่าตนเองมีบทบาทสำคัญเกี่ยวข้องกับกระบวนการของเบิ้มด้วย รวมทั้งออกจะสงสารประธานชุมนุมของตัวอยู่มากที่พ่อและแม่จะต้องมาตกเป็นผู้ต้องหาเช่นนี้ แม่ค้าพ่อขายตลอดจนนักเรียนคนอื่นๆ ที่เป็นผู้ค้ายาให้เบิ้มและเก็บรวบรวมเงินใส่ซองเพื่อส่งมอบให้กับ**นายตรวจ**อย่างแต้มแต่งพากันเก็บตัวเงียบ นักการที่มีหน้าที่นำซองเงินจากถังขยะไปเข้าบัญชีธนาคารหลังจากที่หักรายได้ของตนไว้แล้วยิ่งเก็บตัวเงียบเป็นทวีคูณ โรงเรียนเองก็อยากจะให้เรื่องเงียบใจจะขาด ไม่มีโรงเรียนไหนหรอกที่อยากจะมีชื่อเสียงในทางนี้ และเรื่องทำท่าจะเงียบจริงๆ เพราะทุกคนต่างก็พากันเห็นแก่ชีวิตของตนทั้งนั้นไม่อยากให้มีเรื่องด่างพร้อย

แม้แต่แต้มแต่งเองก็กำลังอยู่ในระหว่างชั่งใจคิดว่าจะ**เห็นแก่ชีวิต**ของตนเองด้วยการนิ่งเฉยดี หรือจะ**เห็นแก่คุณค่าแห่งชีวิต**ของตนเองและผู้อื่นด้วยการแสดงตนยอมรับผิดชอบอันจะเป็นหนทางให้สืบเสาะเพื่อขจัดต้นตอแห่งปัญหานี้ให้หมดไปจากประเทศชาติดี

ผลของการชั่งใจครั้งนี้ ยังไม่มีใครรู้

อาชีพที่ฉันชอบ

อาชีพที่ฉันชอบคือ ครู เพราะการเป็นครู
เป็นอาชีพที่สุจริตและเป็นอาชีพที่ฉันชอบด้วย

อาชีพครูเป็นอาชีพที่ฉันชอบมาตั้งแต่เด็ก
เพราะฉันอยากสอนหนังสือเด็กและฉันก็ชอบเด็กด้วย
และถ้าฉันได้เป็นครูอย่างที่ฉันอยากเป็น ฉันจะทำให้ดีที่สุด
และจะรักเด็ก มีความยุติธรรมต่อเด็ก จะเอาใจใส่เด็ก
จะทำงานของตัวเองให้ดี และถ้าเกิดฉันไม่ได้เป็นครู
แต่ได้เป็นอาชีพอื่น ฉันก็จะรักอาชีพนั้นเหมือนที่ฉันรักอาชีพครู
จะทำอาชีพนั้นให้ดีเหมือนอาชีพครู

ถ้าวันหนึ่งวันใดฉันได้เป็นครู ฉันจะภูมิใจตัวเองมาก
และจะทำให้ดีจนใครๆชื่นชม แต่ถ้าฉันไม่ได้เป็นครูฉันก็จะทำให้ดี
ทำให้ใครๆชื่นชมเหมือนกัน

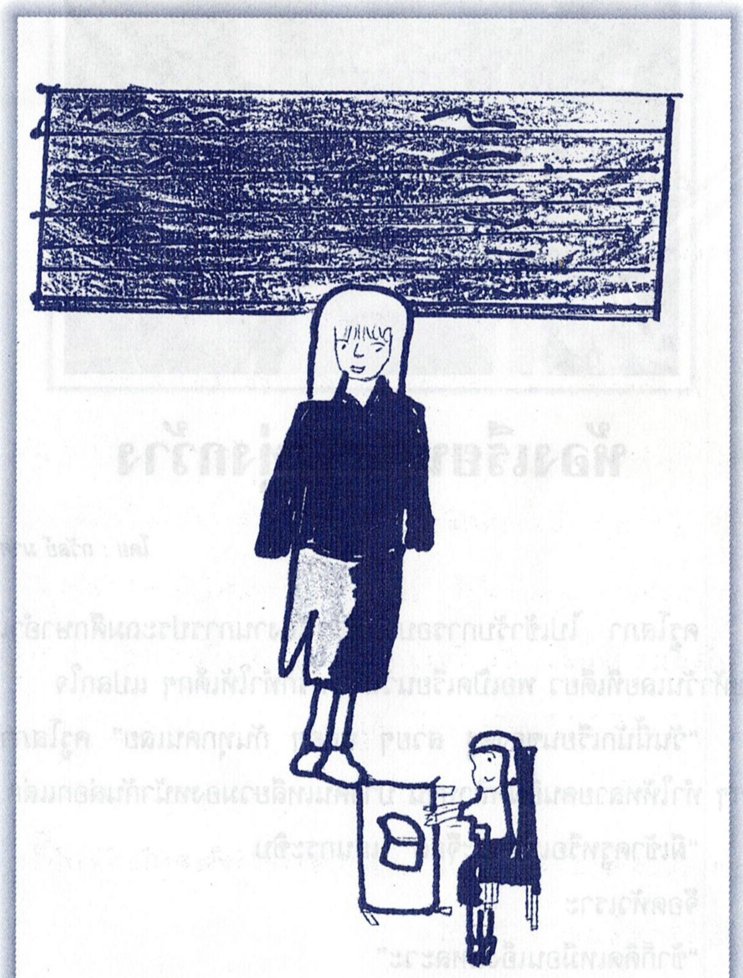

โดย : ด.ญ. จันทร์พิมาช บุญรักษ์
โรงเรียนบ้านหาดใหญ่
สปจ. พิษณุโลก

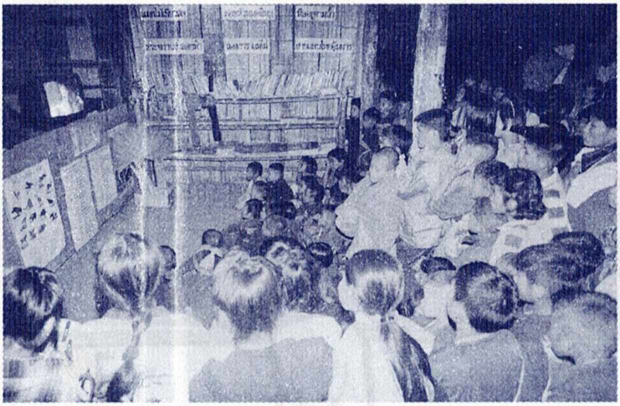

ห้องเรียนกลางทุ่งกว้าง

โดย : ถวัลย์ มาศจรัส

ครูโสภา ไปเข้ารับการอบรมที่สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเสียห้าวันเลยทีเดียว พอเปิดเรียนวันจันทร์ก็ทำให้เด็กๆ แปลกใจ

"วันนี้นักเรียนของครู สวยๆ หล่อๆ กันทุกคนเลย" ครูโสภาชมเด็กๆ ทำให้หลายคนยิ้มหน้าบาน บางคนเหลียวมองหน้ากันล่อกแล่ก

"ผีเข้าครูหรือเปล่าวะจ๊อด" แก่นกระซิบ

จ๊อดหัวเราะ

"ข้าก็คิดเหมือนเอ็งแหละวะ"

"ผีไม่ได้เข้าหรอกจ้ะ แก่น" เสียงกระซิบนั้นดังไปหน่อย แก่นแทบจะมุดโต๊ะหนี เพราะเกรงว่าถ้าครูโสภาแว้ดขึ้นมาแล้วละก็ แม้แต่ครูใหญ่ก็เอาไม่อยู่ "ครูมองพวกเธอผิดไปเสียนาน" รอยยิ้มของครูโสภาทำให้หลายคนหยิกตัวเองว่า กำลังฝันไปหรือเปล่า

"พวกเธอไม่ได้ฝันไปหรอกจ้ะ" ครูโสภาเหมือนจะรู้ทันความคิดของเด็กๆ ไปเสียหมด "เมื่อก่อนนี้ครูมองพวกเธอผิดไป คิดว่าพวกเธอโง่เง่าเต่าตุ่นไปเสียหมด" ครูโสภาหัวเราะ

เด็กๆ ชักหน้าเสีย ไม่รู้ว่าครูโสภาจะมาไม้ไหนกันแน่

"...แต่ที่แท้พวกเธอ ล้วนมีความคิดสร้างสรรค์ และฉลาดๆ กันทั้งนั้น ดูแต่จ๊อดสิ..."

สิ้นเสียงของครู จ๊อดถึงกับสะดุ้ง

"ไม่ต้องตกใจหรอกจ้ะ" ครูโสภายิ้มอ่อนโยน

"เมื่อก่อนครูเรียกเธอว่า นายควายบ้าง นายทึ่มบ้าง แต่จริงๆ แล้ว..." ครูหยุดกระแอม ส่วนจ๊อดก้มหน้าใจเต้นไม่เป็นส่ำ นึกต่อคำพูดของครูในใจว่า...แต่จริงๆ แล้ว เธอก็ยังเป็นนายควายอยู่ คิดแล้วก็สุดสยอง

"...แต่จริงๆ แล้ว เขาฉลาดกว่าครูเสียอีก" คำพูดของครูทำเอาเด็กๆ ตาค้าง โดยเฉพาะจ๊อดแทบจะสิ้นสติไปเลยทีเดียว "เขาเลี้ยงควายเก่ง หาหนู ปู ปลามาเลี้ยงพ่อ เลี้ยงแม่ เขาทำอะไรได้อีกตั้งหลายอย่าง ซึ่งครูไม่สามารถทำได้ เกี่ยวข้าว นวดข้าว เขาก็ทำได้โดยที่โรงเรียนนี้ ไม่เคยสอนเขาเลย" ในความรู้สึกของเด็กๆ แล้ว วันนี้ครูโสภาพูดได้ไพเราะ และยิ้มสวยกว่านางสาวไทยเสียอีก

"จริงๆ แล้วแก่นแท้ของการเรียนการสอนนั้น คือการเรียนรู้ของผู้เรียน พวกเธอต้องเป็นศูนย์กลาง ไม่ใช่ครูเป็นศูนย์กลาง"

เด็กๆ ฟังประโยคนี้แล้วไม่เข้าใจ ไม่รู้ว่าครูโสภากำลังพูดถึงอะไร

"เอาเถอะๆ ต่อไปนี้นะ ห้องเรียนจะมีอยู่ทุกที่ ในห้องนี้ ใต้ร่มไม้ บนหลังควาย ท้องไร่ ท้องนา ในกระต๊อบ ในตึก "อ้อ ! บ้านเรายังไม่มีตึก" ครูโสภาหัวเราะ ในวัด ในหมู่บ้าน บ้านหมอแผนโบราณ ห้วย หนอง คลอง บึง ล้วนเป็นห้องเรียนของพวกเธอทั้งนั้น"

"เฮ..." เสียงเด็กๆ ดังลั่นห้อง "ผมไม่ต้องเรียนกับครูก็ได้ใช่ไหมครับ" แก้วรู้สึกสนุก

"ใช่แล้ว" ครูโสภาใจดีเป็นพิเศษ

นับตั้งแต่ให้เด็กๆ เป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ โรคหลอดลมอักเสบเพราะต้องพูดต้องจี้ต้องไชเด็กอยู่ทุกวี่ทุกวันของครูโสภาก็หายไป เธอหัวเราะให้กับตัวเองที่เอาแต่พูด พูด พูด พูด มาเกือบค่อนชีวิตของความเป็นครู ตลอดเวลาที่ผ่านมาเธอทำตัวเป็นผู้รอบรู้ สอนทุกเรื่องที่คิดว่าตนเองรู้ ทั้งๆ ที่ความจริงไม่เคยรู้อะไรอย่างลึกซึ้งเลย

มาวันนี้ ชีวิตของเธอเปลี่ยนไป เธอคล้ายกับเป็นผู้จัดการให้เกิดการเรียนรู้แก่เด็กๆ เธอพูดน้อยลง ทำหน้าที่คล้ายเป็นพิธีกรดำเนินรายการอภิปรายที่คอยป้อนคำถามกระตุ้นให้นักเรียนได้คิด ได้พูด ได้แสดงความคิดเห็น แล้วคอยสรุปในช่วงท้ายๆ เท่านั้น

แรกๆ ที่ครูโสภาเปลี่ยนวิธีการสอนนั้น เธอเองก็อึดอัดใจ ความรู้สึกของเธอนั้นราวกับว่า ถูก**ปลด**ออกจากตำแหน่ง**มหาราชินีแห่งองค์ความรู้ผู้ยิ่งใหญ่ประจำศตวรรษ**เลยทีเดียว แต่เธอก็ฝืนใจ

"ชีวิตของพวกเธออยู่กับทุ่งนา และควายมาแต่เล็กแต่น้อย ครูจะให้พวกเธอไปค้นหาสำนวนไทยที่เกี่ยวกับข้าวกับควายมาแลกเปลี่ยนความรู้กัน"

อย่าว่าแต่ครูโสภาจะอึดอัดเลย พอถึงเวลาเข้าจริงๆ เด็กๆ ที่เคยได้รับความรู้มาเสียเคยตัว พอถึงเวลาจะไปค้นคว้าเองก็รู้สึกว่า มืดแปดด้านเลยทีเดียว

"ก็ไปถามพ่อ แม่ ปู่ ย่า ตา ยาย หลวงพ่อ หลวงพี่ คนเฒ่า คนแก่ในหมู่บ้านดูซี" ครูโสภาหัวเราะ แต่ในใจชักจะวิตกอยู่เหมือนกัน

เฒ่าอี่นั่งเหยียดขาอยู่โคนต้นหว้าอย่างสบายอารมณ์ มือเล็กๆ ของเหล่าสหายแห่งบ้านทุ่งบีบขยำอยู่ไปมา

"ครูเอ็งจะเอาไปทำอะไรวะ" เฒ่าอี่มองหน้าเด็กๆ

"เอาไปแลกเปลี่ยนความรู้กัน น่ะ ตา"

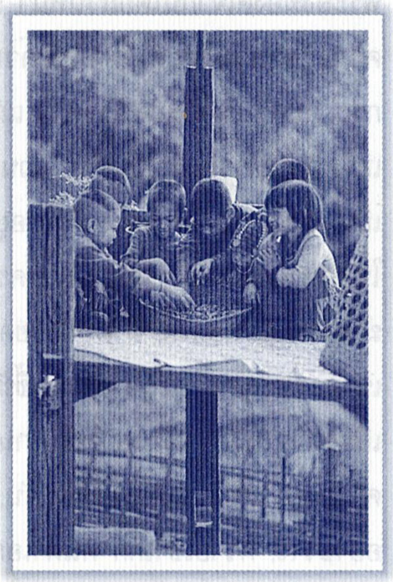

"อ้าว ! ชะช้า...เดี๋ยวนี้ครูขี้เกียจสอนกันขนาดนี้แล้วหรือวะนี่" เฒ่าอี่ไม่เข้าใจเจตนาของครู "จะกินเงินหลวงฟรีๆ หรือไงวะ"

"โธ่...ไม่หรอก" จ๊อดเข้าข้างครูโสภา "ครูเขาบอกว่าเป็นการสอนแบบใหม่ ใช้เด็กเป็นศูนย์กลางไงตา ข้อสำคัญนะตา ทุกคนในหมู่บ้านก็เป็นครูได้"

เฒ่าอี่นิ่งคิด

"งั้นข้าก็เป็นครูได้น่ะซี" เฒ่าอี่ขยับตัวทะมัดทะแมง

"ใช่ซีตา" เด็กๆ ตอบพร้อมกัน "เขาเรียกครูภูมิปัญญาไทย"

"เอาก็เอา" เฒ่าอี่หัวเราะอารมณ์ดี "เป็นไอ้อี่มานานแล้ว วันนี้เป็นครูอี่ ให้พวกเอ็งสักทีก็ดีเหมือนกัน"

"เชิญครับครู" เด็กๆ ละมือจากการบีบนวดเตรียมจดความรู้จากครูอี่

"เฮ่ยๆ" เฒ่าอี่หัวเราะ "อยากได้วิชาจากครูก็ต้องบีบนวดกันหน่อย โบราณว่า อยู่บ้านท่านอย่านิ่งดูดาย ปั้นวัวปั้นควายให้ลูกท่านเล่น"

"ใช่เลย" จ๊อดดีดมือเปาะ เขาคว้าสมุดขึ้นมาจดสำนวนเกี่ยวกับควายเป็นสำนวนแรก

เด็กๆ ไปเสาะหาความรู้จากพ่อ แม่ ปู่ ย่า ตา ยาย กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน พระสงฆ์องค์เจ้ากันโดยถ้วนหน้า และเมื่อครูโสภาให้พวกเขาแลกเปลี่ยนความรู้สำนวนไทยที่เกี่ยวกับข้าวเกี่ยวกับควายแล้ว ก็ได้ความรู้เต็มกระดานดำ เริ่มตั้งแต่ ข้าวแดง แกงร้อน, ข้าวยาก หมากแพง, ข้าวเหลือเกลืออิ่ม, ข้าวใหม่ ปลามัน ส่วนสำนวนที่เกี่ยวกับควายก็ได้มามากมายเกินกว่าที่ครูโสภาคาดคิด มีทั้ง อยู่บ้านท่านอย่านิ่งดูดาย ปั้นวัวปั้นควายให้ลูกท่านเล่น, เดินเหมือนตามควาย, ซื้อควายหน้านา ซื้อผ้าหน้าตรุษ, ฆ่าควายเสียดายพริก, ฆ่าควายเสียดายเกลือ, ความวัวไม่ทันหาย ความควายเข้ามาแทรก, มากขี้ควายหลายขี้ช้าง, รักเมียเสียนาย รักควายเสียสวน, เลี้ยงเป็ดกินไข่ เลี้ยงควายใช้งาน, ไม้หลักปักขี้ควาย, หญ้างามน้ำใสควายอยู่, เสี้ยมเขาควายให้ชนกัน, เขียดน้อยในรอยตีนควาย, ควายขวิดอย่าขวาง, ควายเขาเกก คนตาเอก, ซื้อควายในหนอง, ตกอยู่ในระหว่างเขาควาย, พ่อตาเลี้ยงควาย แม่ยายเลี้ยงลูก, มีเมียเด็ก ใช้ควายเล็กไถนาดอน สอนคนแก่

ครูโสภาให้เด็กๆ แลกเปลี่ยนและอธิบายความหมายของสำนวนไทยกันอย่างเต็มที่ ก่อนจะหันไปหาจุก

"จุกล่ะ มีอะไรอีกไหม" ครูโสภาหันไปถามจุกที่ยังไม่ได้แสดงความคิดเห็น

"สีซอให้ควายฟัง"

"เฮ..."

"โง่เป็นควาย" จุกต่อเสียงอ้อมแอ้ม

“เฮ...” เสียงเด็กๆ หัวเราะชอบใจ

แก่นเอื้อมมือมาคลำๆ บนหัวจุก

“เฮ้อ ! โล่งใจ หัวเอ็งไม่มีเขา เอ็งไม่ใช่ควายโว้ยจุก”

“ไม่มีใครเป็นควายหรอก” ครูโสภายิ้ม “เธอค้นหาสำนวนไทยและอธิบายความหมายได้ถูกต้องอย่างนี้ นับว่าฉลาดมากทีเดียว” คำพูดของครู ทำให้เด็กๆ มีหัวใจที่พองคับอกไปตามๆ กัน

“ครูขา เมื่อไรครูจะให้พวกหนูค้นขนมที่ทำจากข้าวบ้างละคะ มีเยอะเลยละค่ะ” เด็กหญิงส้มแป้นยิ้มแป้นสมชื่อ

ครูโสภาเองก็ยิ้ม เธอคิดต่อไปอีกว่า นอกจากเรื่องขนมที่ทำจากข้าวแล้ว พิธีกรรมที่เกี่ยวกับข้าว เพลงที่เกี่ยวกับข้าว ภูมิปัญญา วัฒนธรรมที่เกี่ยวกับข้าวนั้น มีอยู่ในห้องเรียนกลางทุ่งกว้างนี่เอง หลักสูตรท้องถิ่นอย่างนี้ เนื้อหามีอยู่ครบถ้วนแล้วรอบๆ โรงเรียนที่เธออยู่นี่เอง เพียงแต่เธอกับเด็กๆ ช่วยกันค้นหา จัดหมวดหมู่ จัดระบบการเรียนรู้เสียใหม่โดยใช้เด็กๆ เป็นศูนย์กลางของการถ่ายโยงความรู้ เธอก็จะเป็นคล้ายดั่งผักตบชวา ไม่ว่าน้ำจะขึ้นหรือลง ก็ยังคงลอยเด่นอยู่เหนือผืนน้ำตลอดไป

แวบหนึ่งเธอคิดไปถึง ตำแหน่งอาจารย์ ๓ ครูต้นแบบครูแห่งชาติอะไรไปโน่น เกียรติยศ ทั้งหลายทั้งปวงเหล่านั้นล้วนมีจุดเริ่มต้นมาจากการตั้งต้นทำคุณประโยชน์ โดยมีเด็กๆ เป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้ทั้งสิ้น เธอยิ้มกับความฝันที่ทุกคนมีสิทธิที่จะฝัน

เด็กๆ ไม่รู้ว่าครูโสภายิ้มอะไร พวกเขาและเธอพลอยแหงนหน้ายิ้มเหมือนหมู่ดาวกำลังห้อมล้อมเดือนสะกาวใส ที่กำลังผ่องแสงนวลอ่อนโยนละมุนละไม

อะไรเอ่ย...คำตอบสุดท้าย

โดย : "หนูแว่น"

๑. อะไรเอ่ย... ตึกอะไร สูงที่สุดในประเทศไทย

เด็กตอบ... *ตึกกองบัญชาการทหารสูงสุด*

คำตอบสุดท้าย... *ตึกใบหยก*

๒. อะไรเอ่ย... ปลาอะไรมีสองหน้า

เด็กตอบ... *ปลาทูน่า (Two หน้า)*

คำตอบสุดท้าย... *ปลาตัวเดียวว่ายในตู้กระจกเงา*

๓. อะไรเอ่ย... ช้างกลัวอะไร

เด็กตอบ... *ช้างกลัวฉิ่ง เพราะ ฉ.ฉิ่งตีดัง ช.ช้างวิ่งหนี*

คำตอบสุดท้าย... *ช้างกลัวไฟ*

๔.	อะไรเอ่ย...	ทำไมดาวตก
	เด็กตอบ...	*ดาวสอบไม่ผ่าน*
	คำตอบสุดท้าย...	*ดาววิ่งเข้ามาอยู่ในแรงดึงดูดโลก*
๕.	อะไรเอ่ย...	แมวกินปลาอะไรไม่ได้
	เด็กตอบ...	*ปลากระป๋อง*
	คำตอบสุดท้าย...	*ปลาในรูปภาพ*
๖.	อะไรเอ่ย...	รถอะไรวิ่งไม่ได้
	เด็กตอบ...	*รถเสีย*
	คำตอบสุดท้าย...	*รถไม่มีล้อ*
๗.	อะไรเอ่ย...	อะไรอยู่ใต้ถุนบ้าน
	เด็กตอบ...	*สระอุ (ถุน ต้องมี ุ)*
	คำตอบสุดท้าย...	*พื้นดิน*
๘.	อะไรเอ่ย...	ลิงทำไมลงไม่ได้
	เด็กตอบ...	*ไม่ได้เอาสระอิออก (ลิง มี ิ)*
	คำตอบสุดท้าย...	*ลิงอยู่บนต้นไม้ไม่ยอมลง*
๙.	อะไรเอ่ย...	หินทำไมจมน้ำ
	เด็กตอบ...	*หินว่ายน้ำไม่เป็น*
	คำตอบสุดท้าย...	*หินเป็นก้อนมีมวลสารแน่นกว่า จึงหนัก*
๑๐.	อะไรเอ่ย...	พยัญชนะไทย ตัวใดไม่มีหัว
	เด็กตอบ...	*ตัวหนังสือหัวขาด*
	คำตอบสุดท้าย...	*ก.ไก่ และ ธ.ธง*

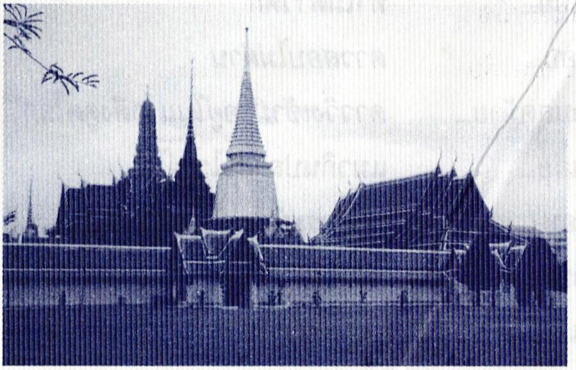

สิ่งมหัศจรรย์ของโลก

มนุษย์ได้สร้างสิ่งมหัศจรรย์ขึ้นบนโลกมากมาย การจัดอันดับความสำคัญของสิ่งมหัศจรรย์นั้น ได้แบ่งตามสมัยของอารยธรรมที่เกิดขึ้นบนโลกไว้ดังนี้

สมัยโบราณ

๑. อนุสาวรีย์เทพเจ้าซีอุส
๒. วิหารเดียนา
๓. สวนลอยกรุงบาบิโลน
๔. ประภาคารฟาโรส
๕. เทวรูปโคลอสซัส
๖. สุสานมุสโซลิอุม
๗. ปิรามิดแห่งอียิปต์

สมัยกลาง

๑. สนามกีฬากรุงโรม
๒. หลุมฝังศพแห่งอเล็กซานเดรีย
๓. กำแพงเมืองจีน
๔. กองหินประหลาด "สโตนเฮนจ์" ในอังกฤษ

๕. หอเอนเมืองปิซา ๖. เจดีย์กระเบื้องเคลือบกรุงนานกิง

๗. โบสถ์เซโซฟเฟีย

สมัยปัจจุบัน

๑. ปราสาทหินนครวัด ๒. ทัชมาฮาล

๓. พระราชวังแวร์ซายส์ ๔. ตึกเอ็มไพร์สเตต

๕. เขื่อนยักษ์ฮูเวอร์ซายส์ ๖. สะพานโกลเดนเกต

๗. เรือโดยสารควีนแมรี

หมายเหตุ ปัจจุบัน ปราสาทหินนครวัด ทัชมาฮาลและพระราชวังแวร์ซายส์ ยังเป็นสิ่งมหัศจรรย์อยู่ นอกนั้นได้ถูกสิ่งก่อสร้างใหม่ขึ้นมาทำลายความมหัศจรรย์แทนเสียแล้ว

สิ่งมหัศจรรย์ในประเทศไทย

สมัยรัตนโกสินทร์

๑. พระแก้วมรกต ๒. พระพุทธชินราช

๓. เรือพระราชพิธี ๔. ราชรถ

๕. พระปรางค์วัดอรุณราชวราราม ๖. พระที่นั่งอนันตสมาคม

๗. พระที่นั่งวิมานเมฆ ๘. พระที่นั่งจักรีมหาปราสาท

๙. พระอุโบสถวัดเบญจมบพิตร ๑๐. พระบรมรูปทรงม้า

ขอเชิญชวนนักเรียนส่งคำอธิบายถึงประวัติและความสำคัญสิ่งมหัศจรรย์ของโลกและของไทย มีรางวัลสำหรับผู้ที่อธิบายได้ดีที่สุด ส่งคำอธิบายที่คณะผู้จัดทำหนังสือวันเด็ก กองกลาง สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ถนนราชดำเนิน กรุงเทพ ๑๐๒๐๐ หมดเขตในวันที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๔๔

เจ้านกกาเหว่าเอย

โดย : สุจริต บัวพิมพ์

สายลมยามบ่ายพัดเอื่อยๆ ผ่านแม่น้ำป่าสัก ทำให้น้ำเป็นระลอก-คลื่น นำเอาไอเย็นขึ้นมาด้วย ตรงใต้ถุนบ้านทรงไทยใต้ถุนสูง มีเปลหวายแขวนอยู่กับรอดไม้อันแข็งแรง เสียงเชือกเสียดสีกับไม้ไผ่ผ่าครึ่งที่คว่ำอยู่บนรอดไม้กันไม่ให้เชือกขาดได้ง่าย ดังออดแอดๆ เบาๆ สลับกับเสียงเพลงกล่อมลูกที่ยายร้องเสียงต่ำๆ ฟังดูนุ่มนวล น่าเอนกายหลับตามไปด้วย นานๆ จะมีเสียงจิ้งจกหรือเสียงตุ๊กแกร้องขึ้นมาบ้าง เด็กน้อยในเปลผวาส่งเสียงร้อง ยายค่อยๆ ปลอบเบาๆ เปลเริ่มถูกไกวใหม่ บทเพลงจากคุณยายเปลี่ยนบทใหม่ จากเจ้านกกาเหว่าเอย ไปเป็นเพลงเจ้าเนื้อละเอียดเอย พวงปลาตะเพียนพวงโตสานด้วยใบลานสีขาว มีตัวโตอยู่บนสุด ต่อลงมาเป็นพวงระย้ามีลูกปลาตัวเล็กๆ หลายตัวห้อยติดอยู่กับตัวแม่ แกว่งไกวไปมา

เจ้าเนื้อละเอียดเอย ช้างจะเข้าเพนียด
แม่มิให้เจ้าไปดู ช้างพลายตกมัน
มันคลั่งเป็นบ้าอยู่ แม้ห้ามไว้มิให้ไปดู
บุญชูเจ้าคนเดียวเอย

ผมสะดุ้งเมื่อเสียงพี่สาวร้องเรียกให้ไปอาบน้ำ จะได้กินข้าวเย็นพร้อมๆ กัน ผมลืมตามองรอบๆ ตัวเอง แล้วนึกขำในใจ นานๆ จะได้นอนเปลยวนใต้ถุนบ้าน ลมพัดเย็นจากแม่น้ำ หลับไปตั้งแต่บ่ายกว่าๆ ยกนาฬิกาขึ้นมอง ปาเข้าไปเกือบห้าโมงเย็น ผมหลับเพลินไปเกือบสี่ชั่วโมง ฝันเป็นเรื่องเป็นราว ย้อนยุคไปเกือบห้าปี คงเป็นเพราะเจ้าเปลยวนสายยาวที่ผมนอนไกวไปมาอยู่นี่แหละ เพลงกล่อมลูกในฝันของผมเป็นเพลงกล่อมลูกที่ผมเคยได้ยินมานานแล้ว ผมนึกชมคนโบราณที่ช่างแต่งเพลงมาร้องกล่อมเด็ก ปัจจุบันนี้ไม่มีโอกาสได้ยินอีกแล้ว สังคมเปลี่ยนไป แม่ที่ต้องอยู่ดูแลลูก ก็กลับต้องออกไปทำงานหารายได้มาใช้จ่ายในครอบครัว ทิ้งลูกเล็กๆ ไว้กับคนเลี้ยง ครอบครัวแยกออกมา ญาติผู้ใหญ่ที่จะช่วยดูแลบุตรก็อยู่คนละทิศละทาง เพลงกล่อมเด็กจึงค่อยๆ หายไปจากสังคมไทยในราว ๓๐ กว่าปีมานี้เอง มีการฟื้นฟูกันบ้างประปราย เช่นที่มหาวิทยาลัยมหิดล เคยมีการประกวดร้องเพลงกล่อมเด็ก แต่ก็เป็นเพียงแต่การประกวด ทำอย่างไรจะปลูกฝังให้ผู้เป็นแม่รู้คุณค่า แล้วพิมพ์เนื้อเพลงแจก ประชาสัมพันธ์ออกไป จัดทำเทปเพลงแจกให้กับคุณแม่ที่คลอดลูกใหม่ๆ อย่างน้อยร้องไม่ได้ก็เปิดเทปกล่อมไปเสียเลย ให้สมกับที่มีเทคโนโลยีสมัยใหม่ เอามารับใช้วัฒนธรรมพื้นบ้าน

ผมศึกษาเพลงกล่อมเด็ก และนำเอาบทเพลงมาวิเคราะห์แล้ว ทำให้ซาบซึ้งในภูมิปัญญาคนโบราณเอาจริงๆ เนื้อหาของเพลงกล่อมเด็กแต่ละบท แสดงความห่วงใย แสดงความรักความผูกพัน ความทะนุถนอม ความเอื้ออาทร สอนให้ลูกเป็นคนดีมีจิตใจเมตตา และนอกจากนี้บางบทยังสอนเรื่องธรรมชาติวิทยา สอนเรื่องความกล้าหาญ สอนเรื่องความดีความชั่ว

อย่างบทเพลงที่ผมคัดออกมาไว้ในตอนต้นก็แสดงให้เห็นเรื่องความรักของแม่กา และอีกบทหนึ่งแสดงให้เห็นความห่วงใย ไม่อยากให้ลูกได้รับอันตรายขณะที่เขากำลังต้อนช้างให้เข้าเพนียด กลัวช้างมันแตกฝูงหรือตกมัน อาจมาเหยียบทำให้เกิดอันตรายได้

บางบทจะพบว่า กล่อมชมลูกสุดที่รัก แม้ตัวจะดำแต่ก็กล่อมไม่ให้เสียใจทั้งลูกและผู้ที่ได้ฟัง เช่นบทนี้

"เจ้าเนื้อละมุนเอย เนื้ออุ่นดังสำลี
แม่มิให้ใครต้อง เนื้อเจ้าจะหมองศรี
ทองดีเจ้าคนเดียวเอย"

ผมไม่เคยพบว่าแม่คนใดจะกล่อมอย่างนี้...

"เจ้าดำปืนเอย เนื้อเจ้าดำสนิท
เกิดมาเดือนมืดมิด ดำสนิทดีจริงเอย"

บางบทเนื้อร้องก็ว่าอย่างนี้

"เจ้าเนื้อเย็นเอย แม่มิให้ไปเล่นที่หาดทราย
ครั้นว่าน้ำขึ้นมา มันจะพาเจ้าลอยหาย
แสนเสียดายเจ้าคนเดียวเอย"

บางบทอ่านดูแล้วแสดงว่าเป็นหม้าย แต่ยังคงแสดงความห่วงใยลูกอยู่ ลองอ่านบทนี้ดูซิครับ (แปลจากภาษาพื้นบ้านอีสาน)

"นอนเสียลูกน้อยนอนเสียแม่จะกล่อม
แม่จะไปปั่นฝ้ายเดือนหงายหาพ่อ
หาพ่อมาเกี่ยวหญ้ามุงหลังคาให้ลูกอยู่
ฝนจะรั่วรดอู่แก้วจะไปซ่อนอยู่ไหนฯ"

บทเพลงกล่อมเด็กบทที่กล่าวมานี้ ถ้าได้ฟังเสียงกล่อมด้วยแล้วคงวังเวง และสงสารแม่หม้ายจับใจ เนื้อหาได้บรรยาย ถึงการขาดพ่ออันเป็นร่มโพธิ์ของลูกเมีย ถ้าพ่อเจ้ายังคงอยู่คงไม่ต้องนอนแอบหลบฝนรั่ว เพราะพ่อจะต้องไปเกี่ยวหญ้าแฝกมามุงหลังคาอุดรูรั่ว ฝนจะได้ไม่รั่วลง "อู่" (เปล) ของลูกน้อย

เพลงกล่อมเด็กหรือที่เรียกว่าเพลงกล่อมลูก มีทุกภาคต่างกันออกไปตามสภาพสิ่งแวดล้อมของแต่ละภาค ผมติดใจบทเพลงกล่อมเด็กของภาคกลางอยู่บทหนึ่ง เนื้อร้องมีดังนี้

วัดเอ๋ยวัดโบสถ์ ปลูกตาลโตนดเจ็ดต้น
เจ้าขุนทองไปปล้น ป่านฉะนี้ไม่เห็นมา
คดข้าวใส่ห่อ ถ่อเรือไปตามหา
เช้าก็ร่ำลือมา ว่าเจ้าขุนทองตายแล้ว
เหลือแต่กระดูกแก้ว เมียรักจะไปบ่ลง
ขุนศรีจะถือฉัตร ยกกระบัตรจะถือธง
ถือท้ายเรือหงส์ ปลงศพเจ้าพ่อมา

เนื้อเพลงข้างต้นนี้ไม่รู้ว่าใครแต่ง แต่ความหมายน่าสนใจตรงที่เจ้าขุนทองเขาไปปล้น ป่านฉะนี้ไม่เห็นมา "เจ้าขุนทอง" เป็นใคร เป็นโจรหรือเปล่า จึงได้ไปปล้นเขา แต่พอมาอ่านช่วงท้ายของบท มีการเผาศพเจ้าขุนทอง โดยมีขบวนแห่ ขุนศรีถือฉัตร หลวงยกกระบัตรถือธง และแห่ด้วยเรือหงส์ แสดงว่าเจ้าขุนทองต้องเป็นทหารไทยไปปล้นค่ายพม่าเพื่อตัดกำลังข้าศึกแล้วตายในหน้าที่ราชการ จึงมีขบวนแห่แหนอย่างนั้นและเจ้าขุนทองจะต้องมียศฐาบรรดาศักดิ์อยู่ไม่น้อย เค้าของบทเพลงก็คงเป็นการร้องจากเหตุการณ์จริงที่เกิดมานานแล้วจนเป็นตำนาน แล้วก็เล่ากันต่อมาจนผู้เฒ่าผู้แก่เอามาร้องเป็นเพลงกล่อมเด็ก

ผู้เขียนได้คุยกับผู้รู้และผู้เล่นเพลงกล่อมเด็กหลายท่าน ได้รับความรู้เพิ่มเติมมาว่า เพลงกล่อมเด็กมิได้มีเพียงแต่ของไทยเท่านั้น หลายชาติหลายภาษาเขาก็มีกัน เช่น แถวอินโดนีเซียก็มี เพลงบุรุงกากา (เจ้านกดุเหว่า) ที่ลูกเสือชาวบ้านเอามาร้องเป็นเพลงเต้นรำกัน หรือทางยุโรปก็มีเพลงกล่อมเด็ก เช่นประเทศอังกฤษแต่ละชาติแต่ละภาษา ก็จะมีวัตถุประสงค์คล้ายๆ กันก็คือ กล่อมให้เด็กนอนหลับไม่งอแง และสิ่งสำคัญก็คือ เป็นการสอนเด็กเล็กๆ ให้ค่อยๆ ซึมซับไปเรื่อยๆ และวัตถุประสงค์แฝงก็คือบางครั้งกล่อมกระทบผู้อื่นในครอบครัวหรือคนข้างบ้านก็พบอยู่บ่อยๆ ของประเทศอังกฤษ บทกล่อมจะเน้นไปทางแสดงความกล้าหาญให้เกิดขึ้นเมื่อเติบใหญ่

หนูก็ทำได้!

การพัฒนาประเทศชาติให้เจริญก้าวหน้าต้องพัฒนา ทรัพยากรที่เป็นส่วนสำคัญของประเทศก่อนทรัพยากรที่มีความสำคัญที่สุดเห็นจะได้แก่ คน การพัฒนาคนสามารถทำได้โดยการให้การศึกษา นอกจากการให้การศึกษาแล้วการจัดประสบการณ์ต่างๆ ก็เป็นสิ่งที่จำเป็น

โรงเรียนศึกษาพิเศษขอนแก่น เป็นโรงเรียนที่เปิดสอนนักเรียนที่มีความพิการทางด้านแขน ขาและลำตัว ได้ตระหนักถึงความสำคัญในการพัฒนาคน โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ซึ่งเป็นคนที่อยู่ในมุมมืดของสังคม ทางโรงเรียนให้บริการการศึกษาแก่ผู้พิการตั้งแต่ระดับอนุบาลจนถึงระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ควบคู่ไปกับการฟื้นฟูสมรรถภาพทางร่างกายโดยการจัดให้มีการกายภาพบำบัด กิจกรรมบำบัด อรรถบำบัด รวมถึงการจัดประสบการณ์เพื่อส่งเสริมอาชีพให้แก่นักเรียนพิการนำไปใช้ประกอบอาชีพในอนาคต ลดปัญหาและไม่เป็นภาระต่อสังคม

ความพิการทางกายทำให้พวกเขาแตกต่างไปจากคนปกติแต่ความคิดจิตใจของพวกเขาก็ไม่ต่างจากคนปกติ มีความสามารถในการคิด อ่าน พูด เขียน หรือแม้แต่ทำงานบางอย่างได้เช่นเดียวกับคนปกติ ชีวิตพวกเขาไม่ต้องการอะไรมากมายนอกไปจากการยอมรับและให้โอกาสจากสังคมและคนรอบข้าง ความรู้และประสบการณ์ต่างๆ ที่ทางโรงเรียนได้จัดขึ้นมุ่งส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพของคนพิการให้สามารถปรับตัวให้อยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข

"ครูขาโตขึ้นหนูอยากเป็นนักคอมพิวเตอร์ค่ะ" ถ้านักเรียนพิการพูดแบบนี้ในอดีตคงเป็นไปได้ยากแต่หากปัจจุบันสังคมได้เปิดกว้างทางการศึกษาและโอกาสแก่คนพิการเพิ่มขึ้นทำให้พวกเขาได้เรียน ได้ฝึกและได้ทำในสิ่งที่เขาต้องการตามความสนใจ ทางโรงเรียนได้ส่งเสริมความรู้ทุกสาขาที่เหมาะสมอันจะก่อประโยชน์ให้แก่นักเรียน เปิดสอนคอมพิวเตอร์ ซ่อมรถ ตัดผม วาดภาพ เย็บผ้า ทำอาหาร ทำโต๊ะ เก้าอี้ ผ้าบาติก ประดิษฐ์ดอกไม้ จัดดอกไม้พวงรีด เป็นต้น

เด็กหญิงสุนิสา บัวภา นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ พิการขาขวาใช้ไม้ค้ำยันในการเคลื่อนไหว กล่าวว่า "โรงเรียนให้สิ่งดีๆ กับหนูหลายอย่างค่ะ ไม่ว่าจะสอนในชั้นเรียนแล้ว ก็สอนงานอาชีพให้ด้วย หนูได้ฝึกทำอาหาร และตัดผมค่ะ"

นายครรชิต ภูมิโครักษ์ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ซึ่งมีความพิการขาทั้งสองข้างเดินไม่ได้เคลื่อนไหวโดยวิลแชร์ กล่าวว่า "ผมได้สิ่งต่างๆ มากมายจากโรงเรียน ทำให้ผมอ่านออกเขียนได้

จัดกิจกรรมต่างๆ ให้ผม เพื่อนๆ และน้องๆ ได้เข้าร่วมสร้างความสนุก-สนาน และที่สำคัญส่งเสริมอาชีพให้มีทางเลือกในอนาคต ตั้งหลายอาชีพ ตอนนี้ผมสนใจงานซ่อมรถ งานช่างต่างๆ ครับ และผมก็ทำได้ดีด้วย" รับรองกันอย่างนี้เห็นต้องมาพิสูจน์กันค่ะ แต่วันนี้ดูความสามารถจากรูปกันก่อน

หลายสิ่งหลายอย่างที่พวกเขาทำได้ไม่ต่างจากคนปกติทั่วไป พวกเขาไม่ต้องการอะไร เพียงแค่ต้องการให้สังคมให้ความสำคัญและให้โอกาสเขาในการทำสิ่งต่างๆ เพื่อสังคม เพื่อประเทศชาติที่พวกเขารัก และวันนี้พวกเขาอยากจะบอกทุกๆ คนพร้อมรอยยิ้มสดใสว่า "หนูก็ทำได้"

"ยังมีใครต่อใครในโลกนิ่ง หมดทางเคลื่อนไหววิ่งและไขว่คว้า
ได้แต่ฟังได้แต่ดูด้วยหูตา สิ้นแขนขาแต่ก็หวังเพื่อก้าวไกล"

คุณค่าแห่งชีวิต

(ภาพปริศนาหมายที่ ๑๓)

คุณค่า แห่งชีวิต
อยู่ในดวงจิต ที่มีดวงใจ
ดวงใจ ที่ใสสะอาด
ใจหวังใจวาด โลกสวยฟ้าใส
ฟ้าดิน ได้พึ่งพัก
ในโลกแห่งรัก ที่เธอฝันใฝ่
คุณค่า แห่งชีวิต
ในทางในทิศ ที่กล้าฝ่าไป
มีอยู่ ทุกย่างก้าว
ในดึกแสงดาว และเช้าวันใหม่
แสงมุก ในเหงื่อทุกเม็ด
จะปูนบำเหน็จ แก่เธออันยิ่งใหญ่
เพชรพราย ในหยาดน้ำตา
จะบอกเธอว่า ชีวิตคืออะไร
คุณค่า แห่งชีวิต
สานดวงจิต ของเธอใช่ไหม
ใครหนอ จะคุ้มป้อง
นอกจากเธอมอง จะต้องคุ้มภัย.

ศิวกานท์ ปทุมสูติ

ฉันทำงานศิลปะได้แล้ว

ครั้งที่ยังไม่มีคำตอบชัดเจนเกี่ยวกับศิลปะว่า อะไรคืองานศิลปะ อะไรคืองานช่าง รู้แต่ว่า เมื่อถึงชั่วโมงวาดเขียน ครูก็มอบงานให้เด็กทำ ส่วนครูเองเมื่อแนะนำแล้วก็ถือเป็นการพักผ่อนไปในตัว เพราะการสอนเมื่อสี่สิบปีย้อนหลังไปนั้น ครูจะเหนื่อย เพราะครูหนึ่งคนสอนเด็กไม่ต่ำกว่า ๕๐-๖๐ คน

วิชาศิลปะสมัยนั้น ครูมักชอบให้เขียนใบไม้ ดอกไม้ กล่องชอล์ก 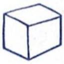 ผลไม้ ผลไม้ที่เป็นพระเอกสมัยนั้น ได้แก่ 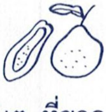 เมื่อวาดภาพเสร็จแล้ว เด็กจะระบายสีแบนๆ ที่ขาดไม่ได้อีกอย่างหนึ่งก็คือ และครูมักจะถามว่าธงชาติไทย มีกี่สี

เด็กจะตอบว่า มี ๓ สี คือ แดง ขาว น้ำเงิน และถามต่อไปว่า สีขาวหมายถึง...น้ำเงินหมายถึง...และแดงหมายถึง... ถ้าเป็นสมัยนี้ก็ต้องบอกว่าครูสอนผิดวัตถุประสงค์ เพราะเอาวิชาศิลปะไปรับใช้วิชาสังคมหรือหน้าที่พลเมือง อีกแนวคิดหนึ่งบอกว่า สอนอย่างนี้แหละเขาเรียกว่า บูรณาการ แสดงว่าผิดก็ดี ถูกก็ดี สมัยนี้มีคำตอบมากขึ้น คือไม่มีผิด

เด็กในชั้นเรียนหนึ่งๆ มีคนเขียนรูปเก่งประมาณ ๒-๓ คน นอกนั้นมามุงดูเป็นกองเชียร์ คนที่วาดรูปเก่งก็คือต้องเขียนได้เหมือนจริง ใครที่เขียนไม่เหมือนจะพยายามเท่าไรก็ไม่เหมือน ในที่สุดก็ท้อแท้ เลยกลายเป็นกองเชียร์ไปที่สุด

ช่วงสิบกว่าปีมานี้ ได้มีคำตอบในทางวิชาการทางศิลปะที่ค่อนข้างชัดว่า งานศิลปะกับงานช่างนั้นต่างกันอย่างไร ทำให้ครูศิลปะในยุคหลังผลักดันจิตสำนึกของเด็กให้แสดงออกทางศิลปะมากยิ่งขึ้น โดยเน้นไปที่กระบวนการสร้างสรรค์ วิธีการเฉพาะตัว การแสดงออกความรู้สึกที่ยากจะอธิบายว่า ทำไมต้องเขียนออกมาแบบนั้นแบบนี้

มาบัดนี้ไม่มีครูศิลปะคนไหน คิดจะเอากล่องชอล์กมาตั้งให้เด็กเขียน ไม่คิดจะให้เด็กเขียนแค่ มังคุด สับปะรด หรือมะละกอเหมือนแต่ก่อน แต่ก็ได้ผลักดันให้เด็กคิดหาคำตอบให้ตัวเองมากกว่าแต่ก่อน ครูบางคนตั้งคำถามง่ายๆ ว่า

- นี่คือบ้านที่เธอเห็น
- นี่คือผลไม้ที่เธอกิน
- นี่คือต้นไม้
- นี่คือสัตว์ชนิดต่างๆ
- ฯลฯ

แต่ทั้งหมดที่เธอเคยเห็น เคยกิน เคยสัมผัส เธอไม่จำเป็นต้องเขียนมันให้เหมือนก็ได้ บ้านของครูยังเป็นอย่างนี้เลย เช่น และนี่ก็คือต้นไม้ของครู

นี่คือก้อนเมฆ นี่คือแมว ทุกอย่างที่ครูเขียนแบบง่ายๆ แต่เน้นวิธีการคิดสร้างสรรค์ การวางสิ่งต่างๆ ในหน้ากระดาษวาดเขียนให้ดูไม่มีช่องว่าง ครูบอกว่าให้ระบายสีเต็มๆ ให้ใส่เรื่องราวเยอะ ถ้าเป็นเมฆต้องอยู่เหนือยอดไม้ ถ้าเป็นไก่ต้องเดินบนดิน ถ้าเป็นนกก็ให้มันบินบนท้องฟ้า

ครูบางคนพาเด็กไปวิ่งเล่น ให้เด็กไปนอนเล่นบนสนามหญ้า ให้ไปปีนต้นไม้ให้ไปตากแดด แล้วถามว่า แสงแดดร้อนไหม? ปีนต้นไม้สนุกไหม? ผิวต้นไม้สากแข็งหรือว่ามันนุ่ม สิ่งเหล่านี้เด็กหลายคนแย่งกันอธิบาย และให้เด็กออกมาจับชอล์กเขียนในสิ่งที่พูดที่พยายามอธิบายให้ครูฟังโดยไม่เน้นความเหมือนแล้ว ทุกคนเขียนออกมาง่ายๆ ครูตั้งหัวข้อให้เขียนว่า "ธรรมชาติที่ฉันชอบ" เด็กคนหนึ่งออกมาเขียนบ้าน บ้านของเธอเป็นแบบไหน อย่าให้เหมือนเพื่อนนะ ห้ามเหมือนของครู เด็กอีกคนเขียนต้นไม้ ต้นไม้ของเธออย่าให้เหมือนครูนะ เขียนคนเขียนคนแบบง่ายๆ ปรากฏว่าเด็กจำนวนมากเขียนสวยกว่าครูอีก ทุกคนออกมาเขียนคนละอย่างสองอย่าง ปรากฏว่าได้เรื่องราวเยอะไปหมด ตอนนี้ "ธรรมชาติที่ฉันชอบ" เริ่มปรากฏแล้ว ครูเอาชอล์กมาเขียนกรอบสี่เหลี่ยมล้อมเข้าไป ปรากฏว่าได้ภาพ ๑ ภาพ ครูบอกว่า เธอต้องคิดสร้างสรรค์ แสดงออกให้หลากหลาย อย่าสนใจว่าใครจะเขียนสวยกว่า

แต่ให้สนใจว่า ฉันชอบของฉันแบบนี้ ของฉันไม่เหมือนใคร ของฉันแปลกกว่าใคร

ปรากฏว่าต่อไปนี้ เด็กไม่มาเป็นกองเชียร์อีกแล้ว ทุกคนง่วนอยู่กับงานของตน เด็กบางคนตะโกนว่า "ครูขาหนูวาดได้แล้ว" "ผมก็เสร็จแล้ว" ทุกคนภูมิใจกับงานของตนเอง ทุกคนซาบซึ้งกับงานของตนและชอบแสดงออกเป็นการใหญ่ หลายคนออกมาอธิบายว่า ฉันเขียนอะไรในภาพของฉัน นี้คือครอบครัวของฉัน ครอบครัวของฉันไม่เหมือนคนอื่น เด็กบางคนเขียนเรื่องอาชีพของพ่อ ครูดูภาพนี้แล้วรู้สึกปลื้มเหลือเกิน เพราะเด็กอธิบายภาพที่เขียนออกมาว่า พ่อหนูขายปลาท่องโก๋ ทุกเช้าหนูจะต้องตื่นราวตีสี่ครึ่งช่วยพ่อขนสิ่งของออกมาที่ตลาด นี่พ่อกำลังนวดแป้ง หนูกำลังหยิบปลาท่องโก๋ขาย นี่กะทะทอด มีคนมามุงซื้อข้างหลังภาพ มีคนมาซื้อมาขายเดินไปมา ทุกเช้าหนูต้องช่วยพ่ออย่างนี้.....

ยิ่งเรียนศิลปะ นานวันเด็กก็เอาประสบการณ์ใกล้ตัวออกมาเขียนมากขึ้น ทุกคนเป็นตัวของตัวเองแล้ว เข้าใจว่าจะจัดภาพอย่างไรให้ออกมาดี เข้าใจการลงสี เข้าใจที่จะใส่ความรู้สึก ตลอดจนการคิดการสร้างสรรค์ เมื่อถึงชั่วโมงศิลปะ เด็กๆ จะนั่งทำงานกันเงียบ ทำตามแนวทางของตน แนวทางที่ทุกคนเห็นว่าของฉันไม่ต้องเหมือนของใคร

๏ หนังสือ เป็นเครื่องมือ เพื่อความคิด
ปรุงประสงค์เป็นเล่มเป็นอักษร
เป็นเรื่องราวเป็นรูปภาพเป็นกาพย์กลอน
เป็นอุปกรณ์แห่งปัญญา เป็นค่าคน ฯลฯ

ทักษิณ ชินวัตร

จากพี่ถึงน้อง

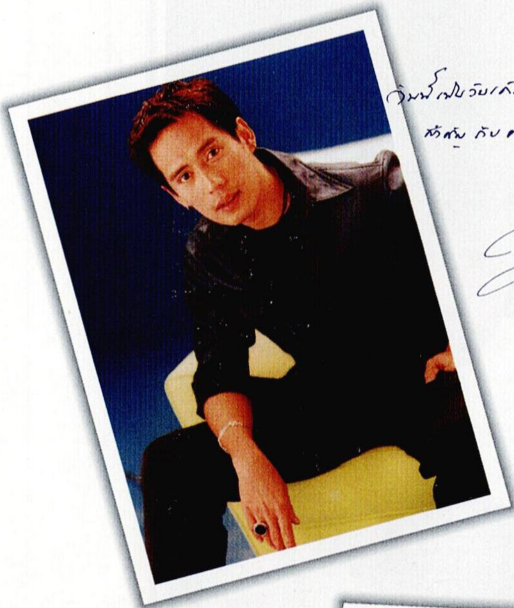

วันนี้เป็นวันเด็ก ขอให้ผู้ใหญ่ ดูแลให้ความ..,
อบอุ่น กับความรัก ให้ของพวกเขาให้มากที่สุดนะครับ!
ผมก็ขอเอาใจช่วยครับ!

Thongchai M
พี่ เบิร์ด

สุขสันต์ วันเด็ก นะครับ !!!
พี่เจ ขอให้น้องๆทุกคนเป็นเด็กดีของพ่อแม่ และ
ตั้งใจเรียน ถ้ามีเวลาว่างก็ขอให้ใช้เวลาว่างให้เกิด
ประโยชน์นะครับ อย่าลืมเล่นกีฬากันด้วยนะ.

รักน้องๆทุกๆคน

Jtrin ®
เจตริน
J

Happy Kids day
Best wishes!

X-RAY

Pet

เป็นเด็กดี ตั้งใจเรียน เป็นคนดีของสังคมนะคะ

nina

=NiNa=

"ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์
เล่นกีฬา ดนตรี ศิลปะ
อะไรก็ได้ที่ใจรัก เหล่านี้
ทำให้ห่างไกลยาเสพติดครับ"

เอาใจช่วยน้องๆ ทุกคนครับ

"ตั้งใจเรียนหนังสือ เป็นคนดีมากๆ เพราะเด็กๆ จะต้อง
เป็นอนาคตของชาติต่อไปครับ"

มีวินัย ใฝ่ศึกษา อย่าพึ่งพายาเสพติด
สร้างสรรค์ในสิ่งที่ดี รับผิดชอบในการกระทำ

จากพี่ๆ บุโดกัน

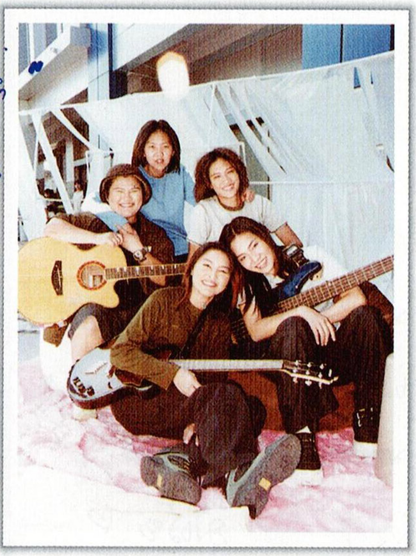

ชีวิตหนึ่งเกิดมา มีสูงต่ำ ดีเลว หลากสี
ย่อมมีพึงพอใจ อิจฉา เหลื่อมล้ำ
แต่ทุกสิ่งทุกสีที่ควรจำ
ล้วนอยู่ ณ การกระทำผู้นั้นแล

กวีออย

ธนา สุทธิกมล (นักร้อง)

ขอให้น้องๆ ทุกคน เป็นเด็กดี
เรียนหนังสือเก่งๆ และเป็นคนดี
ของสังคมตลอดไปนะคะ

มีเรีย ♡

พี่ตั้ว เชื่อว่าน้องๆ แต่ละคน ควรจะมีสิ่งที่ชื่นชอบ และถนัดกันอยู่แล้วนะครับ ไม่ว่าจะเป็นอะไรก็แล้วแต่ ที่มีประโยชน์ สร้างความสุข ให้กับตัวเองและคนรอบข้างได้ ไม่เป็นพิษเป็นภัยต่อสังคม ทำสิ่งเหล่านั้นให้ดีที่สุดครับ พี่ตั้วเอาใจช่วย

ตั้ว

อยากให้เด็ก ๆ ทุกคน เป็นเด็กดี
ของคุณพ่อคุณแม่ , ของสังคม และ
ของประเทศชาตินะคะ ขอให้มี
ความสุขทุกคนค่ะ

แอน Extramild

ขอให้น้อง ๆ ทุกคนตั้งใจเรียนมาก ๆ เพราะว่า
การศึกษาของทุก ๆ คนมีความสำคัญต่อตัวเอง
และอนาคตของน้อง ๆ

อลิชา แอน.

อยากให้น้องๆ เป็นคนเก่งของชาติ อยากเป็นอะไรก็ได้
ขอให้ได้อย่างที่เป็น และตั้งใจทำให้ดีที่สุด
ขอให้น้องๆ เป็นคนดีของพ่อ, แม่ อย่างนี้ ตลอดไป
พี่ คนนี้ จะเป็นกำลังใจให้ นะครับ

คนเกินคน

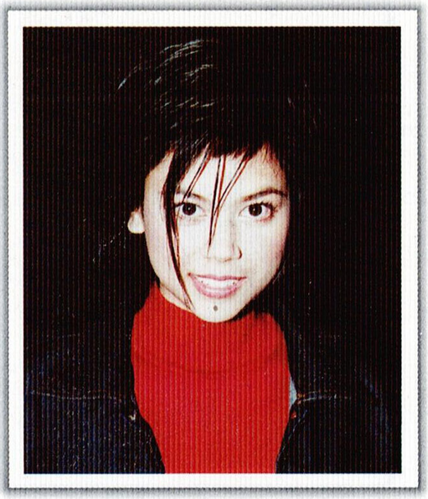

ตั้งใจเรียน มากๆ นะคะ เป็นเด็กดี
ของพี่ตอง และคุณพ่อคุณแม่นะคะ

ตองค่ะ

มรดกของชาติ

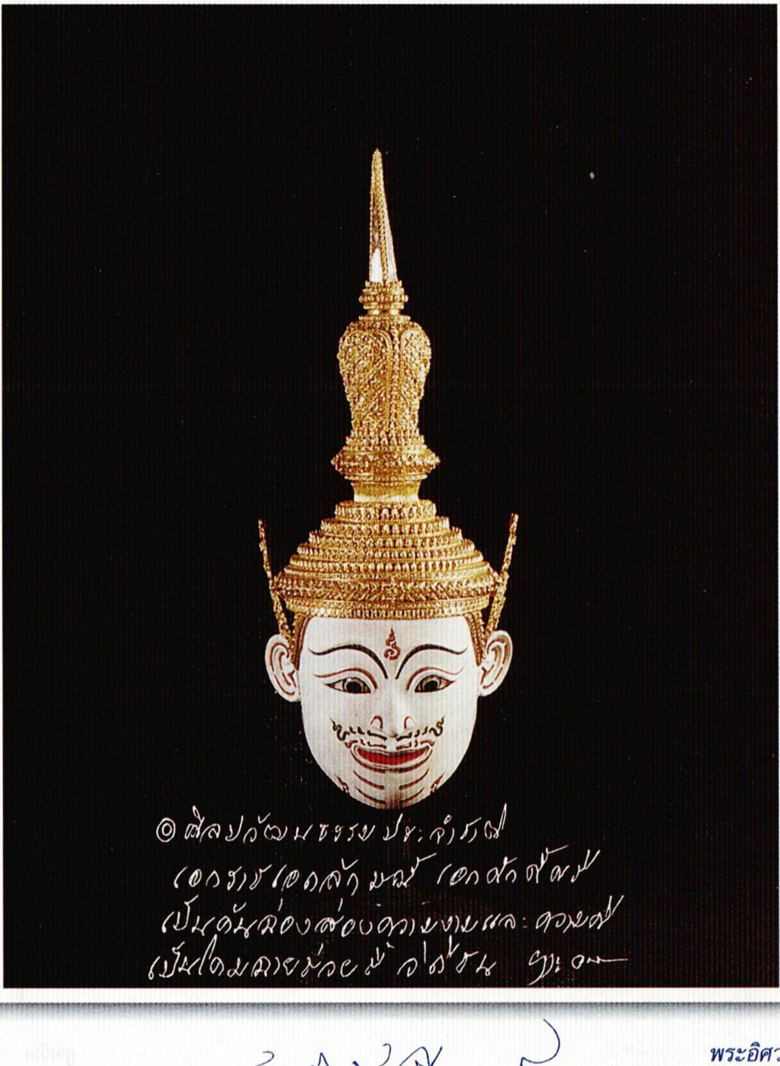

พระอิศวร

สุครีพ

สัทตสูร

หนุมาน

อสูรผัดร์

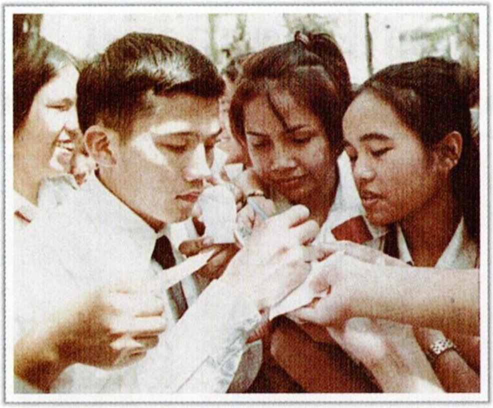

จากการเป็นนักกีฬาที่ดีจนประสบความสำเร็จ

ได้รับเหรียญทองโอลิมปิกเกมส์นั้น จะต้องมีความเพียร
พยายามอย่างยิ่ง ซึ่งประกอบไปด้วยคุณสมบัติหลาย ๆ
ประการ ทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ ซึ่งเป็นส่วนสำคัญ
อย่างยิ่งที่จะทำให้นักกีฬาประสบความสำเร็จได้เป็น
อย่างดี จะต้องหมั่นเพียรฝึกซ้อมสม่ำเสมอ มีระเบียบวินัย เชื่อฟัง
คำสั่งสอนของครูผู้ฝึกสอน อีกทั้งต้องมีความมุ่งมั่นและ
มีความตั้งใจจริง ปฏิบัติตนให้เป็นคนดี ไม่สูบบุหรี่ไม่ดื่มสุรา
ไม่เที่ยวเตร่กลางคืน ไม่เกี่ยวข้องกับยาเสพย์ติดทุกชนิด
โดยเฉพาะยาบ้าที่เป็นยาอันตราย ซึ่งจะทำลายสุขภาพ
ร่างกาย และ อนาคตของตนเอง ควรมีความกตัญญูต่อบิดา
มารดา และผู้มีพระคุณครูบาอาจารย์อยู่เสมอ นอกจากนั้น
การศึกษาคือสิ่งสำคัญที่สุด ควรหมั่นศึกษาหาความรู้ให้กับ
ตนเองเสมอทั้งในด้านการกีฬาและทางด้านการศึกษา เพื่อเป็น
การพัฒนาตนเองอยู่ตลอดเวลา

ร.ต.ต. วิจารณ์ พลฤทธิ์

รูปสวยของหนู

ภาพวาดจากการประกวด ของ พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ พระนคร

สวยงามที่ ๑ อายุ ๑๓-๑๕ ปี นายธวัชชัย ดีสิริเสถียร

ร.ร.บางประกอกวิทยาคม (ยอดเจดีย์สมัยทวารวดี)

สวยงามที่ ๒ อายุ ๑๓-๑๕ ปี ด.ญ. ชวรัตน์ กิติมหาศักดิ์
ร.ร.ศึกษานารี (ลายประดับมุก)

รางวัลที่ ๑ ประเภทสวยงาม “ชามเบญจรงค์” ระดับอายุ ๗-๙ ปี ร.ร. ศรีจิตรา

รางวัลที่ ๑ นายวีรยุทธ วานิชนาม ม. ๓/๑ ร.ร. เศรษฐเสถียร
จากการประกวด ของ การไฟฟ้าฝ่ายผลิต

ชีวิตวัยเด็ก
ของผม
ผสมโม้นิดหน่อย

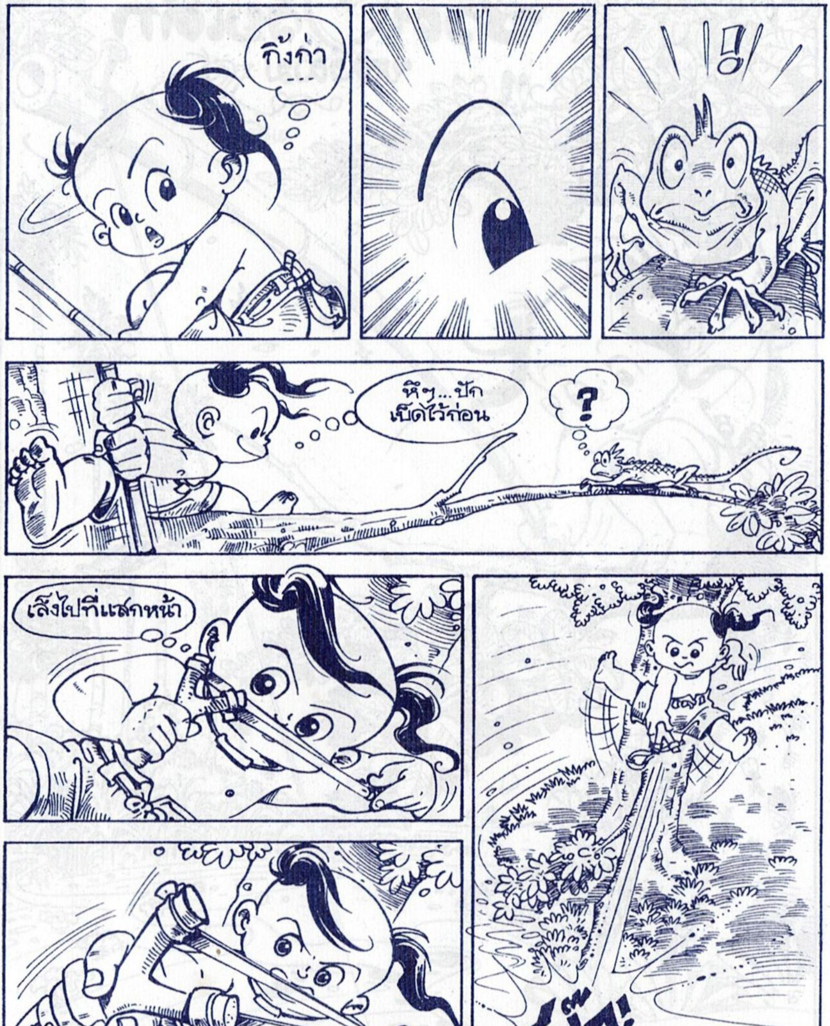
กิ้งก่า
!
หึๆ... ปัก
เบ็ดไว้ก่อน
?
เล็งไปที่แสกหน้า
โป๊ก!

เหอ! ใส่หมวกกันน็อค ?
สวัสดี ฉันชื่อ... กิงก้า
กิ้งก่าแปลงร่าง! ตาฝาดรึเปล่าเนี่ย... เธอพูดได้ด้วยเหรอ
ฉันคือกิ้งก่าการ์ตูน ฉันอยากให้เธอเป็นเด็กดี
หยุดทำสิ่งไร้คุณค่า เริ่มง่ายๆก็คือ หยุดการทำร้ายเบียดเบียนผู้อื่น
ได้ไหม
เฟี้ยว!
แป๊ก
ความสุขของเด็กๆ ไม่มีใครห้ามได้หรอก
ฮ่าๆๆ..
โป๊กก!

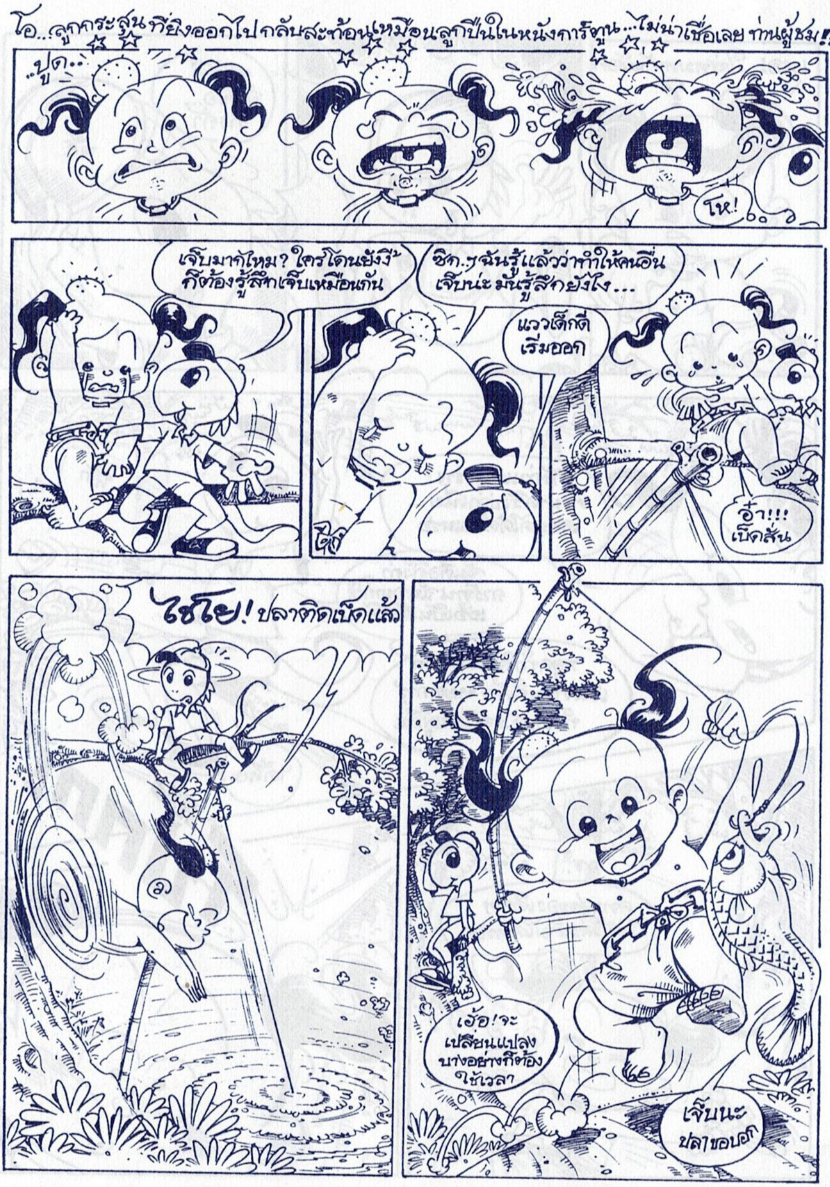

โอ...ลูกกระสุนที่ยิงออกไปกลับสะท้อนเหมือนลูกปืนในหนังการ์ตูน...ไม่น่าเชื่อเลย ท่านผู้ชม!!
..ปูด..
โห!
เจ็บมากไหม? ใครโดนยังงี้ ก็ต้องรู้สึกเจ็บเหมือนกัน
ซิก..ๆ ฉันรู้แล้วว่าทำให้คนอื่นเจ็บน่ะ มันรู้สึกยังไง...
แววเด็กดีเริ่มออก
อ๊า!!! เบ็ดสั่น
ไชโย! ปลาติดเบ็ดแล้ว
เฮ้อ! จะเปลี่ยนแปลงบางอย่างก็ต้องใช้เวลา
เจ็บนะ ปลาขอบอก

เรียงความเรื่อง “วิถีแห่งความพอเพียง”

“ถ้าสามารถที่จะเปลี่ยนให้กลับเป็นเศรษฐกิจพอเพียงไม่ต้องทั้งหมด แม้จะไม่ถึงครึ่งอาจจะเศษหนึ่งส่วนสี่ ก็จะสามารถอยู่ได้”

พระราชดำรัส ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช

หลังจากที่ในหลวงได้มีพระราชดำรัสนี้เมื่อวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๔๐ แนะแนวทางการดำเนินชีวิตของประชาชนชาวไทยโดยใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อแก้ปัญหาชาติบ้านเมืองในยามที่เศรษฐกิจของบ้านเมืองตกต่ำ นับเป็นพระมหากรุณาธิคุณอย่างหาที่สุดมิได้แก่พสกนิกรชาวไทยที่จะได้นำกระแสพระราชดำรัสดังกล่าวมาปรับชีวิตของพวกเราชาวไทยให้ยึดมั่นแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงในการดำรงชีวิต

เศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง ความสามารถในการดำรงชีวิตอย่างไม่เดือดร้อน มีความเป็นอยู่อย่างประมาณตนตามฐานะ ยึดเส้นทางสายกลางในการดำเนินชีวิต พึ่งตนเอง ไม่หลงใหลฟุ้งเฟ้อไปตามกระแสของวัตถุนิยม

การปฏิบัติตนตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ชาวไทยทุกอาชีพทุกหมู่เหล่าสามารถนำไปปฏิบัติได้ โดยยึดหลักที่ว่า ขยัน ประหยัด ซื่อสัตย์ อดทน อดออมถนอมน้ำใจ และยึดสายกลาง

ขยัน ทำงานประกอบอาชีพด้วยความขยันขันแข็ง ไม่ย่อท้อต่อความยากลำบาก ขอให้เป็นอาชีพที่สุจริต ถ้าคนไทยมีความขยันขันแข็งก็จะดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างสบาย เพราะไม่มีความจนในหมู่คนที่ขยัน

ประหยัด ตัดทอนค่าใช้จ่ายทุกด้านในชีวิตประจำวัน ลดความฟุ่มเฟือยในการดำรงชีวิตปลูกพืชผักสวนครัวไว้กินเองในบ้าน ใช้ของที่ผลิตในประเทศไทยไม่ใช้ของนอก ประหยัดน้ำ ประหยัดพลังงาน ประหยัดทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม ใช้อย่างประหยัดและให้เกิดประโยชน์สูงสุด

ซื่อสัตย์ ทำงานหรือประกอบอาชีพด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ไม่คดโกง

อดทน ทำงานด้วยความมานะบากบั่น มุ่งมั่นทำงานให้สำเร็จไม่ว่าจะเหนื่อยยากสักเพียงใด

อดออม รู้จักเก็บออมเงินที่หามาได้จากการประกอบอาชีพที่สุจริตเพื่อเอาไว้ใช้จ่ายในยามที่จำเป็น

ถนอมน้ำใจ เลิกการแก่งแย่งผลประโยชน์และแข่งขันในทางการค้าขายประกอบอาชีพ มีจิตใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม

เกียรติบัตร

ให้ไว้เพื่อแสดงว่า

.............เด็กหญิง.พัชราภรณ์ หุ่นดี.................

ได้รับรางวัล........ยอดเยี่ยม..................ประกวดเรียงความในหัวข้อ "วิถีแห่งความพอเพียง"

เพื่อร่วมเทิดพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

เนื่องในโอกาส พระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๖ รอบ ๕ ธันวาคม ๒๕๔๒

ให้ไว้ ณ วันที่ .28.ธันวาคม.2542...............

ขอจงมีความสุขกาย สุขใจ และปฏิบัติตนอยู่ใน "วิถีแห่งความพอเพียง" ตลอดไป

กระทรวงศึกษาธิการ

(นายพนม พงษ์ไพบูลย์)
ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

(นางชฎา วัฒนศิริธรรม)
กรรมการผู้จัดการใหญ่
ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน)

ธนาคารไทยพาณิชย์

ยึดสายกลาง วิถีแห่งความพอเพียงใช้เป็นหลักในการดำเนินชีวิต เป็นแนวปฏิบัติตน ไม่ว่าจะอยู่ในอาชีพใด ยึดถือวิถีชีวิตไทยอยู่แต่พอดี ไม่ฟุ่มเฟือยอย่างไร้ประโยชน์ยึดเส้นทางสายกลางในการดำเนินชีวิต รู้จักแยกแยะ สิ่งใดดี สิ่งใดเลว เปลี่ยนมาใช้เศรษฐกิจแบบพอเพียงแค่เพียงเศษหนึ่งส่วนสี่ของที่ปฏิบัติกันอยู่ ก็จะทำให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมไทยอย่างสุขสบาย

ครบหกรอบในหลวงของปวงราษฎร์ ไทยทั้งชาติมีกินทุกถิ่นที่
เศรษฐกิจพอเพียงเลี้ยงชีวี ยึดวิถีชีวิตไทยเดินสายกลาง

เด็กหญิงพัชราภรณ์ หุ่นดี

ชั้น ป.๖ โรงเรียนพินิจวิทยา อ.เมือง จ.ลำปาง ๕๒๑๐๐ โทร. ๓๒๒๒๔๐๗

เรียนรู้ภาษามือกันเถอะ

โดย : ป้า 'นิต'

หนูๆ ที่รัก

ถ้าหนูๆ เดินทางโดยรถยนต์ หรือรถประจำทางก็อาจจะเคยเห็นและรู้จักภาษามือของตำรวจจราจร ซึ่งเป็นภาษามือสากลที่ใช้ในการจราจรทั่วโลก.....หนูๆ รู้ไหมคะว่า นอกเหนือจากภาษามือในการจราจร ยังมีคนอยู่ไม่น้อยที่ใช้ภาษามือเป็นสื่อในการพูดคุยกันในชีวิตประจำวันอย่างเป็นปกติวิสัย ทั้งนี้เพราะคนกลุ่มนี้ไม่ได้ยินเสียง คือ มีความบกพร่องทางการได้ยิน หรือสูญเสียการได้ยิน หรือพูดให้เข้าใจง่ายๆ คือ หูหนวก จึงทำให้ไม่ได้ยินเสียงพูด ซึ่งเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้เขาพูดไม่ได้ไปด้วย หรือบางทีเปล่งเสียงพูด แต่คนทั่วไปฟังไม่เข้าใจจึงต้องใช้ภาษามือในการสื่อสารแทน หนูๆ คะในประเทศไทยของเรามีโรงเรียนที่เปิดสอนเฉพาะคนหูหนวกอยู่หลายแห่ง ในกรุงเทพฯ มีโรงเรียนเศรษฐเสถียร โรงเรียนโสตศึกษา

ทุ่งมหาเมฆ ในภาคอีสาน มีโรงเรียนโสตศึกษาขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น ในภาคใต้มีโรงเรียนโสตศึกษานครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช ในภาคเหนือตอนล่าง มีโรงเรียนโสตศึกษาตาก จังหวัดตาก และภาคเหนือตอนบนมีโรงเรียนโสตศึกษาอนุสารสุนทร จังหวัดเชียงใหม่ และยังมีอีกหลายโรงเรียนกระจายอยู่ตามจังหวัดต่างๆ..........

หนูๆ ทราบไหมคะว่าเพื่อนๆ ที่หูหนวกเขียนหนังสือเหมือนหนูๆ อ่านเหมือนหนูๆ เพียงแต่การอ่านออกเสียงของเขา เป็นการอ่านโดยทำภาษามือ เพื่อให้หนูๆ เข้าใจและได้เรียนรู้ภาษามือไปด้วย ป้าจึงนำบทประพันธ์ “พรมงคล” ของสมเด็จพระญาณสังวรสมเด็จพระสังฆราช พร้อมภาษามือที่พี่ๆ นักเรียนหูหนวกเขียนตัวหนังสือกำกับไว้มาฝากค่ะ

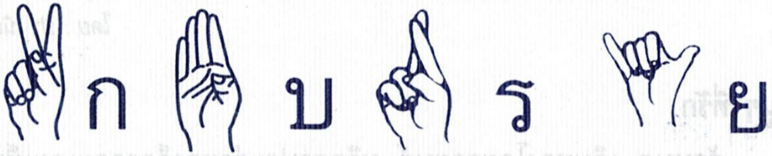

พรมงคล

ภาษาออกเสียง

คิดดี *พูดดี* *ทำดี*
เป็นศรี *เป็นพร* *สูงสุด*
ไม่มี *พรเทพ* *พรมนุษย์*
เปรียบประดุจ *ความดี* *ที่ทำเอง.*

สมเด็จพระญาณสังวรสมเด็จพระสังฆราช
(จาก วรรณสารวิจักษณ์ เล่ม ๓ หน้า ๒๑๑)

พรมงคล

<u>ภาษามือ</u>

หมายเหตุ

๑. "ไม่เหมือน" ท่าภาษามือ ใช้ "เหมือนไม่มี"

๒. ตัวหนังสือที่เขียน เป็นลายมือของนักเรียนหูหนวก

วันนี้ดอกไม้บาน

วันนี้ดอกไม้บาน งามตระการเกินพรรณนา
ลมพัดรำเพยมา หอมกลิ่นพาขจรไกล
หวนคิด ณ ครั้งหนึ่ง ไม้อ่อนซึ่งแรกผลิใบ
กิ่งก้านสะท้านไหว ต้องใส่ใจคอยดูแล
รดน้ำด้วยความรัก ด้วยตระหนักและแน่วแน่
ผูกพันไม่ผันแปร ต้านกระแสแห่งอบาย
ไม้น้อยจึงงอกงาม เติบโตตามกำลังกาย
ทุกต้นจะสืบสาย แห่งความฝันอันเรืองรอง
ต้นไม้คือความหวัง คือพลังเราทั้งผอง
ความดีคือครรลอง ความถูกต้องคือสัจจา
วันนี้ดอกไม้บาน งามตระการเกินพรรณนา
ร่มเงาแห่งพฤกษา ก็ทอดกว้างทุกทางเดิน

พจมาน พงษ์ไพบูลย์

ทำอย่างไร....
ไทยจึงจะเป็น...ไทยมหารัฐ

ด.ญ. สุวัสสา เสริมศิลป์

"รักเมืองไทย ชูชาติไทย ทะนุบำรุงให้รุ่งเรือง สมเป็นเมืองของไทย เราชาวไทยเกิดเป็นไทยตายเพื่อไทย" บทเพลงที่กล่าวข้างต้นนั้น เป็นบทเพลงที่ชี้ให้เห็นว่าคนไทยมีความรักชาติ มีความตระหนักถึงความเป็นไทยที่บรรพบุรุษของเราได้สร้างความยิ่งใหญ่ให้เกรียงไกรมาตั้งแต่ครั้งอดีต เราผู้เป็นลูกหลานไทย ถึงเวลาแล้วที่จะต้องสืบสาน สร้างชาติไทยของเราให้ยิ่งใหญ่ของเราให้ยิ่งใหญ่ต่อไปในอนาคต เพื่อให้ไทยเป็นไทยมหารัฐ

การสร้างบุคคลให้เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถและมีการศึกษาเป็นสำคัญมากในการสร้างประเทศของเราให้เป็นมหารัฐ ที่ข้าพเจ้ากล่าวเช่นนี้เพราะข้าพเจ้ามีความคิดว่า เมื่อประชาชนมีความรู้ ประชาชนจะสามารถนำความรู้ของตนไปประกอบอาชีพที่ถูกต้อง สามารถพัฒนางานที่ปฏิบัติให้เจริญก้าวหน้า เมื่องานที่เขาปฏิบัติอยู่มีความเจริญก้าวหน้า ก็จะช่วยให้งานต่างๆ สำเร็จได้ด้วยดี อันเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้ประชาชนมีรายได้ และสามารถเลี้ยงครอบครัวของตนให้มีความสุขได้ เมื่อครอบครัวและสังคมมีความสุขประเทศชาติก็จะสงบสุข รัฐบาลสามารถที่จะพัฒนาประเทศชาติในด้านต่างๆ ให้เจริญก้าวหน้าโดยง่าย

ประเทศของเรามีเทคโนโลยีใหม่ๆ มากมาย "การศึกษาคือรากฐานที่สำคัญของการพัฒนาชาติ" การที่เราพัฒนาประชาชนให้มีความรู้ ความรู้

จะช่วยให้เขาใช้เทคโนโลยีได้อย่างเหมาะสมและจะสามารถพัฒนางานต่างๆ ให้ก้าวหน้าได้อย่างง่ายดาย การศึกษาจึงเป็นสิ่งที่สำคัญมากในการพัฒนาทุกๆ ด้าน เมื่อประชาชนมีความรู้ก็จะสามารถปรับตัวให้เข้ากับสิ่งใหม่ๆ ที่จะเป็นประโยชน์ได้ง่าย นอกจากนี้ผู้ที่มีความรู้สูงจะสามารถคิดและกระทำสิ่งที่ถูกต้องได้ง่ายกว่าผู้ที่มีความรู้ต่ำ ข้าพเจ้าคิดว่ารัฐบาลจะต้องพยายามสร้างความรู้ให้เกิดแก่ประชาชนให้มากที่สุดโดยเฉพาะเยาวชนที่จะเป็นอนาคตของชาติ

ประเทศของเราเป็นประเทศที่ประกอบอาชีพทางการเกษตร ประชาชนส่วนมากคือเกษตรกรที่ประกอบการเกษตรในสาขาต่างๆ ผลิตผลทางการเกษตรของเรามักจะประสบปัญหาด้านการส่งเสริมการขายอยู่เสมอ เกษตรกรยังไม่สามารถพัฒนาการดำเนินงานทางการเกษตรให้เจริญก้าวหน้าได้เท่าที่ควร ผลผลิตที่ได้รับบางครั้งแทบขาดทุน ข้าพเจ้าเห็นว่ารัฐบาลต้องหาทางช่วยเหลือพัฒนาการเกษตรของเราให้มีความเจริญมากกว่านี้ อีกทั้งยังต้องปรับปรุงผลิตผลให้มีคุณภาพ เมื่อส่งขายแล้วจะได้ราคาดี คุ้มกับการลงทุน

ส่วนการผลิตในทางอุตสาหกรรมที่ประเทศไทยของเรากำลังส่งเสริมเพื่อเพิ่มรายได้ให้แก่ประชาชนและช่วยให้ประชาชนมีงานทำนั้น สิ่งสำคัญมากคือการเตรียมการในการผลิตสินค้าที่มีคุณภาพที่สามารถที่จะส่งขายแข่งกับต่างชาติได้ สินค้าที่ผลิตออกมาควรจะเป็นสินค้าที่มีคุณภาพได้มาตรฐาน ถ้าสินค้าของเรามีคุณภาพการค้าขายก็จะกระทำได้ง่ายขึ้น การอุตสาหกรรมก็จะพัฒนาและก้าวหน้าขึ้นด้วย

การพัฒนาการค้าของประเทศนับว่าเป็นสิ่งสำคัญมากอีกประการหนึ่งในการที่จะช่วยสร้างประเทศของเราให้เป็นประเทศที่ร่ำรวย ใน

ขณะนี้ประเทศของเรายากจน รัฐบาลเป็นหนี้ต่างชาติจำนวนมาก เราต้องพยายามขายสินค้าต่างๆ เพื่อนำเงินไปใช้หนี้เขาให้หมดโดยเร็ว เพื่อที่จะสามารถยืนอยู่ได้ด้วยตนเอง ไม่ต้องพึ่งพาคนอื่นจะได้ไม่ต้องให้เขามากำหนดสิ่งต่างๆ ให้เรากระทำตาม เมื่อเราสามารถชำระหนี้ได้หมดแล้วเงินที่รัฐบาลเก็บจากภาษีก็จะสามารถนำมาพัฒนาในด้านอื่นๆ อีกต่อไป สิ่งสำคัญรัฐบาลต้องพยายามหาตลาดการค้าให้สินค้าสามารถส่งไปขายต่างประเทศให้ได้มากๆ ไม่ว่าจะเป็นสินค้าการเกษตรหรือสินค้าจากโรงงานอุตสาหกรรมต่างๆ ที่มีอยู่จำนวนมากในประเทศเรา ถ้าขายสินค้าได้ คนจะมีรายได้ มีงานทำ โอกาสที่เราจะกลับเป็นประเทศที่ร่ำรวยก็จะมีมากขึ้น

ประเทศของเราเป็นประเทศที่มีแหล่งทรัพยากรต่างๆ มากพอที่จะช่วยให้เราหารายได้เข้าประเทศ เรามีขนบธรรมเนียมประเพณีที่ดี เรามีธรรมชาติที่สวยงาม ต่างชาติเห็นความสำคัญของสิ่งเหล่านี้ เขาได้เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศของเรา สิ่งที่ประชาชนได้รับจากการที่มีนักท่องเที่ยวเข้ามาคือรายได้จากการใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวเหล่านั้น ประเทศของเรามีรายได้จากการท่องเที่ยวจำนวนมากในแต่ละปี รายได้เหล่านี้เป็นส่วนหนึ่งที่จะช่วยให้ประเทศของเรามีรายได้เพิ่มขึ้น สิ่งที่ดีที่มีอยู่ในประเทศของเราในด้านต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นด้านจิตใจคือความโอบอ้อมอารีของคนไทยทุกคน การมีศิลปวัฒนธรรมที่มีคุณค่าสวยงาม การมีสถานที่ท่องเที่ยวตามธรรมชาติที่สวยงามที่ประเทศอื่นๆ ไม่มี เราคนไทยทุกคนต้องช่วยกันดูแลรักษาทะนุบำรุง และเราต้องเห็นว่าสิ่งเหล่านี้คือ สิ่งที่มีคุณค่าที่เราต้องหวงแหนไม่ให้ใครมาทำลาย

การมีคุณธรรมก็นับว่าเป็นสิ่งที่มีความสำคัญอย่างมาก โดยเฉพาะความซื่อสัตย์ จะสร้างความประทับใจให้แก่นักท่องเที่ยวและทำให้พวกเขาเหล่านั้นบอกต่อให้คนอื่นๆ มาเที่ยวบ้านเมืองของเรา หรือแม้แต่การขายสินค้าถ้าเรานำสินค้าที่ไม่มีคุณภาพปลอมปนไปกับสินค้าที่เราขายราคาสูงก็จะทำให้คนที่ซื้อสินค้าของเราเลิกสั่งสินค้า ตลาดของเราก็จะหมดไป แต่ถ้าเราค้าขายด้วยความซื่อสัตย์เราจะมีลูกค้าตลอดเวลา สมดังสุภาษิตที่ว่า “ซื่อกินไม่หมด คดกินไม่นาน”

ประเทศของเรามักจะมีปัญหาเรื่องความซื่อสัตย์ เรามีคนที่ทุจริตคอรัปชั่นโกงกินอยู่มาก ผู้ใหญ่ของประเทศมักจะถูกกล่าวหาว่าประพฤติมิชอบ คดโกง เป็นแบบอย่างที่ไม่ถูกต้องนับว่าเป็นสิ่งที่ต้องเร่งแก้ไข เพราะถ้าเราไม่มีความซื่อสัตย์แล้ว ผู้ที่คิดจะมาลงทุนทำงานในประเทศของเราก็จะไม่กล้า โอกาสของเราก็จะเสียไป

ถ้าคนไทยทุกคนร่วมใจกันปฏิบัติหน้าที่ของตนให้เต็มกำลังความสามารถ ไม่กระทำสิ่งที่จะก่อให้เกิดผลเสียแก่ประเทศชาติ เป็นคนดีมีคุณธรรม มีความรักสมัครสมานสามัคคี เสียสละเพื่อประเทศชาติเพื่อสังคม นำเอากระแสพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่พระราชทานให้ในด้านต่างๆ ไปปฏิบัติให้เกิดผล เกิดประโยชน์แก่ทุกคนแล้ว แม้ว่าการสร้างชาติให้ยิ่งใหญ่จะเป็นเรื่องที่ยาก แต่ถ้าเราได้กระทำในสิ่งต่างๆ ที่ข้าพเจ้าได้กล่าวมาทั้งหมดนี้แล้ว ข้าพเจ้าคิดว่าประเทศของเราก็มีโอกาสมากในการที่จะเป็น “ไทยมหารัฐ”

(เรียงความรางวัลชนะเลิศ ของ สโมสรลาดบัวขาว)

อย่างนี้สิ ! เด็กไทย

โดย : สุทธิจิตรา สุทธิธรรม

ในปัจจุบันกระแสความเปลี่ยนแปลงของโลกได้ทำให้กระแสวัฒนธรรมจากต่างประเทศแพร่หลายเข้าสู่สังคมไทยอย่างรวดเร็ว ส่งผลให้เด็กและเยาวชนไทยจำนวนไม่น้อยเปลี่ยนแปลงแบบแผนค่านิยมและวิถีชีวิตอันดีงามของตนเองไปอย่างน่าเสียดายเพราะไปหลงชื่นชมในวัฒนธรรมต่างชาติอย่างไม่มีวิจารณญาณ ละทิ้งค่านิยมและวิถีชีวิตแบบไทยหันไปสู่สิ่งที่เรียกว่า "ทันสมัย" ด้วยการใช้จ่ายเงินทองจำนวนมากมายมหาศาลเพื่อแลกกับเทคโนโลยีจากต่างประเทศ ในขณะที่ประเทศชาติกำลังมีวิกฤติทางเศรษฐกิจอย่างเช่นทุกวันนี้

การแต่งกายตามอย่างแฟชั่น การใช้เทคโนโลยีในทางที่ผิด หรือการใช้เครื่องมือสื่อสารที่เกินความจำเป็น กำลังเป็นที่นิยมกันมากใน

หมู่นักเรียนและวัยรุ่น ซึ่งสิ่งเหล่านี้ล้วนแต่จะต้องใช้จ่ายเงินมากขึ้น ในขณะที่ผู้ปกครองกำลังเผชิญหน้าอยู่กับปัญหาการเงินและประเทศชาติกำลังอยู่ในสภาวะที่ต้องประหยัด

อย่างไรก็ตามในขณะที่กระแสวัฒนธรรมของต่างชาติกำลังโหมกระพืออยู่อย่างรุนแรงแต่สังคมไทยก็ยังมีเด็กและเยาวชนคนดีอยู่อีกจำนวนมาก ที่ยังคงยึดมั่นอยู่ในวิถีชีวิตแบบไทย รู้รัก และกตัญญูต่อบิดามารดา ต่อบุพการีผู้มีพระคุณ และมีจิตสำนึกในการทำความดีอย่างสม่ำเสมอ

ภาพของสาวน้อยในชุดนักเรียนที่กำลังช่วยแม่กวาดถนนอยู่บริเวณบาทวิถีริมถนนราชดำเนินโดยไม่สนใจต่อสายตาของผู้คน สร้างความประหลาดใจให้กับผู้พบเห็นเป็นอย่างมาก นางสาวจิราวรรณ อุบลรัตน์ หรือ น้องเปิ้ล ปัจจุบันอายุ ๑๖ ปี กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้น ปวช. ปีที่ ๑ โรงเรียนตั้งตรงจิตรพณิชยการ และเธอคือภาพของเยาวชนตัวอย่างที่ดีในยุคนี้เลยทีเดียว

พ่อและแม่ของเธอทั้งคู่เป็นพนักงานของสำนักงานเขตพระนคร ซึ่งมีหน้าที่ดูแลรักษาความสะอาดและกวาดถนนบริเวณริมถนนราชดำเนิน น้องเปิ้ลจะใช้เวลาที่ว่างจากการเรียนหนังสือมาช่วยแม่กวาดถนนเพื่อเป็นการแบ่งเบาภาระของแม่อีกทางหนึ่ง นอกเหนือจากงานในบ้านที่เธอต้องรับผิดชอบอยู่แล้ว

เธอบอกว่า *"รู้สึกภูมิใจที่ได้ช่วยเหลือพ่อแม่ เพราะรู้ว่าพ่อแม่ต้องทำงานหนักและเหนื่อยมาก เพื่อที่จะหาเงินมาให้หนูได้เรียนหนังสือ และอีกอย่างแม่ก็ไม่ค่อยสบายเพราะแพ้ฝุ่นด้วยค่ะ*

...หนูจะตื่นตั้งแต่ตี ๕ แล้วก็ไปเรียน พอเลิกเรียนตอนบ่ายโมงก็จะรีบกลับบ้านเพื่อทำกับข้าว แล้วก็จะทำการบ้านทบทวนการเรียนให้เรียบร้อยเสียก่อน เสร็จแล้วจึงออกไปช่วยแม่กวาดถนนจนถึง ๒ ทุ่ม

...แต่ถ้าเป็นวันเสาร์-อาทิตย์ ก็จะช่วยแม่กวาดถนนตั้งแต่ตี ๕ ดังนั้นจึงไม่มีโอกาสไปเที่ยวเหมือนกับเพื่อนคนอื่นๆ

...หนูคิดว่าเพื่อนๆ ควรจะหันมาทำความดีและช่วยเหลืองานพ่อแม่บ้างเท่าที่จะทำได้ ดีกว่าการไปเดินเที่ยวเตร่ตามห้างสรรพสินค้า และฟุ้งเฟ้อตามกระแสค่านิยมจากต่างประเทศ ซึ่งไม่เกิดประโยชน์อะไรเลย”

และนี่คืออีกหนึ่งตัวอย่างของเยาวชนไทยที่เลือกจะทำความดีและมีความกตัญญู เรื่องราวของสาวน้อยที่ช่วยแม่กวาดถนนริมบาทวิถีไม่ใช่เรื่องที่น่าอับอาย หากแต่เป็นเรื่องที่น่าสรรเสริญ น่ายกย่อง และเป็นตัวอย่างให้กับใครอีกหลายคน

เด็กคนดี

เด็กเด็กที่น่ารัก ต้องรู้จักเรื่องแบ่งปัน
ทำงานต้องช่วยกัน เรื่องแค่นั้นต้องอดทน
ขยันใส่ใจเรียน เรื่องอ่านเขียนต้องฝึกฝน
กตัญญูรู้คุณคน เรื่องเล่ห์กลไม่นิยม
พูดเพราะกับผู้ใหญ่ รู้จักไหว้ให้เหมาะสม
ใครเห็นก็นิยม พูดกล่าวชมเด็กคนดี
จำไว้นะเด็กเด็ก เรื่องเล็กเล็กเพียงเท่านี้
ถ้าหนูทำได้ดี หนูจะมีความสุขเอย

สุณิดา ทองสุข
โรงเรียนวัดบางแขม จ.นครปฐม

การเล่นเด็กไทย

รีรีข้าวสารการเล่นเด็กไทย สอนลูกหลานให้อดทนอดกลั้น
อีกมอญซ่อนผ้าแอบไว้อย่าหวั่น ย่องเอามาพลันตีถูกตัวตาย
ได้เล่นตี่จับปอดรับลมดี ถ้าหยุดเสียงตี่เสียทีแพ้พ่าย
ต่อไปมาเล่นทอยกองท้าทาย สมาชิกมากมายฝึกจิตคิดดี
ขึ้นคอต่อขาขี่ม้าส่งเมือง หมากเก็บก็เฟื่องฝึกตาเต็มที่
ฝึกกำลังขาวิ่งเปี้ยวเร็วรี่ วิ่งไล่หลีกลี้เล่นแย้ลงรู
ต่องูกินหางหาทางเอาตัว แย่งกันเนียนัวแม่งูขู่ฟู่
มีเชือกเส้นใหญ่อย่าได้นั่งดู ชักเย่อชีหนูสนุกด้วยกัน
โกกกากฟังเพลินเสียงเดินกะลา เชือกมัดสอดฝาช่างคิดสร้างสรรค์
ทั้งกาฟักไข่ลอดไล่ติดพัน หวงไข่หรือนั่นใช้ปัญญาเชาวน์
มากมายการเล่นเป็นของเด็กไทย ทั้งเล็กเด็กใหญ่ไม่มีหงอยเหงา
อีกไม่สิ้นเปลืองวัสดุหาเอา สบายกระเป๋าบิดรมารดา

นางอมรจิตร ดิเรกฤทธิ์
โรงเรียนหอพระ อ.เมือง เชียงใหม่

จิตสำนึกแห่งการพัฒนาแผ่นดิน

นางสาวคำเปี่ยง วริวงค์ ชั้น ปวส. ๑ จ.อำนาจเจริญ
(สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตจักรพงษภูวนารถ)

จิตสำนึกของสมาชิกของสังคมที่ดีคือการตอบแทนสังคม แผ่นดินเกิดของตัวเอง เป็นคนดีของสังคม สร้างสรรค์สิ่งดี พัฒนาแผ่นดินเกิดของตัวเองให้เจริญรุ่งเรืองสืบไป

ข้าพเจ้าเป็นอีกคนหนึ่งของผู้มีจิตสำนึกที่ดี ที่จะตอบแทนแผ่นดินเกิดของข้าพเจ้าเอง ซึ่งเป็นหมู่บ้านที่ใหญ่ประมาณ ๒๐๐ กว่าครัวเรือน ชาวบ้านอยู่ด้วยกันอย่างสันติพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน ข้าวปลาก็ถือว่าอุดมสมบูรณ์พอใช้ แต่หมู่บ้านของข้าพเจ้ายังมีปัญหาที่ต้องการความร่วมมือจากทุกฝ่ายในการแก้ไข คือปัญหาด้านการศึกษา เนื่องจากพ่อแม่ผู้ปกครองยังคงยึดติดกับความคิดเดิมๆ ว่าเรียนจบชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ก็ให้ออกจากโรงเรียน และส่งบุตรหลานเข้ามาขายแรงงานในกรุงเทพฯ หรือในเมืองใหญ่เป็นจำนวนมาก ในปีหนึ่งๆ จะมีเด็กที่จบชั้นประถม

ตอนปลายเข้ามาขายแรงงานในกรุงเทพฯ กันมาก บางคนมากับญาติที่เคยอยู่กรุงเทพฯ มาก่อน บางคนมากับเพื่อนบางคนโดยมาหางานที่กรุงเทพฯ โดยไม่มีญาติไม่มีเพื่อน บางครั้งก็โดนพวกมิจฉาชีพหลอกจนหมดเนื้อหมดตัวกลับบ้าน

สำนึกของข้าพเจ้าจึงร่วมมือกับเพื่อนๆ รุ่นเดียวกัน เข้าไปพูดคุยกับพ่อแม่ผู้ปกครอง หรือตายายคนเก่าแก่ของบ้านให้ทราบถึงความสำคัญของการเรียน ชี้แจงให้ท่านตระหนักใจว่าการเรียนไม่ใช่การเสียเวลาเสียเงิน แต่เป็นการสร้างความรู้ สร้างประสบการณ์ เพื่อที่จะนำความรู้เหล่านั้นมาพัฒนาครอบครัวและหมู่บ้าน ผลที่ได้รับปรากฏว่าดีขึ้นเรื่อยๆ แต่ก็ยังขาดหน่วยงานที่จะให้การสนับสนุนอย่างเต็มที่ อีกทั้งโรงเรียนในหมู่บ้านก็ยังมีอุปกรณ์ประกอบการเรียนการศึกษายังไม่สมบูรณ์เท่าที่ควร เด็กบางคนอยากเรียนแต่ไม่มีโอกาส ขาดโอกาสทางการศึกษาทำให้ไม่ได้ศึกษาต่อ ต้องออกมาทำงานเลี้ยงครอบครัว และปัญหาอีกปัญหาหนึ่งที่สำคัญคือ การมั่วสุมยาเสพติดของเยาวชนในหมู่บ้าน ซึ่งนับว่าเป็นปัญหาที่สำคัญระดับชาติ และรัฐบาลที่ควรมีมาตรการที่รัดกุมเอาจริงเอาจังกับผู้กระทำผิด โดยเฉพาะรากเหง้าของปัญหาคือผู้ผลิต ผู้ขาย ซึ่งยังลอยนวลอยู่อย่างสบายใจ และข้าพเจ้าเองก็ได้ร่วมมือกับเพื่อนๆ เข้าไปพูดคุยกับเยาวชนเหล่านั้น ไม่ให้ถลำตัวลึกเข้าไป แม้จะเป็นเพียงจุดเล็กๆ แต่ก็หวังว่าจะบรรเทาปัญหาดังกล่าวลงได้บ้างไม่มากก็น้อย

ข้าพเจ้าเยาวชนคนหนึ่ง คนนี้เปรียบเสมือนเม็ดพันธุ์ที่ถูกหว่านไว้ให้งอกงาม หยั่งรากลึกออกดอกออกผล จะให้อากาศสดชื่นบนผืนภพให้ความชุ่มฉ่ำกับผืนหญ้าให้ร่มเงาให้ความร่มเย็น เปรียบเป็นตัวข้าพเจ้าแล้วจะพัฒนา ปรับปรุงบ้านเกิดของตัวเองให้เจริญรุ่งเรืองทั้งสังคมและวัตถุให้สมบูรณ์รุ่งเรืองขึ้นไป

สำนึกของหนู สำนึกของพลเมืองดี

ด.ญ. ปวีณา ผาแสง ชั้น ม.๒ โรงเรียนสตรีนนทบุรี

บ้านของหนูเป็นหมู่บ้านเล็กๆ ไม่ค่อยมีการพัฒนาเท่าไร อยู่กันแบบพอมีพอกิน ไม่เบียดเบียนใคร มีคนแก่คนเฒ่าที่ตื่นขึ้นมาท่านจะมาตำหมากอยู่หน้าบ้าน มีเสียงนกร้องตอนเช้าตรู่อันไพเราะ พอสายๆ หน่อยผู้คนจะพากันไปทำไร่ทำนา ซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นบรรยากาศของบ้านนอกบ้านนา

มีวันหนึ่งหนูได้เดินทางจากบ้านเกิดของหนูเพื่อไปศึกษาที่ต่างจังหวัด และสิ่งที่หนูต้องตื่นตันใจมากถึงกับร้องไห้เพราะมีผู้ใหญ่ในหมู่บ้านมาส่งหนูถึงสถานีรถไฟ มันทำให้หนูมีจิตสำนึกและได้ตั้งปณิธานว่าสักวันหนึ่งเด็กตัวเล็กๆ คนนี้ที่เดินทางจากบ้านนอกบ้านนาเพื่อเข้ามาเรียนที่ในตัวเมืองจะต้องกลับบ้านเพื่อพัฒนาบ้านเกิดของตัวเองให้เจริญก้าวหน้าให้ได้ จากวันนั้นถึงวันนี้หนูเคยได้พูดก่อนจากบ้านเกิดมา ตอนนี้หนูได้ศึกษาอยู่ชั้น ม.๒ โรงเรียนสตรีนนทบุรีหนูได้เข้ามาสู่เมืองใหญ่เข้ามาเป็นพลเมืองคนหนึ่งของจังหวัดนี้ หนูเคยคิดว่าการเป็นพลเมืองนั้นไม่ว่าจะอยู่ที่ไหนไม่สำคัญขอเพียงเราทำความดี มีความซื่อสัตย์ สุจริตในตัวเอง ไม่ทำความเดือดร้อนให้แก่ผู้อื่น ไม่เบียดเบียนผู้อื่น และไม่ขโมยสิ่งของของคนอื่นโดยไม่ใช่สิ่งของของเรา ตั้งแต่เด็กแม่เคยสอนหนูเสมอว่าถึงเราทำความดีแม้จะไม่มีใครเห็นก็ขอให้เราทำต่อไปสิ่งเหล่านั้นจะได้กับตัวเราเอง สิ่งที่แม่สอนหนูมานั้นมันทำให้หนูคิดได้ว่า ไม่ว่าเราจะอยู่แห่งหนตำบล

ใดอาจจะมาจากคนละเส้นทางที่แตกต่างกัน หากเรารักท้องถิ่นบ้านเกิดเมืองนอนของเรา คงจะไม่ทำลายต่อพฤติกรรมอันเลวร้ายของพลเมืองทุกคน และอีกสิ่งหนึ่งคือการเป็นพลเมืองดีถึงแม้จะไม่มีอนุสรณ์ไม่มีอนุสาวรีย์ตั้งประกาศคุณงามความดีของเราก็ไม่สำคัญ สำคัญอยู่ที่ว่าเราจะมีจิตใต้สำนึกและสามารถที่จะเป็นพลเมืองที่ดีของบ้านของประเทศชาติได้ไหมเท่านั้นเอง

คนเราเกิดมามีความคิดที่แตกต่างกันออกไปมีความรู้สึกที่อาจจะไม่เหมือนกัน แต่ทุกคนก็มีบ้านเกิดมีแผ่นดินไทยที่เหมือนกันและมีหน้าที่สำคัญเหมือนกัน คือการกลับบ้านเกิดของเราเพื่อไปพัฒนาบ้านที่เราอยู่มาตั้งแต่เล็กให้มีความก้าวหน้า ตอนนี้หนูได้ทุนการศึกษาจากมูลนิธิ UCOM มีพี่ใหญ่บุญชัย เบญจรรคกุล เป็นประธาน พี่ใหญ่ท่านทำให้หนูมีความหวัง มีความคิดที่จะสู้กับปัญหาต่างๆ และยังมีพี่ๆ UCOM ที่คอยช่วยเหลือหนูทุกอย่างคอยประคองคอยให้คำแนะนำ ทุกๆ ท่านทำให้หนูมีความรู้สึกปลื้มใจมาก และยังมีบางสิ่งบางอย่างที่ทำให้หนูมีแรงบันดาลใจคือความสำนึกว่าบ้านเกิดของเราถึงจะบ้านนอกที่นั้นก็คือบ้านที่แสนจะอบอุ่นของเรา

(เรียงความจากนักเรียนในโครงการสำนึกรักบ้านเกิด ของมูลนิธิสำนึกรักบ้านเกิด)

"คุณหนูผู้น่ารัก"

หนูเป็นเด็ก เล็กอยู่ รู้หน้าที่
ซึ่งเด็กดี ปฏิบัติ บรรทัดฐาน
คือรู้เรียน รู้เล่น รู้การงาน
ทั้งรู้กาล เวลา หน้าที่ตน

หากรู้รัก สามัคคี ไมตรีจิต
รู้จักคิด ค้นคว้า หาเหตุผล
รู้ชั่วดี มีธรรม ประจำตน
ประเสริฐล้น จริงคุณหนู..ผู้น่ารัก

นายนพดล ทัศวา ร้อยกรอง
(นักวิชาการศึกษา สำนักพัฒนาการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมเขตการศึกษา ๒)

วันหนึ่งเมื่อฉันพบว่า ตัวเองกลายเป็นหยดน้ำ

สุธาสิณี ไชยคำหล้า ม.๔/๑๓
ชุมนุมรักษ์สิ่งแวดล้อม
โรงเรียนยุพราชวิทยาลัย จังหวัดเชียงใหม่

ตอนนี้ฉันยังไม่มีจุดหมายปลายทาง และฉันก็ไม่มีค่าอะไรกับใครด้วย ก็ในเมื่อฉันเป็นแค่ละอองน้ำที่ล่องลอยไปมาในอากาศ ลมพัดพาไปทางไหนก็ไปทางนั้น มันจะมีค่าอะไรในเมื่อฉันจะไปไหนเองก็ไม่ได้ ต้องให้ลมพัดพาไป

ฉันล่องลอยไปมาตามลม ยิ่งนับวันกระแสลมก็พัดพากันขึ้นสูงเรื่อยๆ จนฉันเจอเพื่อนที่อยู่รวมกันเป็นกลุ่มใหญ่ เรามาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน เราอยู่รวมกันบนชั้นบรรยากาศ พวกเราต่างท้อแท้ ไม่อยากที่จะเป็นอย่างนี้ เพราะได้แต่เกาะกลุ่มกันรอให้ลมพัดพาไปตามทิศทางต่างๆ

จนกระทั่งวันหนึ่ง กระแสลมได้พัดพาเราไปกระทบกับความเย็น ทำให้พวกเรารู้สึกว่าตัวหนักขึ้นและเริ่มที่จะหล่นลงสู่พื้นดิน ฉันและเพื่อนๆ คิดว่ามันคงจะจบอยู่แค่นี้ คงไม่มีค่าอะไร เมื่อตัวเองกลายเป็นหยดน้ำหยดหนึ่งที่ตกลงมา ถ้าตกลงบนพื้นดินก็คงถูกพื้นดินดูดซึมหายไป ตกลงไปในแม่น้ำลำธารก็คงจะหายไปกับแม่น้ำลำธารนั้น พวกเราไม่เคยคิดเลยว่า ถ้าพวกเราหยดน้ำหยดเล็กๆ ตกลงมาพร้อมๆ กัน จะกลายเป็นฝน

ที่สามารถหล่อเลี้ยงชีวิตคน พืช และสัตว์ ฉันได้เห็นและคิดได้ก็เมื่อตอนที่ฉันตกลงไปสู่พื้นดิน ฉันเห็นผู้คนต่างก็หาภาชนะมารองรับตัวฉันและเพื่อนๆ เพื่อที่พวกเขาจะนำน้ำฝนที่เขารองรับได้ไปใช้ดื่มกิน บรรดาเพื่อนๆ ของฉันที่ตกลงบนพื้นดิน ก็ถูกรากของพืชดูดซึมไป เพื่อที่ต้นไม้เหล่านั้นจะนำน้ำที่ดูดซึมได้ ไปหล่อเลี้ยงลำต้น เพื่อนๆ ของฉันที่ตกลงไปในแม่น้ำลำธาร ต่างก็รวมตัวกันทำให้แม่น้ำมีปริมาณน้ำมากขึ้น พอที่จะให้สัตว์ต่างๆ มาดื่มกินกัน โดยไม่ต้องกลัวว่าน้ำจะหมด เมื่ออากาศร้อนพวกเราส่วนหนึ่งก็จะระเหยไปเป็นไอน้ำอยู่ในอากาศ เมื่อโดนความเย็นก็จะกลับกลายเป็นฝนตกลงมา วนเวียนเป็นวัฏจักรอย่างนี้เรื่อยไป ไม่ว่าจะอยู่ส่วนไหนของพื้นโลก

ฉันเพิ่งรู้ตัวว่า ในเมื่อฉันเป็นเพียงแค่หยดน้ำหยดเล็กๆ หยดหนึ่ง ฉันก็มีค่าพอที่จะสามารถเลี้ยงต้นกล้าของพืชต้นเล็กๆ ต้นหนึ่งได้ ในเมื่อฉันยังสามารถเติมชีวิตให้กับสิ่งมีชีวิตให้อยู่รอดได้ แล้วมนุษย์อย่างพวกคุณ ซึ่งมีมันสมองที่ฉลาดล้ำเลิศ คุณได้ทำอะไรที่มีประโยชน์ให้แก่โลกให้แก่สิ่งแวดล้อมของเราแล้วหรือยัง ????

เยาวชนกับการพัฒนาและอนุรักษ์พลังงานและสิ่งแวดล้อม

ผู้เขียนคือ ๑. นายพิสูจน์ ใจเที่ยงกุล
๒. นางสาวหนึ่งฤทัย หนูสวัสดิ์

"ฟ้าในคืนนี้ไม่มีแสงไฟ พลังงานถูกใช้จนใกล้หมด
โลกร้อนแล้งน้ำเน่าจัดสัตว์ป่าลด ปรากฏการณ์เรือนกระจกปกคลุมมิด"

ภาพพรรณนาจากบทกลอนนี้ แม้จะไม่ใช่สถานการณ์จริงทั้งหมด แต่เราคงต้องยอมรับกันว่า โลกของเรากำลังเผชิญกับปัญหาสิ่งแวดล้อมอย่างหนัก ไม่ว่าจะเป็นปัญหาความเสื่อมโทรมของบรรยากาศรอบโลกที่เกิดจากก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์และฝุ่นละอองมีประมาณมาก จนทำให้เกิดปรากฏการณ์เรือนกระจกที่ส่งผลให้โลกร้อนขึ้น และทำให้บางประเทศ

มีคนตายบ้างแล้ว อีกทั้งสาร CFC จากกระบวนการหล่อเย็นที่ใช้ในโรงงานอุตสาหกรรมก็เป็นตัวทำลายบรรยากาศชั้นโอโซนทำให้โลกได้รับอันตรายจากแสงอาทิตย์ นอกจากนี้ยังมีปัญหามลพิษ ปัญหาความเสื่อมโทรมของทรัพยากรต่างๆ เป็นต้น

ในขณะเดียวกัน เรายังคงหวั่นวิตกกับพลังงานที่สูญไปจนใกล้ถึงภาวะวิกฤติ ปัญหาเหล่านี้เกิดจากมนุษย์แทบทั้งสิ้น มนุษย์จึงต้องดูแลแก้ไข โดยเฉพาะ "เยาวชน" ซึ่งเป็นผู้ที่จะได้รับผลกระทบอย่างใหญ่หลวงจะนิ่งดูดายไม่ได้แล้วต้องแสดงบทบาทในการพัฒนา และอนุรักษ์พลังงานและสิ่งแวดล้อมให้เด่นชัดยิ่งขึ้น

การพัฒนาคือทำให้ดีขึ้น ส่วนการอนุรักษ์เป็นการรู้จักใช้ประโยชน์อย่างชาญฉลาด เพื่อให้ได้ประโยชน์สูงสุดและสูญเสียน้อยที่สุด ทั้งสองประการนี้ เยาวชนจักต้องกระทำควบคู่กันไป ซึ่งควรมีแนวทางปฏิบัติดังต่อไปนี้

ขั้นแรก เยาวชนต้องเริ่มด้วยการศึกษาค้นคว้า เรื่องพลังงานและสิ่งแวดล้อม ให้เข้าใจอย่างลึกซึ้ง รู้คุณค่า และสามารถวิเคราะห์ปัญหาต่างๆ ได้อย่างชัดเจน

ขั้นที่ ๒ ต้องสร้างจิตสำนึกแก่พวกเราเยาวชน ให้ตระหนักในหน้าที่ ความรับผิดชอบและเกิดความเชื่อมั่นในพลังของตนว่า มีอำนาจที่จะสามารถพัฒนาและอนุรักษ์พลังงาน และสิ่งแวดล้อมได้ ดังคำขวัญวันคุ้มครองโลกที่ว่า "ใครว่าท่านทำให้โลกนี้เปลี่ยนไม่ได้"

ขั้นที่ ๓ เยาวชนต้องร่วมใจกันวางแผนงานในการพัฒนา และอนุรักษ์พลังงาน สิ่งแวดล้อม เช่น อาจเป็นงานรณรงค์ด้วยวิธีต่างๆ งานเผยแพร่ความรู้ แนวคิด การจัดตั้งชมรมอนุรักษ์ต่างๆ การจัดทำโครงงาน

พัฒนาพลังงาน การสนับสนุนกิจกรรมของหน่วยงานที่มีอุดมการณ์เดียวกัน เช่น โครงการหาร ๒ อนุรักษ์พลังงาน ของคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ เป็นต้น

ขั้นสุดท้าย คือขั้นลงมือปฏิบัติตามแผนงานแล้วประเมินผล

อย่างไรก็ตามในการปฏิบัติงาน เยาวชนจะต้องเป็นแบบอย่างที่ดี และเป็นผู้นำได้ในสังคม โดยยึดหลักการพัฒนา และอนุรักษ์พลังงาน และสิ่งแวดล้อม คือ

๑. หลักแห่งความประหยัด เช่น ช่วยประหยัดน้ำมัน ด้วยการใช้รถจักรยานและรักษาวินัยจราจร

๒. หลักรีไซเคิล เช่น เอากล่องนมสดที่ดื่มแล้ว มาทำหมวก

๓. หลีกเลี่ยง และไม่ใช้สินค้าที่เป็นอันตรายต่อสิ่งแวดล้อม เช่น ใช้ใบตองแทนโฟม

๔. เฝ้าระวัง ป้องกัน การทำลายสิ่งแวดล้อมในลักษณะต่างๆ

๕. การปลูกต้นไม้ และดูแลรักษาป่า

ประการสุดท้าย ต้องยึดหลักการดำรงชีวิตแบบเรียบง่าย ตามแนวพระราชดำริ ถึงเวลาแล้วที่จริยธรรมทางสิ่งแวดล้อม จะต้องหยั่งลึกลงในจิตสำนึกของเยาวชน เพื่อที่จะได้เป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาและรักษาคุณภาพของพลังงานและสิ่งแวดล้อมให้ยั่งยืน เพื่อยังประโยชน์ต่อสังคมและคนรุ่นต่อไป ก่อนที่จะสายเกินแก้ เพราะ... "สิ่งแวดล้อมเป็นพิษ ทุกชีวิตจะทรมาน ไม่อนุรักษ์พลังงาน ปล่อยช้านานจะสายเกิน"

นกเอี้ยงที่รัก

นกเอี้ยงตัวนี้ฉันรักมันมากตั้งแต่พบ

คุณพ่อและคุณแม่พาฉันไปหาคุณหมอที่โรงพยาบาลศรีวิชัยเมื่อวันอาทิตย์ที่ ๒๔ ปี พ.ศ. ๒๕๔๓ หลังจากคุณหมอตรวจเสร็จฉันเดินไปกับคุณแม่คุณพ่อ คุณพ่อบอกว่า "ดูนั่นสิ" มันคือนกเอี้ยงนั่นเองมันนอนหงายอยู่ฉันไม่เห็นหัวของมัน พ่อฉันเดินเข้าไปใกล้ๆ ก็พบว่ามันเป็นนกเอี้ยง คุณแม่จับมันขึ้นมาและพูดว่า "มันคอหัก" และสักครู่คุณแม่ก็พูดว่า "ใช่คอมันหักฉันแน่ใจว่าคอมันต้องหักเพราะคอมันอ่อนมาก" และคุณแม่ก็ซื้อนมให้มันกินแต่มันกินแค่นิดเดียวแล้วสักครู่ตาที่ยังลืมก็ปิดลงปากที่คอยอ้าปากกินนมก็หุบลงมันจากไปอย่างน่าสงสาร แล้วคุณแม่ก็เอามือล้วงเข้าไปในปีก คุณแม่บอกว่า "ฉันแน่ใจว่ามันไม่ตายเพราะตัวยังอุ่นอยู่เลย" คุณพ่อบอกว่า "มันจะอุ่นได้สิก็มันพึ่งตายน่ะ" มีคนเสิร์ฟกับข้าวร้านหนึ่งเดินเข้ามาและถามว่า "มีอะไรหรือครับ" คุณแม่บอกว่ามีนกเอี้ยงตกลงมาจากสายไฟ "คอหักด้วยไม่ทราบว่าตายหรือเปล่า" ผู้ชายคนนั้นนำนกมาดูและเดินไปขอไม้มาจากข้างร้านและข้างร้านก็ถามว่า "เอาไปทำอะไร" ผู้ชายเสิร์ฟกับข้าวพูดว่า "ชุบชีวิตนกมั้งมันคงตาย" คุณแม่บอกว่า "ต้องกลับบ้านแล้วแหละ" ฉันบอกว่า "ถ้ามันอยู่ฝากเลี้ยงด้วยนะคะแต่ถ้ามันตาย หนูขอให้ฝากฝังมันด้วยนะคะ" และฉันอธิษฐานว่าถ้ามันตายขอให้มันไปเกิดเป็นคน

ด.ญ. นวินดา อิงคเวทย์ โรงเรียนเขมะสิริอนุสรณ์ ป.๒/๔ เลขที่ ๑๓ อายุ ๘ ขวบ

วันเด็กแห่งชาติ

วันเด็กแห่งชาตินั้น เริ่มต้นมาจากการที่สหประชาชาติได้ประกาศกฎบัตรปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน ที่รับรองและยืนยันว่ามนุษย์ทุกคนมีเกียรติศักดิ์และคุณค่า ในฐานะที่เกิดมาเป็นมนุษย์ และเด็กก็คือมนุษย์ที่ยังอ่อนอยู่ทั้งร่างกายและจิตใจ ฉะนั้นจึงจำต้องได้รับการพิทักษ์รักษาดูแลเป็นพิเศษ ตลอดถึงการคุ้มครองทางกฎหมายทั้งก่อนและหลังกำเนิด

สำหรับเรื่องของเด็กนั้นได้มีการให้ความสำคัญมาก่อนแล้ว ได้แก่ ปฏิญญานครเจนีวาว่าด้วยสิทธิของเด็ก พ.ศ. ๒๔๖๗ ซึ่งระบุถึงการที่เด็กจะต้องได้รับการพิทักษ์พิเศษ และในปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน ก็มีการยอมรับนับถือสิทธิของเด็กตามปฏิญญานครเจนีวา เช่นเดียวกับธรรมนูญของทบวงการชำนัญพิเศษ และองค์การระหว่างประเทศที่เกี่ยวกับสวัสดิภาพของเด็ก ที่ต่างยอมรับนับถือสิทธิของเด็กเช่นเดียวกัน พร้อมที่จะยอมรับว่ามนุษยชาติจำต้องให้สิ่งที่ดีที่สุดแก่เด็ก

สมัชชาแห่งสหประชาชาติจึงประกาศปฏิญญาว่าด้วยสิทธิเด็กไว้เพื่อให้เด็กนั้นมีความเป็นอยู่อย่างผาสุก มีสิทธิเสรีภาพและปฏิญญา และเรียกร้องให้บิดา มารดา เอกชนทั่วไป องค์การต่างๆ เจ้าหน้าที่ท้องถิ่น และรัฐบาลแห่งชาติต่างๆ ได้รับรองสิทธิของเด็ก

ปฏิญญาว่าด้วยสิทธิของเด็กนั้นมีหลักการดังนี้

๑. กล่าวถึงสิทธิอันสมบูรณ์ที่เด็กย่อมได้รับ ตามที่ระบุไว้ในปฏิญญานี้อย่างไม่มีข้อจำกัด เพราะเหตุทางเผ่าพันธุ์ ผิว เพศ ศาสนา ฯลฯ

๒. กล่าวถึงการคุ้มครองพิเศษที่เด็กย่อมได้รับโดยคำนึงถึงผลประโยชน์

อันดีที่สุดของเด็กเป็นสำคัญ

๓. กล่าวถึงสิทธิในสกุลและสัญชาติ อันเด็กได้รับตั้งแต่เกิด

๔. กล่าวถึงเด็กพึงได้รับประโยชน์จากความมั่นคงทางสังคม เติบโตและเจริญด้วยสุขภาพ มารดาและเด็กจะต้องได้รับการดูแลและคุ้มครองเป็นพิเศษก่อน และภายหลังกำเนิด ทั้งในด้านอาหาร ที่อยู่ การบันเทิง พักผ่อนและบริการทางแพทย์

๕. กล่าวถึงการที่เด็กผู้บกพร่องทางร่างกาย จิตใจ หรือทางสังคมจะพึงได้รับการปฏิบัติและการดูแลเป็นพิเศษตามความจำเป็น

๖. กล่าวถึงความต้องการด้านความรัก และความเข้าใจดีที่เด็กพึงได้รับจากครอบครัวของตน ฉะนั้น ในทุกกรณีห้ามพรากเด็กอ่อนจากมารดา (ยกเว้นในพฤติการณ์พิเศษ) และให้เด็กเติบโตขึ้นด้วยการดูแลของบิดามารดาด้วยความรักใคร่ ถูกต้องเหมาะสมทั้งในทางศีลธรรม และทางวัตถุ สังคมและรัฐพึงถือเป็นหน้าที่ที่จะต้องช่วยเหลือเด็กที่ไม่มีครอบครัว และขาดการทำนุบำรุง

๗. กล่าวถึงสิทธิของเด็กในด้านการศึกษา ซึ่งจะต้องเป็นการให้เปล่าและเป็นการบังคับอย่างน้อยจนจบชั้นประถมศึกษา การศึกษาที่จะให้แก่เด็กจะต้องให้โอกาสเด็กได้มีโอกาสพัฒนาการส่วนตน และเป็นบุคคลที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม ผู้ที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการศึกษาและการแนะแนวทางแก่เด็กในขั้นแรก คือ บิดามารดา จะต้องคำนึงถึงประโยชน์อันดีที่สุดของเด็กเป็นสำคัญ อนึ่ง สังคมและรัฐพึงพยายามส่งเสริมให้เด็กได้มีโอกาสเต็มที่ในการเล่นและการบันเทิงพักผ่อน

๘. กล่าวถึงการที่เด็กพึงได้รับการคุ้มครอง และการสงเคราะห์เป็นอันดับแรกทุกกรณี

๙. กล่าวถึงการคุ้มครองที่เด็กพึงได้รับจากการถูกทอดทิ้ง การทารุณ การแสวงหาประโยชน์จากเด็ก จึงได้มีการห้ามค้าเด็ก ห้ามจ้างเด็กที่ทำงานก่อนอายุสมควร ห้ามใช้เด็กในอาชีพหรือการงานที่เป็นภัยต่อสุขภาพ หรือการศึกษา หรือเป็นอุปสรรคต่อความเจริญทางร่างกาย จิตใจ และศีลธรรม

๑๐. กล่าวถึงการที่เด็กพึงได้รับการอบรมให้บังเกิดความเข้าใจอันดีในขันติธรรม และมิตรภาพตลอดจนความสงบและสติปัญญาของตน เพื่อประโยชน์ของเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน ฉะนั้น เด็กจะต้องได้รับการคุ้มครองจากการปฏิบัติใดๆ อันก่อให้เกิดการแบ่งแยกทางเชื้อชาติ ศาสนา และอื่นๆ

ปฏิญญาว่าด้วยสิทธิของเด็กนี้ทำให้เกิดงานฉลองวันเด็กแห่งชาติขึ้น สำหรับประเทศไทยนั้น เมื่อ พ.ศ. ๒๔๙๘ นายวี เอ็ม กุลกานี ผู้แทนองค์การสหพันธ์เพื่อสวัสดิภาพเด็กระหว่างประเทศได้เสนอต่อกรมประชาสงเคราะห์ว่า ประเทศไทยควรจัดให้มีวันเด็กแห่งชาติ เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนเห็นความสำคัญของเด็กตามปฏิญญาที่นานาประเทศรับรองกัน

กระทรวงมหาดไทยได้เสนอเรื่องวันเด็กแห่งชาติต่อสภาวัฒนธรรมแห่งชาติ ซึ่งได้นำเสนอให้คณะรัฐมนตรีในสมัยนั้นเห็นชอบเมื่อวันที่ ๒๗ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๔๙๖ และมอบให้กระทรวงมหาดไทยและกระทรวงศึกษาธิการ เป็นเจ้าของเรื่องการจัดงานฉลองวันเด็กแห่งชาติขึ้นเป็นครั้งแรกในวันจันทร์แรกของเดือนตุลาคม พ.ศ. ๒๔๙๖ และงานวันเด็กแห่งชาติได้ถือปฏิบัติกันต่อมาจนถึงปี พ.ศ. ๒๕๐๖ คณะกรรมการจัดงานฯ ได้กำหนดวันเด็กแห่งชาติให้เหมาะสมกับสภาพของดินฟ้าอากาศคือ พ้นฤดูฝน ทำให้สามารถพาเด็กไปศึกษาหาความรู้ได้สะดวก โดยกำหนดให้เป็นวันเสาร์ที่สองของเดือนมกราคมทุกปี คณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบตามที่เสนอเมื่อวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๐๗

ดังนั้นในปี พ.ศ. ๒๕๐๗ งานวันเด็กที่กำหนดใหม่ในวันเสาร์ที่สองของเดือนมกราคมจึงไม่มีเพราะผ่านมาแล้ว ทำให้งานวันเด็กแห่งชาติในวันเสาร์ที่สองของเดือนมกราคม จึงเริ่มขึ้นในปี พ.ศ. ๒๕๐๘ จนถึงปี พ.ศ. ๒๕๑๒ งานวันเด็กแห่งชาติเกิดไปตรงกันกับงานกาชาด จึงทำให้คณะรัฐมนตรีมีมติให้เลื่อนจากวันที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๑๒ เป็นวันที่ ๑๘ มกราคมแทนและในปีต่อมาได้ให้คณะกรรมการจัดงานฯ เป็นผู้กำหนดวันเด็กแห่งชาติในเสาร์วันใดวันหนึ่งของเดือนมกราคม เรื่องของวันเด็กแห่งชาตินั้นได้มีการมอบหมายผู้รับผิดชอบงานและกำหนดวันกันต่อมาอีก

ในการจัดงานวันเด็กแห่งชาตินี้ คณะกรรมการจัดงานฉลองวันเด็กแห่งชาติจึงได้พิจารณาเห็นว่า สิทธิทั้งหลายทั้งมวลนั้นย่อมคู่กันไปกับหน้าที่ เมื่อเด็กมีความสำคัญและสิทธิ์ต่างๆ แล้ว ก็สมควรที่จะให้เด็กได้รับการอบรมให้สำนึกในหน้าที่ของตนที่จะพึงมี ในฐานะที่เด็กจะพึงเป็นผู้สร้างสรรค์ความเจริญมั่นคงให้แก่ตน แก่ครอบครัว แก่ชาติบ้านเมืองและแก่เพื่อนมนุษย์ทั่วไปเป็นส่วนรวมอีกด้วย

คณะกรรมการฯ ได้พิจารณากำหนดหน้าที่ของเด็กขึ้นเพื่อให้เด็กได้ตระหนักในหน้าที่ของตนคู่กันไปกับสิทธิ์ที่ได้รับ และให้ยึดถือเป็นหลักดังนี้

เด็กพึงมีศรัทธาเลื่อมใสในศาสนา

พึงเคารพและรักษาไว้ซึ่งขนบธรรมเนียมประเพณีของบ้านเมือง

พึงมีกิริยาวาจาสุภาพต่อคนทั่วไป และเคารพนับถือผู้ใหญ่

พึงมีความกตัญญูกตเวที

พึงเป็นผู้มีระเบียบ และรักษาความสะอาดเสมอ

พึงมีความมานะอดทนขยันหมั่นเพียร และตั้งใจศึกษาหาความรู้

พึงรู้จักประหยัดและเก็บออมทรัพย์

พึงมีความซื่อสัตย์สุจริต กล้าพูดกล้าทำในสิ่งที่ควร และมีน้ำใจเป็นนักกีฬา

พึงทำตนให้เป็นประโยชน์แก่ผู้อื่น และรู้จักรักษาสาธารณสมบัติของชาติ

คณะกรรมการจัดงานวันเด็กแห่งชาติจากการแต่งตั้งจากคณะรัฐมนตรี ได้จัดดำเนินงานติดต่อกันมาทุกปีโดยมีวัตถุประสงค์สำคัญ ๕ ประการ คือ ๑. เพื่อให้ประชาชนได้ตระหนักถึงความสำคัญของเด็กและเยาวชน สนใจเรื่องการเลี้ยงดู อบรมสั่งสอน และช่วยเหลือสงเคราะห์เด็กและเยาวชนเป็นกรณีพิเศษ ๒. เพื่อให้เด็กและเยาวชนได้รู้จักหน้าที่ของตน และอยู่ในระเบียบวินัยอันดี ๓. เพื่อให้เด็กและเยาวชนได้แสดงความกตัญญูกตเวทีต่อผู้มีคุณ ถือโอกาสบำเพ็ญกุศลและกระทำประโยชน์ต่อครอบครัว ต่อสถาบันการศึกษาตลอดจนชุมนุมชนเป็นพิเศษ ๔. เพื่อให้เด็กและเยาวชนได้รับความรู้ ความบันเทิงตามสมควร ๕. เพื่อร่วมมือเผยแพร่ปฏิญญาว่าด้วยสิทธิของเด็กตามมติสหประชาชาติ

คุยกับครูหยุย...

อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก

โดย : วัลลภ ตังคณานุรักษ์

หลายปีมาแล้วที่หลายประเทศในโลก ได้ร่วมกันลงนามรับรอง **"อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กแห่งสหประชาชาติ"** โดยอนุสัญญาฉบับนี้ถือเป็นเสมือน **"กฎหมายโลก"** ที่ประเทศทั้งหลายต้องยึดถือเป็นหลักนำไปปฏิบัติในประเทศของตน ไทยเราเองได้ร่วมลงนามให้การรับรองไว้เช่นกัน เมื่อวันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๕ ภายหลังการลงนามก็คือการปฏิบัติและต้องรายงานผลการปฏิบัติต่อสหประชาชาติ ที่ผ่านมานั้นรัฐบาลไทยได้จัดทำรายงานไปแล้วครั้งหนึ่งในเดือนสิงหาคม ๒๕๓๙ และเดินทางไปรายงานด้วยวาจาอีกครั้ง ณ นครเจนีวาในเดือนตุลาคม ๒๕๔๑

เพื่อความข้าใจที่ชัดเจนต่อ "อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก" ฉบับนี้มากขึ้น ผมขอยกเอาหลักสำคัญที่กำหนดไว้ ๕ ประการ มาอธิบายถึงหลักสำคัญที่ต้องให้ความคุ้มครองสิทธิเด็ก ระบุไว้ดังนี้

๑. สิทธิในการมีชีวิต การอยู่รอด เป็นสิทธิขั้นพื้นฐานที่ทุกประเทศจะต้องช่วยให้เด็กอยู่รอดปลอดภัยพ้นจากโรคร้าย

๒. สิทธิที่จะได้รับการปกป้องคุ้มครองเป็นสิทธิที่เด็กทุกคนจะได้รับการปกป้องไม่ให้ตกเป็นเหยื่อหรือเป็นเครื่องมือในด้านต่างๆ ที่เลวร้าย เช่น เป็นโสเภณี เป็นแรงงานทาส เป็นขอทาน เป็นทหารทำสงคราม เป็นคนค้ายาเสพย์ติด ฯลฯ

๓. สิทธิที่จะได้รับการช่วยเหลือให้พ้นภัยเป็นสิทธิที่ผู้ใหญ่ต้องปฏิบัติการช่วยเด็กให้พ้นจากสภาพเลวร้ายต่างๆ ออกมา เช่น พ้นจากการตกเป็นเหยื่อทางเพศ แรงงาน การทำร้ายทารุณ การกักขังเยี่ยงทาส การเกี่ยวข้องกับยาเสพย์ติด

๔. สิทธิที่จะได้รับการพัฒนาตน เป็นสิทธิของเด็กทุกคนที่จะได้รับโอกาสและการส่งเสริมให้ได้ศึกษาเล่าเรียนได้ฝึกฝนวิชาชีพและพัฒนาตนในด้านต่างๆ ตามศักยภาพที่มีอยู่ของเด็กแต่ละคน

๕. สิทธิที่จะมีส่วนร่วมในสังคม ถือเป็นหลักสำคัญที่แสดงไว้อย่างชัดเจนถึงคุณค่าของเด็กที่สามารถจะมีส่วนร่วมในการกำหนดชะตาชีวิตของตน มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและแสดงออกซึ่งความรับผิดชอบต่อสังคม

หลักทั้ง ๕ ประการ ที่สำคัญต่อสิทธิเด็กนี้ประเทศไทยได้พยายามยึดถือปฏิบัติและผลักดันให้เกิดการปฏิบัติที่เป็นจริง ดังเห็นได้จากการบัญญัติใน "รัฐธรรมนูญ" หลายมาตรา อาทิ มาตรา ๔๓ "บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอภาคกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่า ๑๒ ปี ที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย..."

มาตรา ๕๓ "เด็ก เยาวชนและบุคคลในครอบครัว มีสิทธิได้รับความคุ้มครองโดยรัฐจากการใช้ความรุนแรงและการปฏิบัติอันไม่เป็นธรรม"

เด็กและเยาวชนซึ่งไม่มีผู้ดูแล มีสิทธิได้รับการเลี้ยงดูและการศึกษาอบรมจากรัฐ ทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติ

มาตรา ๘๐ "รัฐต้องคุ้มครองและพัฒนาเด็กและเยาวชน ส่งเสริมความเสมอภาคของหญิงและชาย..."

มาตรา ๘๖ "รัฐต้องส่งเสริมให้ประชาชนวัยทำงาน มีงานทำ คุ้มครองแรงงานโดยเฉพาะแรงงานเด็กและแรงงานหญิง..."

มิเพียงแต่รัฐบาลไทยได้บัญญัติหลักการสำคัญในการคุ้มครองสิทธิเด็กไว้ในรัฐธรรมนูญเท่านั้น ยังได้บัญญัติหลักกฎหมายอีกหลายฉบับขึ้นรองรับไว้ด้วย อาทิ

๑. พ.ร.บ.ป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณีปี ๒๕๓๙ **เน้นลงโทษผู้เที่ยวโสเภณีเด็ก**

๒. พ.ร.บ.มาตรการป้องกันการค้าหญิง และเด็กปี ๒๕๔๐ **เน้นคุ้มครองเด็กชายและเด็กต่างชาติ**

๓. พ.ร.บ.คุ้มครองแรงงานปี ๒๕๔๑ **ขยายอายุแรงงานเด็กจาก ๑๓ ปีเป็น ๑๕ ปี**

๔. พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติปี ๒๕๔๒ **ขยายสิทธิการศึกษาของเด็กเพิ่มมากขึ้น**

๕. พ.ร.บ.แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (การสืบพยานเด็ก) ปี ๒๕๔๒ **เน้นคุ้มครองเด็กในทุกขั้นตอนของกระบวนการยุติธรรม**

กฎหมายหลายฉบับเหล่านี้ ได้รับการยอมรับและชมเชยจากนานาประเทศอย่างมาก เรื่องนี้ **"คณะทำงานด้านเด็ก เครือข่ายองค์กรทำงานเพื่อเด็กเร่ร่อน กรมประชาสงเคราะห์ สำนักงานส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ได้ร่วมกันจัด"** เวทีสิทธิเด็กครั้งที่ ๑๑ ขึ้นในวันที่ ๑๗ พ.ย. ๒๕๔๓ เพื่อให้ "สิทธิของเด็กไทยได้รับการปกป้องคุ้มครองและส่งเสริมมากขึ้น"

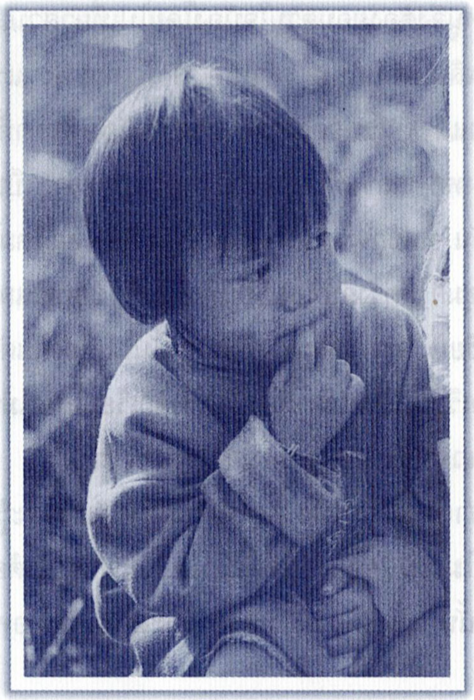

เด็กวันนี้คือผู้ใหญ่ในวันหน้า

โดย : สุทธิ์ลินี นันทพล

วันเด็กทุกๆ ปี หนูรู้แต่เพียงว่า วันเด็ก วันนี้โรงเรียนหยุดเรียน ก่อนวันที่โรงเรียนจะหยุดก็มีงานวันด็กที่โรงเรียน หนูสนุกสนานมาก ส่วนวันเด็กนั้นคุณพ่อคุณแม่จะพาหนูและน้องไปเที่ยว ตามที่หนูและน้องอยากจะไป น้องนั้นขอให้คุณพ่อคุณแม่พาไปเที่ยวสวนสัตว์เขาดิน ส่วนหนูนั้นอยากไปทำเนียบรัฐบาล อยากลองนั่งเก้าอี้ของนายกรัฐมนตรีใน

ห้องทำงาน หนูจึงต้องยอมตามใจน้องโดยไปเที่ยวสวนสัตว์ด้วยกันก่อน พอน้องสนุกเพลิดเพลินกับบรรดาเสือ สิงห์ กระทิง แรด ในสวนสัตว์เขาดินจนพอใจแล้ว คุณพ่อคุณแม่ก็พาหนูกับน้องเดินมาที่รัฐสภา สถานที่สำคัญของประเทศ สถานที่นี้เพื่อนของหนูชอบพูดว่า เป็นสถานที่ผู้แทนฯ เขาใช้โต้เถียงกัน หนูชักจะเห็นด้วยว่าแม้จะมีห้องใหญ่โตมโหฬาร พอมีคนอยู่ในห้องประชุมก็ไม่ต่างกับห้องเรียนที่เพื่อนๆ ชอบทะเลาะกันในเวลาครูยังไม่เข้าห้องเรียน จะต่างกันตรงที่ผู้แทนนั้นโต้เถียงกันต่อหน้าประธานฯ ได้ ถ้าเป็นห้องเรียนแล้วคุณครูต้องทำโทษนักเรียนแน่ ไม่ปล่อยให้พวกหนูสนุกสนานไม่รู้เวลาได้หรอก คุณครูสอนทุกครั้งว่า

"พวกเราเป็นเด็ก เมื่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่แล้วจะรู้ได้เองว่า การทะเลาะกันนั้นไม่ใช่นิสัยของคนดี เมื่อโตขึ้นมากเท่าไรต้องยิ่งระมัดระวังตนให้มากเท่านั้น และต้องมีสัมมาคารวะต่อกันทั้งต่อหน้าและลับหลังด้วย"

คุณครูสอนให้หนูท่องจำสุภาษิตเก่าไว้ทุกวันว่า "สำเนียงนั้นส่อภาษา กริยานั้นส่อสกุล" แต่หนูยังสงสัยในใจอยู่ดีว่า ภาษาและสำเนียงที่หนูและเด็กๆ ได้เห็น ได้ยิน ในรายการถ่ายทอดสดทางวิทยุและโทรทัศน์นั้นเป็นสำเนียงและกริยาอย่างที่คุณครูอยากจะสอนหนู...ใช่หรือไม่ คุณพ่ออธิบายให้เข้าใจแต่เพียงว่าเป็นเรื่องของผู้ใหญ่เขาทำกัน แล้วชี้ให้หนูและน้องดูสถานที่สำคัญๆ เป็นตัวอย่างไว้แล้วพูดว่า

"สถานที่นั้นมีความสำคัญทุกระดับยิ่งเป็นสถานที่กำหนดกฎเกณฑ์เพื่อประเทศชาติแล้ว ยิ่งต้องสำรวมทั้งกริยาวาจาให้เหมาะสมตามกาลเทศะ และต้องมีสติปัญญาสำหรับใช้ทำงานเพื่อส่วนรวมเพื่อคนอื่นให้มากกว่าตนเองด้วย"

หนูอยากจะถามว่า "การทำงานเพื่อประโยชน์ส่วนรวมนั้น ต้องมีการแย่งชิงอำนาจหรือการแสวงหาเงินทองหรือไม่ หนูรู้แต่เพียงว่าผู้ใหญ่หลายคนชอบหาอำนาจและมีเงินทองมากมายจนหนูอยากเป็นผู้ใหญ่อย่างนั้นบ้าง ซึ่งคงยากสำหรับเด็กอย่างหนู และหนูเองก็ไม่ชอบเห็นผู้ใหญ่หลายคนสร้างตัวด้วยหนทางที่ไม่ชอบธรรม ทำผิดกฎหมายและสร้างความเดือดร้อนให้สังคม" คุณครูเคยสอนหนูว่า "ผู้ใหญ่ที่ดีนั้นต้องมีคุณธรรม และรู้จักที่จะใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อคนอื่น จึงจะมีคนนับหน้าถือตาได้" ดังนั้นการจะเป็นผู้ใหญ่ที่ดีนั้นหนูจึงเห็นว่าเป็นได้ยาก เพราะผู้ใหญ่ที่ดีนั้นไม่ได้โตแต่ร่างกาย ต้องโตด้วยสติปัญญาด้วย

หนูได้คิดอยู่ในใจว่า หนูไม่เป็นผู้ใหญ่ได้ไหม สู้ทำอะไรแบบเด็กๆ อย่างหนูไม่ได้ถึงจะทำซุกซนไปบ้างก็ได้รับการอภัยและถูกครูสอนให้รู้ให้คิดถึงความรับผิดชอบชั่วดีได้อยู่เสมอ หากเชื่อว่าเด็กอย่างหนูในวันนี้คือผู้ใหญ่ในวันหน้าแล้วก็เหมือนจะบอกหนูว่า หนูต้องเป็นผู้ใหญ่ที่ดีให้ได้

ดังนั้นทุกปีหนูจึงได้แต่ภาวนาขอเพียงให้ได้พบ ผู้ใหญ่ที่ดีสำหรับการเป็นต้นแบบของเด็กอย่างหนูสักคน...อย่าปล่อยให้หนูและเด็กๆ มัวแต่สนุกสนานกับงานวันเด็กแห่งชาติเท่านั้น หนูและเพื่อนๆ ชอบใจที่ทำให้เด็กๆ มีโอกาสได้ชมสถานที่สำคัญๆ หลายแห่ง ได้ร่วมงานประกวดและทำกิจกรรมสร้างนิสัยอยากได้สำหรับเด็ก มีของขวัญรางวัลมากมายที่สนับสนุนจากธุรกิจโฆษณา ไม่มีหนทางใหม่อะไรเลยที่จะเปลี่ยนแปลงให้หนูรู้สึกว่ามีคุณค่าแห่งชีวิต ปีหน้าช่วยบอกหนูหน่อยว่า

"หนูจะมีหนทางใดบ้าง ที่ทำให้หนูรู้สึกว่าเมื่อหนูโตแล้วจะเป็นผู้ใหญ่ที่สังคมต้องการและมองเห็นคุณค่าแห่งชีวิตได้"

กิจกรรมการเรียนรู้ของเด็ก

ด้วยการเรียนรู้เป็นหัวใจสำคัญของการปฏิรูปการศึกษา ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งได้กำหนดจุดมุ่งหมายของการศึกษา เพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสติปัญญา เป็นผู้มีความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

ดังนั้นการจัดกระบวนการเรียนรู้หลากหลายรูปแบบจึงเป็นแนวทางการเรียนรู้ของเด็กที่ต้องการปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องและสร้างค่านิยมที่ดีงามควบคู่กับการให้ความรู้ ความเข้าใจและฝึกทักษะที่จำเป็น เพื่อให้เด็กนักเรียนเป็นคนดี คนเก่ง และมีความสุข

กิจกรรมการเรียนรู้ของกลุ่มเด็กที่จัดขึ้นแต่ละแห่งจึงเป็นเรื่องที่น่าสนใจ หนังสือวันเด็กแห่งชาติปีนี้จึงได้เชิญชวนให้กลุ่มกิจกรรมของเด็กหลายกลุ่มได้ส่งภาพมารายงานให้เพื่อนๆ ทราบ ดังนี้

นักเรียนจากโรงเรียนต่างๆ ร่วมกันเดินทางท่องเที่ยวแหล่งธรรมชาติ ด้วยการขี่จักรยาน

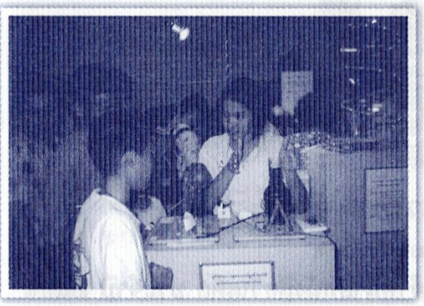

นักเรียนที่เรียนวิชาวิทยาศาสตร์ อธิบายชุดทดลองกฎของแบร์นูลลี โดยใช้ลูกปิงปองและท่อกลางคอด

นักเรียนอาสาสมัครยุวชนพิพิธภัณฑ์ ในโครงการพาน้องเที่ยวชมสมบัติไทย ให้ความรู้แก่นักเรียนที่มาชมพิพิธภัณฑ์ฯ

นักเรียนโรงเรียนสตรีวิทยา ขับร้องและบรรเลงดนตรีไทย ในงานมหกรรมการศึกษา

นักเรียนจากเขตการศึกษา ๔ สาธิตการระบายสีบาติคฯ

คำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ

ที่ สป ๓๒๗/๒๕๔๓

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำและจำหน่ายหนังสือวันเด็ก ประจำปี ๒๕๔๔

ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๓๐ อนุมัติในหลักการให้มีการจัดงานเฉลิมฉลองวันเด็กแห่งชาติเป็นประจำทุกปี โดยมอบหมายให้กระทรวงศึกษาธิการเป็นเจ้าของเรื่อง

การจัดทำหนังสือวันเด็กเป็นกิจกรรมหนึ่งที่กระทรวงศึกษาธิการจัดขึ้นเพื่อเฉลิมฉลองวันเด็กแห่งชาติ ทุกปี สำหรับวันเด็กประจำปี ๒๕๔๔ ตรงกับวันเสาร์ที่ ๑๓ มกราคม ๒๕๔๔

ดังนั้น จึงขอแต่งตั้งผู้มีนามต่อไปนี้ให้มีหน้าที่ดำเนินการจัดทำและเผยแพร่หนังสือวันเด็ก ประจำปี ๒๕๔๔

๑. นายพนม พงษ์ไพบูลย์ — ที่ปรึกษา
ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

๒. นายชาติชาตรี โยสีดา — ประธานกรรมการ
ผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการ

๓. นางสาวพจนา ว่องตระกูล — รองประธานกรรมการ
ผู้ช่วยปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

๔. นายวิชัย พยัคฆโส — รองประธานกรรมการ
ผู้อำนวยการองค์การค้าของคุรุสภา

๕. นายสุคนธ์ วิบูลย์ศิลป์ — กรรมการ
รองผู้อำนวยการองค์การค้าของคุรุสภา

๖. ผู้อำนวยการกองคลัง — กรรมการ
สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

๗. นางพจมาน พงษ์ไพบูลย์ — กรรมการ
สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

๘. ผู้อำนวยการศูนย์ประชาสัมพันธ์ กระทรวงศึกษาธิการ กรรมการ

๙. นางบุปผา พุ่มผกา กรรมการ
กรมพลศึกษา

๑๐. นายพลาดิสัย สิทธิธัญญกิจ กรรมการ
กรมการศึกษานอกโรงเรียน

๑๑. นายสมัย สุทธิธรรม กรรมการ
กรมการศึกษานอกโรงเรียน

๑๒. นายสมบัติ คิ้วฮก กรรมการ
กรมการศึกษานอกโรงเรียน

๑๓. นายทวีพร ทองคำใบ กรรมการ
กรมวิชาการ

๑๔. นายชูเกียรติ เกิดอุดม กรรมการ
กรมวิชาการ

๑๕. นางปราณี ปราบริปู กรรมการ
กรมวิชาการ

๑๖. นายโสภณ สาทรสัมฤทธิ์ผล กรรมการ
สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล

๑๗. นายถวัลย์ มาศจรัส กรรมการ
สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ

๑๘. นางสาวขวัญเรือน อภิมณฑ์ กรรมการ
ศูนย์ประชาสัมพันธ์ กระทรวงศึกษาธิการ

๑๙. นางสาวเรณู ศิริขวัญชัย กรรมการ
สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

๒๐. นางเครือรัตน์ เรืองแก้ว กรรมการ
องค์การค้าของคุรุสภา

๒๑. ผู้อำนวยการกองกลาง กรรมการและเลขานุการ
สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

๒๒. นางสาวอมรรัตน์ สอนคง กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

ขอบคุณ ฝ่ายเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ กรมศิลปากร บริษัท แกรมมี่ เอนเตอร์เทนต์เมน บริษัท อาร์ เอส โปรโมชั่น มูลนิธิสำนึกรักบ้านเกิด

หนังสือเล่มนี้
ได้รับการสนับสนุนกระดาษบางส่วน
ที่ใช้ในการจัดพิมพ์ จากผู้ผลิตกระดาษ
ดังต่อไปนี้

บริษัท แอ๊ดวานซ์ อะโกร จำกัด (มหาชน)
๑๒๒ ถ.สาธรเหนือ
บางรัก
กรุงเทพฯ ๑๐๕๐๐

บ. แพน เอเชียเปเปอร์ (ประเทศไทย) จำกัด
อาคารวิบูลย์ธานีทาวเวอร์ ๑ ชั้น ๑๐
๓๑๙๕/๑๕ ถ.พระราม ๔
แขวงคลองตัน เขตคลองเตย
กทม.

พิมพ์ที่โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว นายวิชัย พยัคฆโส ผู้พิมพ์และผู้โฆษณา พ.ศ. ๒๕๔๓

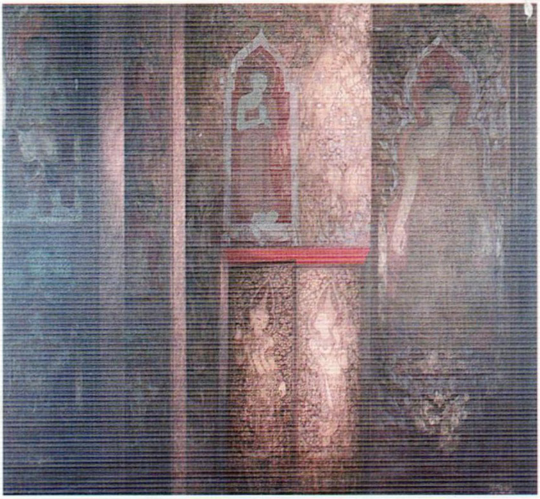

รางวัลที่ ๑ ประเภทจิตรกรรมไทยแบบแนวประเพณี
นางสาววิรัญญา ดวงรัตน์
ศิลปบัณฑิตเกียรตินิยมอันดับ ๒ คณะจิตรกรรมฯ มหาวิทยาลัยศิลปากร
กำลังศึกษาระดับปริญญาโท สาขาศิลปไทย มหาวิทยาลัยศิลปากร

รางวัลที่ ๑ ประเภทจิตรกรรมไทยแบบร่วมสมัย
นายนิวัฒน์ โกศล
สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตภาคพายัพ
คณะศิลปกรรม สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล จ.ปทุมธานี

(ขอขอบคุณ มูลนิธิธนาคารกรุงเทพ)

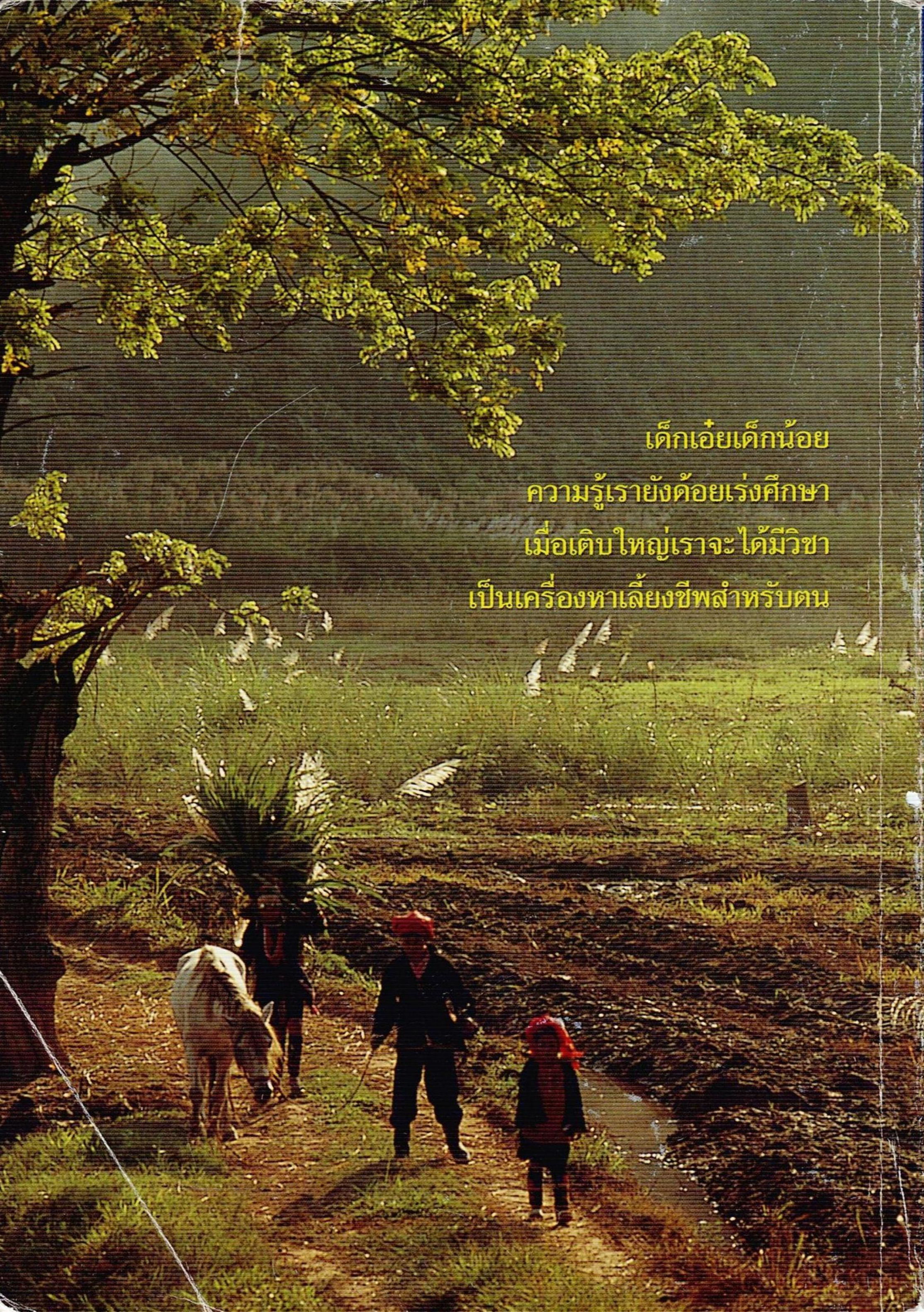

เด็กเอ๋ยเด็กน้อย
ความรู้เรายังด้อยเร่งศึกษา
เมื่อเติบใหญ่เราจะได้มีวิชา
เป็นเครื่องหาเลี้ยงชีพสำหรับตน

คุณค่าแห่งชีวิต
หนังสือวันเด็กแห่งชาติ ๒๕๔๔
๑๐ บาท